СТАР. 3і 6

СПЕЦВЫПУСК «ТАБЕ, АБІТУРЫЕНТ!»:
БЕЛАРУСКІЯ НАВУЧАЛЬНЫЯ ЎСТАНОВЫ ЗАПРАШАЮЦЬ

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ СА «ЗВЯЗДОЙ»

Пачалася падпіска на II квартал 2009 года

Падпісныя цэны на газету «Звязда» (у рублях)

Індэкс	на 1 месяц	на 3 месяцы
63850 (індывідуальны)	10120	30360
63145 (індывідуальны льготны для пенсіянераў, ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны)	9570	28710
63858 (ведамасны)	16170	48510
63239 (ведамасны льготны для ўстаноў міністэрстваў культуры, адукацыі і аховы здароўя)	14740	44220

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

13 САКАВІКА 2009 г. ПЯТНІЦА

№ 47 (26405)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 Г.

Грошы

УКЛАДЫ ПЕРАВЫСІЛІ 15 ТРЫЛЬЁНАЎ РУБЛЁЎ

На аднаго жыхара Беларусі прыпадае 1 мільён 591,4 тысячы рублёў ва ўкладах і ашчадных сертыфікатах

За два сёлетнія месяцы беларусы істотна папоўнілі банкаўскія дэпазіты: у студзені, нагадаем, уклады ў беларускіх банках у пераразліку на нацыянальную валюту прыраслі больш як на 1 трыльён рублёў, у лютым таксама адбыўся значны іх рост — больш як на 743 мільярды рублёў.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка ўпраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Беларусі Міхаіл Журавовіч, уклады насельніцтва ўпершыню перавысілі 15 трыльёнаў рублёў, павялічыўшыся за два месяцы ў пераразліку на нацыянальную валюту амаль на 1,8 трыльёна рублёў, ці на 13,4 %. Што датычыцца ўкладаў у нацыянальнай валюце, то на пачатак сакавіка дэпазіты ў рублях склалі звыш 6,5 трыльёна. Дэпазіты ў замежнай валюце за папярэдні месяц людзі папоўнілі ў эквіваленце дзесьці на 200 мільёнаў долараў ЗША: калі на пачатак лютага яны складалі 2,8 мільярда долараў, то на пачатак сакавіка ўжо каля 3 мільярдаў.

Між іншым, як наша газета ўжо паведамляла, у гэтым месяцы адбыліся істотныя змены працэнтных ставак па валютных дэпазітах. Згодна з рэкамендацыямі галоўнага банка, камерцыйныя знізілі іх да ўзроўню канца мінулага года — у сярэднім да 12 % гадавых. А вось стаўкі па дэпазітах у нацыянальнай валюце па-ранейшаму складаюць у сярэднім каля 20 %, праўда, ёсць некалькі банкаў, якія трымаюць найвышэйшую планку ў 25 %. Паводле меркавання спецыялістаў Нацбанка, такі расклад дазволіць прастымуляваць рост укладаў насельніцтва менавіта ў рублях.

У галоўным банку краіны, дарэчы, не сумняваюцца ў тым, што і надалей насельніцтва будзе ахвотна карыстацца магчымасцю атрымліваць даход ад сваіх сродкаў на банкаўскіх дэпазітах. У прыватнасці, у Нацбанку адзначаюць, што ў параўнанні з іншымі краінамі ў Беларусі створаны найбольш выгадныя для ўкладчыкаў умовы захавання зберажэнняў у банкаўскай сістэме, асабліва з працяглымі тэрмінамі размяшчэння. Тым больш, што дэкрэтам кіраўніка нашай краіны прадугледжваецца поўная іх захаванасць ва ўсіх банках. Акрамя таго, даходы фізічных асобаў ад размяшчэння грашовых сродкаў у банкаўскіх укладах, згодна з дзейным заканадаўствам, не абкладаюцца падаткамі.

Паводле апошніх звестак, якія «Звязда» атрымала ў Нацбанку, на 1 сакавіка ў сярэднім на аднаго беларуса прыпадала 1 мільён 591 тысяча 400 рублёў зберажэнняў, размешчаных ва ўкладах і ашчадных сертыфікатах. Дарэчы, на пачатак сёлетняга года гэтая лічба раўнялася 1 мільёну 401 тысячы 600 рублям.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

$500 мільёнаў крэдыту паступілі з Расіі

Учора на рахунак Мінфіна ў Нацыянальным банку Беларусі паступілі 500 мільёнаў долараў ЗША расійскага крэдыту, паведамілі карэспандэнту «Звязды» ва ўпраўленні інфармацыі галоўнага банка краіны.

Як адзначылі ў Нацбанку, гэтыя грошы будуць залічаныя ў золатавалютныя рэзервы краіны. Нагадаем, што чарговы крэдыт Расія вылучыла ў рамках дамоўленасцяў аб атрыманні ад яе нашай рэспублікай стабілізацыйнага крэдыту ў памеры 2 мільярдаў долараў у 2008-2009 гадах. Першы транш крэдыту ў памеры 1 мільярда долараў паступіў у Беларусь у сярэдзіне леташняга лістапада. Дзяржкрэдыт РФ для нашай краіны даецца тэрмінам на 15 гадоў з пяцігадовай адтэрміноўкай плацяжу па асноўным доўгу па стаўцы LIBOR плюс 3%.

Ігар ГРЫШЫН.

Прыняты меры па недапушчэнні росту арэнднай платы ў сувязі з дэвальвацыяй рубля да еўра

паведаміў у час online канферэнцыі на сайце БЕЛТА намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Андрэй Гаеў.

Адносна здаваемых у арэнду вытворчых будынкаў, збудаванняў і памяшканняў, што знаходзяцца ў рэспубліканскай уласнасці, органамі дзяржаўнага кіравання, аблвыканкамамі і Мінскім гарвыканкамам прыняты рашэнні аб зніжэнні каэфіцыента эфектыўнасці да памеру, які дае магчымасць захаваць арэндную плату на ранейшым узроўні.

Пры здачы ў арэнду грамадскіх, адміністрацыйных і пераабсталяваных вытворчых будынкаў, збудаванняў і памяшканняў, якія знаходзяцца ў дзяржаўнай уласнасці, дзеючы парадак дае магчымасць рэгуляваць памеры арэнднай платы, у тым ліку і ва ўмовах вагання курсу валют, шляхам устанаўлення паніжаючых і павышаючых каэфіцыентаў. Іх устанаўлівае Рэспубліканская камісія па ўпарадкаванні выкарыстання адміністрацыйных будынкаў, збудаванняў, вытворчых плошчаў і іншых аб'ектаў дзяржаўнай уласнасці.

Аварыя года

У тумане сутыкнуліся больш як 30 аўто

Легкавыя, грузавыя аўтамабілі, а таксама аўтобус з пасажырамі — усяго больш за 30 машын — учора раніцай сутыкнуліся ў Мінскім раёне на 19 кіламетры аўтадарогі Мінск — Магілёў на ўчастку дарогі каля 400 метраў.

Як паведаміў карэспандэнту «Звязды» старшы інспектар УДАІ Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі Станіслаў Салавей, ДТЗ адбылося бліжэй да васьмі гадзін раніцы. А прычынай такога маштабнага здарэння на дарозе стаў моцны туман. Дакладней, лічаць у Дзяржаўтаінспекцыі, кіроўцы былі не гатовымі да разумных дзеянняў ва ўмовах узнікнення небяспечнай сітуацыі і моцнага туману.

На месца здарэння тэрмінова выехалі некалькі брыгад хуткай дапамогі. На шчасце, у гэтым сутыкненні няма людзей, якія цяжка пацярпелі. Паводле звестак Станіслава Салаўя, 12 чалавек звярнуліся па медыцынскую дапамогу з нязначнымі цялеснымі пашкоджаннямі, у двух чалавек былі падазрэнні на пераломы і шасці пацярпелым аказана даўрачэбная дапамога на месцы.

Усім кіроўцам, у інтарэсах якіх пазбягаць паўтарэння падобных сітуацый, у Дзяржаўтаінспекцыі раяць пры выяўленні затору па ходзе руху, альбо іншай незразумелай для іх дарожнай сітуацыі, не марудзячы ўключаць аварыйную светлавую сігналізацыю, не рабіць рэзкіх манеўраў і знізіць хуткасць аж да спынення. І нагадваюць, што большасць аўтамабіляў абсталяваныя заднімі супрацьтуманнымі ліхтарамі, якія неабходна ўключаць ва ўмовах туману.

Ігар ГРЫШЫН.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Заводская змена

Працоўныя Мінскага завода колавых цягачоў вяртаюцца з працы. Фотаздымак зроблены ўчора каля вядомага прадпрыемства пасля завяршэння чарговай працоўнай змены.

Хабарнікам амністыі не будзе

Цяперашнія эканамічныя ўзрушэнні справакаваныя адсутнасцю кантролю за дзейнасцю банкаў і карупцыяй. Такую думку выказалі ўдзельнікі міжнароднай канферэнцыі «Сусветны фінансавы крызіс і яго ўплыў на эканоміку краіны», што адбылася ў Мінску.

Як адзначыў падчас канферэнцыі Генеральны пракурор Рыгор Васілевіч, колькасць выяўленых карупцыйных злачынстваў у Беларусі працягвае паступова зніжацца: 4542 выпадкі ў 2004 годзе, 3084 выпадкі — пазалетась, 2735 — летась. Аднак сама па сабе праблема застаецца па-ранейшаму актуальнай. Дастаткова сказаць, што летась матэрыяльны ўрон ад падобных злачынстваў перавысіў 58 млрд рублёў, тады як памер кампенсацыі склаў толькі каля 12 мільярдаў.

Практыка службовых падлогаў перш-наперш адзначаецца ў сельскай гаспадарцы — гаворка ідзе аб звычайных «прыпісках». А вось што да прамысловасці, то тут вострай праблемай з'яўляюцца парушэнні заканадаўства аб дзяржаўных закупках, з-за чаго дзяржава губляе вялікія грошы. Сумным «лідарам» у гэтым выпадку стала менавіта прамысловасць — аб'ём матэрыяльнага ўрону склаў 22 млрд рублёў. Ззаду засталіся гандаль, сельская гаспадарка, будаўніцтва, ахова здароўя і адукацыя. Прычым, заўважыў Генеральны пракурор, часцяком падобныя парушэнні тлумачацца «варыятыўнасцю» заканадаўства. У выніку з'яўляецца спакуса. Разам з тым асноўным карупцыйным парушэннем застаецца хабарніцтва. Меры пакарання тут вызначаныя жорсткія — тэрмін пазбаўлення волі можа дасягаць 15 гадоў. Пры гэтым падобныя падыходы захаваюцца. У прыватнасці, паведаміў Рыгор Васілевіч, праект закона аб амністыі, які распрацоўваецца зараз, хабарнікаў датычыцца не будзе. Аднак у дачыненні да хабарнікаў трэба больш актыўна выкарыстоўваць і іншыя меры пакарання — скажам, грамадскія работы.

Адной з прэвентыўных мераў супраць хабарніцтва ў Генпракуратуры лічаць змяненне заканадаўства аб дзяржаўнай службе. Неабходна замацаваць норму, паводле якой чыноўнік будзе абавязаны паведамляць аб вядомых яму фактах карупцыі, а таксама даваць поўную інфармацыю — з якімі фінансавымі структурамі і фірмамі мае стасункі дзяржслужачы і члены яго сям'і. Плюс да таго, заўважыў Генпракурор, было б нялішнім ведаць, дзе ўладкоўваюцца чыноўнікі пасля выхаду на пенсію.

Сяргей ГРЫБ.

Антыкрызісная эканоміка

ПЕРШ ЗА ЎСЁ — ЗАРПЛАТА

Маніторынг сацыяльна-эканамічнага становішча ў рэгіёнах, што быў праведзены Федэрацыяй прафсаюзаў, засведчыў: па стане на 1 сакавіка ў краіне не адзначалася масавых скарачэнняў работнікаў. Аднак колькасць прадпрыемстваў, якія працуюць у няпоўным рэжыме, працягвала ўзрастаць.

Паводле слоў **начальніка галоўнага ўпраўлення вытворчай і сацыяльна-эканамічнай работы ФПБ Сяргея САРОКІНА,** вымушаную няпоўную занятасць варта разглядаць як адзін са сродкаў захавання працоўных калектываў ва ўмовах сусветнага крызісу. Прычым прафсаюзы вітаюць такія падыходы. Як нагадаў Сяргей Сарокін, менавіта дзякуючы ім, і ў тым ліку ва ўрон эканамічным паказчыкам, удалося не страціць многія прадпрыемствы ў 1990-х гадах.

Адной з галоўных задач у цяперашняй сітуацыі прафсаюзы лічаць лібералізацыю айчыннай эканомікі. Праўда, зноў-такі з пэўнымі агаворкамі. Як заўважыў Сяргей Сарокін, ФПБ выступае катэгарычна супраць скасавання практыкі «браніравання» сродкаў на выплату зарплаты ў памеры 1,5 бюджэту пражытковага мінімуму на кожнага работніка на прадпрыемствах, якія сутыкнуліся з праблемамі. Пры гэтым прафсаюзы настойваюць на пераглядзе самой структуры бюджэту пражытковага мінімуму — варта нагадаць, менавіта да БПМ «прывязаныя» многія сацыяльныя выплаты.

Сяргей ГРЫБ.

СТАЎКА — НА ВЫРАБ РОЗНЫХ ТАВАРАЎ

На віцебскім прадпрыемстве «Віцязь» добрая навіна: у фірмовых крамах пакупнікам прапануецца набыць новую мадэль вадкакрысталічнага тэлепрыёмніка «Premium» дыяганаллю 26 дзюймаў (70 сантыметраў) з сістэмай стэрэагуку. Гэты тэлевізар пры жаданні можна павесіць на сцяну.

Як паведаміў «Звяздзе» намеснік начальніка аддзела маркетынгу і збыту Сяргей Гукаў, цяпер на прадпрыемстве робяць поўную «лінейку» тэлевізараў гэтай мадэлі. Раней ужо асвоілі выраб такіх тэлевізараў дыяганалямі 15, 20 і 32 дзюймаў. Наладзілі выраб так званых гібрыдных тэлевізараў, якія могуць прымаць аналагавы і лічбавы сігнал. Выпускаюць і спецыяльныя прыстаўкі для тэлепрыёмнікаў.

Тут акрамя галоўнай прадукцыі — каля 30 мадэляў тэлевізараў — вырабляюць пыласосы, медыцынскія прыборы для індывідуальнага карыстання.

У маі плануецца пачаць рэалізацыю фенаў. Ужо «на выхадзе» прасы ад «Віцязя». У планах нават выраб газонакасілак і іншай тэхнікі для працы на дачных участках.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

У рэгіёнах таннее жыллё, найбольш істотна — дарагое

Стабільнае патанненне жыллёвай нерухомасці ў Беларусі пачынала назірацца яшчэ мінулай восенню, Праўда, тады гэтая тэндэнцыя мела выключна кропкавы характар і закранала толькі другасны рынак жылля ў сталіцы. Сённяшняе патанненне адбываецца на фоне шумных паслянавагодніх падзей з валютай і наступстваў сусветнага фінансавага крызісу, таму мінскія жыллёвыя тэндэнцыі «пацягнулі» за сабой змяненні на рэгіянальных другасных рынках амаль імгненна. Разам з тым сёння ў абласных цэнтрах не на ўсіх сегментах жыллёвага рынку адзначаецца сапраўдны абвал цэнаў...

НЕВЯЛІКІЯ КВАТЭРЫ ГОМЕЛЯ ПАТАННЕЛІ ПРЫКЛАДНА НА 5 ТЫСЯЧ ДОЛАРАЎ

Гаворка ідзе менавіта пра аднапакаёвыя і двухпакаёвыя кватэры, на якія невялікі попыт у гэтым абласным цэнтры яшчэ існуе. Пачынаючы з новага года шматпакаёвымі кватэрамі і ўвогуле дарагім жыллём патэнцыяльныя пакупнікі нават не цікавяцца.

Паводле інфармацыі **спецыялістаў Рэспубліканскага ўнітарнага прадпрыемства «Дзяржаўнае агенцтва нерухомасці г. Гомеля»,** яшчэ 2 месяцы таму не вельмі дрэнная па якасці аднапакаёвая «хрушчоўка» каштавала каля 35 тысяч долараў. Аднак пасля таго, як кватэры пачалі даволі шпарка таннець на другасным рынку сталіцы, то і тутэйшыя гаспадары «лішніх» кватэр знізілі стартавы кошт сваіх жыллёвых квадратаў. Таму цяпер такая «хрушчоўка» ацэньваецца ў межах 30 тысяч долараў. Уласнікі невялікіх кватэр пры рэальных здзелках могуць і патаргавацца, алеканчатковыя зніжкі складаюць не больш за 1—2 тысячы долараў. Больш сучасныя аднапакаёвыя кватэры ў панэльных дзявяціпавярховых дамах патаннелі з 38 да 34 тысяч долараў. Больш прасторныя аднапакаёўкі з кухняй плошчай каля 10 квадратных метраў патаннелі з 45 да 40 тысяч долараў. На гэтыя дарагія аднапакаёўкі мінімальныя зніжкі дасягаюць 2—3 тысячы долараў. Самая вялікая прапанова прыпадае на двухпакаёвыя кватэры. «Двушкі» ў старых пяціпавярховых дамах да крызісу каштавалі 50—53 тысячы долараў, а зараз рэальна могуць набывацца не даражэй чым за 45 тысяч USD. У дзевяціпавярховых панэльных дамах двухпакаёвыя кватэры патаннелі з 57 да 52 тысяч долараў. Прасторныя двухпакаёўкі з кухняй больш за 10 «квадратаў» каштуюць ужо не 60—63, а толькі 55 тысяч долараў.

Увогуле, эксперты другаснага рынку жылля Гомеля адзначаюць, што ў горадзе склалася такая сітуацыя, калі любую кватэру рэальна прадаць толькі ў тым выпадку, калі квадратны метр жылля будзе каштаваць менш за 900 долараў. Разам з тым спецыялісты амаль упэўненыя, што сапраўды істотнага абвалу цэнаў у Гомелі не будзе. Прычына ў тым, што зараз у горадзе камерцыйнымі структурамі будуецца толькі некалькі дамоў. У гэтым выпадку грамадзяне нават з сур'ёзнымі заробкамі вымушаны набываць жыллё на другасным рынку. Таму попыт на кватэры істотна знізіўся, але ён існуе. На далейшае патанненне ў першую чаргу будуць уплываць цяжкасці з атрыманнем крэдытаў у вялікіх памерах і высокія працэнтныя стаўкі банкаў, якія зараз складаюць не менш за 26—28 %.

ДАРАГІЯ КАТЭДЖЫ ГРОДНА ПАТАННЕЛІ АДРАЗУ НА 20—30 ТЫС. USD

У гэтым абласным цэнтры заходняга рэгіёна апошнія тры месяцы назіраецца плаўнае зніжэнне цэнаў. Працэс патанення ў першыя месяцы года крыху актывізаваўся, але... І зараз вялікая колькасць прадаўцоў трымаюць цэны на сваё жыллё на леташнім узроўні.

Разам з тым пасля старту рэзкай дэвальвацыі айчыннай валюты кватэры ў Гродне пры рэальным продажы патаннелі прыкладна на 7—9 працэнтаў. Паводле інфармацыі **кіраўніка дзяржаўнай рыэлтарскай канторы Гродна Валяр'яна СТОКІ,** сёння мінімальны кошт аднапакаёвых кватэр у старых пяціпавярховых дамах складае 30—32 тысячы долараў. Так званыя «чэшкі» і аднапакаёвыя кватэры новай планіроўкі, што летась каштавалі прыкладна 38—39 тысяч, сёння ўжо прапаноўваюцца не даражэй чым за 35 тысяч долараў. Істотна абваліўся кошт за апошнія два месяцы на двухпакаёвыя хрушчоўкі з прахаднымі пакойчыкамі, якія сёння выстаўляюцца на продаж часам за 33—38 тысяч долараў. А вось двухпакаёвыя кватэры сучаснай планіроўкі з агульнай плошчай каля 55—56 квадратных метраў патаннелі прыкладна на 3—4 тысячы долараў і каштуюць зараз каля 46 тысяч USD.

Паводле слоў суразмоўцы, сапраўды сур'ёзнае патанненне назіраецца на першасным рынку жылля, дзе сёння стала магчымым пабудаваць кватэры па лініі долевага будаўніцтва прыкладна па кошце 770 долараў за квадратны метр жылля. Тут трэба адзначыць, што ў горадзе яшчэ існуюць пабудаваныя раней дамы, дзе сёння кватэры прапаноўваюцца камерцыйнымі структурамі па кошце ад 800 да 1000 долараў за квадратны метр.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

ГОДОВОЙ БАЛАНС ЗАСО «ТАСК» за 2008 год

220005, г. Минск, пр-т Независимости, 58/9. Тел. 8 (017) 225 11 24

тыс. руб.

АКТИВ		ПАССИВ	
1	2	3	4
Основые средства	6 036 016,70	Источники собственных средств, всего	11 990 594,40
Нематериальные активы	14 099,10	в том числе уставный фонд	2 407 462,00
Финасовые вложения, всего в том числе	2 153,70	резервный фонд	
инвестиции в другие организации облигации и другие обязательст.	2 153,70	добавочный фонд	4 158 319,20
		фонд накопления	1 293 685,20
прочие финасовые вложения		фонд потребления	—
Доля перестраховщиков в страховых резервах	1 712 291,50	целевое финансирование	—
		Нераспределенная прибыль	2 640 711,60
Дебиторы, всего	7 442 640,00	Нераспределенная прибыль отчетного года	1 490 416,40
Дебиторская задолженность по операциям страхования, сострахования и перестрахования	93 078,40	Страховые резервы и фонды в том числе	26 742 291,80
		страховые резервы	26 108 947,80
Депо премий по рискам, принятым в перестрахование	—	фонд предупредительных (превентивных) мероприятий	590 898,80
Дебиторская задолженность (кроме операций страхования, сострахования и перестрахования)	7 349 561,60	гарантийные фонды	42 445,20
		Кредиторы, всего	5 137 996,50
Прочие активы		Кредиторская задолженнось по операциям страхования, сострахования и перестрахования	540 667,20
незавершенное строительство	553 041,60		
Материальные ценности и затраты	1 557 826,00	Кредиторская задолженнось (кроме операций страхования, сострахования и перестрахования)	4 597 329,30
Денежные средства	27 609 576,30		
Собственные акции, выкупленные	—	Депо премий по рискам, переданным в перестрахование	—
прочие активы	1 443,80		
Непокрытые убытки прошлых лет	—	Заемные средства	—
Непокрытые убытки отчетного года	—	Прочие пассивы	1 058 206,00
БАЛАНС	44 929 088,70	БАЛАНС	44 929 088,70

ОТЧЕТ О ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТАХ ЗАСО «ТАСК» за 2008 год

тыс. руб.

Наименование показателя	Код строки	За отчетный период
1	2	3
I. Страхование жизни Страховые взносы (премии)		
Страховые выплаты		
Изменение резерва по страхованию жизни (+ или-)		
Расходы на ведение дела, связанные с заключением договоров страхования жизни		
Результат от операций по страхованию жизни (+ или -)		
II. Страхование иное, чем страхование жизни Страховые взносы (премии) — нетто перестрахование		60 903 783,80
Изменение резерва незаработанной премии — нетто перестрахование (+ или -)		- 6 585 116,90
Оплаченные убытки (страховые выплаты), всего в том числе:		33 175 438,20
доля перестраховщиков		1 885 685,20
Изменение резервов убытков — нетто перестрахование (+ или -)		245 690,00
Изменение других технических резервов (+ или -)		
Отчисления в фонд (резерв) предупредительных мероприятий		3 348 729,00
Расходы на ведение дела, связанные с заключением договоров страхования иным, чем страхование жизни		20 202 575,20
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, переданным в перестрахование		603 584,50
Комиссионное вознаграждение и тантьемы по рискам, принятым в перестрахование		320 787,00
Результат от операций по видам страхования иным, чем страхование жизни (+ или -)		6 097,20
III. Прочие доходы и расходы, не отнесенные в разделы I и II		
Операционные доходы		12 953 960,20
Операционные расходы		10 763 519,20
Внереализационные доходы		3 990 258,00
Внереализационные расходы		2 466 541,20
Доходы (убыток) от реализации прочих активов		
Финансовый результат		3 720 255,00
Использовано прибыли		2 229 838,60
Нераспределенная прибыль (убыток) отчетного периода (+ или -)		1 490 416,40

Общество с дополнительной ответственностью «Глобалаудит»

УНП 190654732, 220002, г. Минск, ул. Сторожевская, 15—325, тел. (017) 2097325

Р/с 3012104420008 в ОАО «Технобанк», г. Минск, код 182

Аудиторское заключение по бухгалтерской отчетности

Адресат:

Генеральному директору ЗАСО «ТАСК» Волкову Игорю Ивановичу.

Аудируемое лицо:

Закрытое акционерное страховое общество «ТАСК» (ЗАСО «ТАСК»);

юридический адрес: г. Минск, пр-т Независимости, 58;

сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Комитетом по надзору за страховой деятельностью при Министерстве финансов РБ от 07.09.2001 г., в ЕГР за № 100003006.

УНП 100003006.

Аудиторская организация:

Общество с дополнительной ответственностью «Глобалаудит» (ОДО «Глобалаудит»);

юридический адрес: 220002, г. Минск, ул. Сторожевская, д. 15, к. 325;

сведения о государственной регистрации: решение Мингорисполкома от 22.09.2005 г. № 1708;

УНП 190654732;

лицензия № 02200/0416620 выдана на основании решения Министерства финансов Республики Беларусь от 14.11.2005, со сроком действия до 13.11.2010.

Мы провели аудит прилагаемой бухгалтерской отчетности ЗАСО «ТАСК», состоящей из:

бухгалтерского баланса на 01.01.2009;

отчета о прибылях и убытках, приложений, предусмотренных нормативными правовыми актами;

пояснительной записки.

Руководство ЗАСО «ТАСК» несет ответственность за подготовку и представление бухгалтерской отчетности в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности. Данная ответственность распространяется на разработку, внедрение и поддержание надлежащего функционирования системы внутреннего контроля, которая должна обеспечивать подготовку достоверной бухгалтерской отчетности, не содержащей существенных искажений в результате ошибок или недобросовестных действий; выбор и применение надлежащей учетной политики, а также обоснованных оценочных значений.

Мы несем ответственность за выраженное нами мнение о достоверности данной бухгалтерской отчетности и соответствии совершенных ЗАСО «ТАСК» финансовых (хозяйственных) операций законодательству, основанное на результатах проведенного аудита.

Мы провели аудит в соответствии с требованиями республиканских правил аудиторской деятельности.

Данные правила обязывают нас соблюдать нормы профессиональной этики, планировать и проводить аудит таким образом, чтобы обеспечить достаточную уверенность относительно наличия либо отсутствия существенных искажений в представленной бухгалтерской отчетности.

В ходе аудита нами были выполнены аудиторские процедуры для получения аудиторских доказательств, подтверждающих значения и раскрытия информации в бухгалтерской отчетности. Отбор аудиторских процедур осуществлялся на основании профессионального суждения с учетом оценки риска существенного искажения бухгалтерской отчетности в результате ошибок или недобросовестных действий. При оценке риска существенного искажения бухгалтерской отчетности нами рассматривалась система внутреннего контроля ЗАСО «ТАСК» с целью планирования дальнейших аудиторских процедур в зависимости от оцененных рисков, а не для выражения мнения относительно эффективности функционирования этой системы.

Аудит также включал оценку правомерности применяемой учетной политики, обоснованности оценочных значений и общего представления бухгалтерской отчетности.

Мы считаем, что в ходе аудита нами были получены достаточные и надлежащие аудиторские доказательства, которые могут являться основанием для выражения аудиторского мнения.

По нашему мнению, бухгалтерская отчетность ЗАСО «ТАСК», сформированная в соответствии с требованиями законодательства Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности, достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение ЗАСО «ТАСК» на 01.01.2009 г. и результаты его финансово-хозяйственной деятельности за 2008 г., при этом совершенные ЗАСО «ТАСК» финансовые (хозяйственные) операции соответствуют законодательству.

Директор ОДО «Глобалаудит» Матюшонок С.А.

Руководитель аудиторской группы Матюшонок В.А.

26.02.2009 г.

УНП 100003006

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 13.03.2009 г. (для б/н разлікаў)

1 долар ЗША	2 880,00
1 еўра	3 672,00
1 латвійскі лат	5 202,78
1 літоўскі літ	1 065,15
1 чэшская крона	135,56
1 польскі злоты	793,21
1 расійскі рубель	81,60
1 украінская грыўня	349,94

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў

Цэнтрабанк РФ

USD	35,2944
10 UAH	42,8851
1000 BYR	12,2507
EUR	45,0674

Агенцтва Уладзіміра Граўцова

Падпішыцеся на часопіс «Главный Бухгалтер. ГБ» на 2009 год у рэдакцыі па самай выгаднай цане. Тэлефон рэдакцыі: 209-69-01.

ААТ «Агенцтва Уладзіміра Граўцова» УНП 100024047 Ліцэнзія Мінсувязі № 02140/0172806 выд. 03.05.2004 да 02.05.2009

Эканамічныя санкцыі ЗША адносна беларускіх прадпрыемстваў павінны быць спынены на пастаяннай аснове

Такую думку выказаў першы намеснік прэм'ер-міністра Беларусі Уладзімір Сямашка на сустрэчы з кіраўніцтвам кампаніі «Ханейвел» (ЗША) у Мінску.

Уладзімір Сямашка нагадаў, што санкцыі ЗША прыпынены толькі да 1 чэрвеня гэтага года. «Хіба можна сур'ёзна разглядаць такі крок і сур'ёзна думаць пра нейкі бізнэс у гэтых умовах?» — сказаў ён.

Санкцыі ніякім чынам не садзейнічаюць развіццю тавараабароту і рэалізацыі сумесных праектаў. «Са свайго боку Беларусь ніколі не ўводзіла і не будзе ўводзіць санкцый адносна ЗША», — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. Паводле яго слоў, бакам неабходна ўстараніць існуючую дыспрапорцыю і такая аўтарытэтная кампанія як «Ханейвел» можа садзейнічаць падтрымцы гэтай ідэі.

Першы віцэ-прэм'ер адзначыў, што беларускі бок заўсёды надаваў і будзе надаваць вялікае значэнне развіццю адносінаў з ЗША ў розных сферах, у тым ліку гандлёва-эканамічнай. «У сувязі з гэтым Беларусь ніяк не можа задавальняць аб'ём тавараабароту з ЗША па выніках 2008 года — усяго $628 млн, што на 15 працэнтаў ніжэй у параўнанні з 2007 годам», — падкрэсліў Уладзімір Сямашка. Паводле яго слоў, прычыны ў тым, што гандлёва-эканамічныя адносіны змешваюцца з палітыкай.

У сваю чаргу старшыня савета дырэктараў і галоўны выканаўчы дырэктар кампаніі «Ханейвел» Дэвід Коет адзначыў: «Я заўсёды лічыў, што найлепшы спосаб выбудоўваць дыялог і паляпшаць адносіны паміж краінамі — непасрэднае ўзаемадзеянне ў галіне бізнэсу і камерцыі». Ён запэўніў, што пасыл беларускага боку ўмацоўваць эканамічнае супрацоўніцтва ён агучыць сярод амерыканскіх калег-бізнэсменаў.

БЕЛТА.

Інфляцыя ў студзені-лютым — 5,4 %

Аб гэтым паведамілі БЕЛТА ў Нацыянальным статыстычным камітэце. У лютым яна склалася на ўзроўні 1,2 працэнта.

У студзені-лютым 2008 года інфляцыя ў Беларусі склала 3,2 працэнта. Індэкс цэнаў вытворцаў прамысловай прадукцыі ў Беларусі ў лютым 2009 года ў параўнанні са студзенем склаў 102,4 працэнта, у параўнанні са снежнем 2008 года — 108,1 працэнта.

Дачныя ўчасткі можна прадаваць незалежна ад наяўнасці на іх пабудоў

Дзяржаўныя акты, якія пацвярджаюць права ўласнасці на зямельныя ўчасткі ў садоўніцкіх таварыствах, выдадзеныя да ўступлення ў сілу ўказа Прэзідэнта Беларусі № 58 «Аб некаторых пытаннях адабрання і прадастаўлення зямельных участкаў» ад 28 студзеня 2006 года, сапраўдныя, і ніякае дадатковае пераафармленне не патрабуецца. Аб гэтым паведаміў у час online канферэнцыі на сайце БЕЛТА **намеснік старшыні Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Андрэй ГАЕЎ.**

Зямельны ўчастак у садоўніцкім таварыстве можа быць або ў пажыццёвым спадчынным валоданні, або ў прыватнай уласнасці. Калі ён знаходзіцца ў прыватнай уласнасці, то яго можна прадаваць незалежна ад таго, ці ёсць на гэтым участку якія-небудзь пабудовы або ён свабодны. На ўчасткі для садаводства і агародніцтва патрабаванне абавязковай наяўнасці на зямельным участку дома або пабудоў не распаўсюджваецца, падкрэсліў Андрэй Гаеў.

Іншая справа, калі ўчастак знаходзіцца ў пажыццёвым спадчынным валоданні ў члена садоўніцкага таварыства. «Гэта значыць, што ўчастак застаўся ва ўласнасці дзяржавы — у спадчыну перадаць яго можна, а прадаць іншаму грамадзяніну нельга, — сказаў намеснік старшыні Дзяржкаммаёмасці. — Людзі павінны ведаць: калі ў іх няма неабходнасці ў далейшым выкарыстанні ўчастка, то трэба падаць заяву ў райвыканкам аб адмаўленні ад яго, а грамадзянін, які хоча атрымаць зямельны ўчастак, павінен напісаць сустрэчную заяву. Пасля гэтага райвыканкам прыме адпаведнае рашэнне».

Зямельны ўчастак у вёсцы, плошча якога перасягае 25 сотак, наследнікі, пражываючыя ў горадзе, могуць атрымаць на праве арэнды. Для абслугоўвання дома ў сельскім населеным пункце дапушчальна выкарыстоўваць зямельны ўчастак да 25 сотак. Калі ён перасягае гэту плошчу і ёсць якія-небудзь гаспадарчыя пабудовы або шматгадовыя насаджэнні, якія прыраўноўваюцца Грамадзянскім кодэксам да нерухомай маёмасці, то неабходна замацаваць за гэтым зямельным участкам адпаведнае абслугоўванне. Калі наследнікі не прапісаны і не зарэгістраваны ў сельскім доме, атрымаць зямельны ўчастак больш як 25 сотак яны могуць на праве арэнды — для абслугоўвання саду, гаспадарчых пабудоў і для сельскагаспадарчага выкарыстання...

«ПСІХАТРОПНЫЯ» ТРЭНЕР З ДЫРЭКТАРАМ

У Мінску аператыўнікамі падраздзяленняў наркакантролю і супрацьдзеяння гандлю людзьмі перакрыты канал пастаўкі псіхатропных рэчываў на тэрыторыю нашай краіны і канфіскавана буйная партыя «дурману».

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў аддзяленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў ГУУС Мінгарвыканкама, у сталіцы каля паловы дванаццатай ночы ў фітнэс-клубе па вуліцы Талбухіна пасля працяглай распрацоўкі быў затрыманы 37-гадовы трэнер клуба, які на працы захоўваў псіхатропнае рэчыва «Эфедрын» з мэтай збыту. У яго было канфіскавана 2444 таблеткі, што ўтрымлівалі згаданы псіхатроп. У ходзе далейшай спецаперацыі супрацоўнікі міліцыі затрымалі ля дома па вуліцы Крапоткіна 24-гадовага дырэктара камерцыйнага прадпрыемства, які захоўваў пры сабе таксама для збыту 1540 аналагічных таблетак.

Ігар ГРЫШЫН.

А «ЦЭПТЭР» АКАЗАЎСЯ «ЛІПАЙ»...

Тры асобы, што спрабавалі рэалізаваць каля гродзенскага рынку «Карона» посуд вядомай фірмы «Цэптэр», былі затрыманыя аператыўнікамі рэгіянальнай мытні, міліцыі і падатковых органаў. Пры гэтым гандаль ішоў з суперскідкай: за набор прасілі па 300-400 долараў і называлі яго «рэальную» цану — 1500 еўра.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-службе Дзяржаўнага мытнага камітэта, «бізнэсмены» тлумачылі выгадную прапанову проста: нібыта посуд быў увезены ў Беларусь для дэманстрацыі на выставе-продажы, а вывезці назад яго немагчыма — не дазваляюць мытнікі. Разам з тым падчас разбору высветлілася, што сталовыя наборы патрапілі на тэрыторыю краіны пад выглядам маёмасці для асабістага карыстання, інакш кажучы, без дэкларавання. У выніку тавар коштам амаль 7,4 млн. рублёў быў канфіскаваны. А адзін з «прадпрымальнікаў» яшчэ і затрыманы за спробу «вырашыць праблему» дзякуючы хабару ў памеры 200 долараў супрацоўніку мытні.

Між тым, самае цікавае ў гэтай гісторыі іншае: ніякага дачынення да фірмы «Цэптэр» посуд не меў. Ён быў... звычайнай падробкай.

Сяргей ГРЫБ.

ДАРАГІ ТОЙ КУТОК, ДЗЕ ПЕРАРЭЗАНЫ ПУПОК?

Наколькі мэтазгодна вяртаць выпускніка-аграрніка да вытокаў?

Перш чым рабіць нейкія высновы і прыводзіць меркаванні спецыялістаў у галіне сельскай гаспадаркі, хацелася б пазнаёміць вас з трыма тыпамі маладых кадраў, якія я вылучыла для сябе (усе героі маюць рэальныя прататыпы).

Студэнты 4 курса БДАТУ Аляксандр БУШЫК (злева) з Гродзенскай вобласці і Юрый Рыжанкоў з Магілёўскай на базе Інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў агрармысловага комплексу БДАТУ атрымліваюць другую кваліфікацыю — спецыяліст па кіраванні. Пасля пятага курса яны будуць мець на руках па два дыпломы. Маладыя людзі пры выбары прафесіі свядома аддалі перавагу вёсцы, бо бачаць перспектывы развіцця сельскай гаспадаркі.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

1. «Свой у дошку»

МІША родам з невялічкай вёскі, пераважная большасць жыхароў якой — пенсіянеры. Выхаванне ў шматдзетнай сям'і наклала свой адбітак — хлопец працы не цураецца: калі трэба, і карову падоіць, і хлеўчык пачысціць. Дом знаходзіцца побач з фермай, магчыма, таму і на пытанне «кім ты хочаш стаць, як вырасцеш?» хлопец, не задумваючыся, выпальваў — ветурачом. Час праляцеў непрыкметна. Міша паспяхова скончыў Віцебскую ветэрынарную акадэмію і вось ужо чацвёрты год працуе галоўным ветурачом у СВК. Заробак не сказаць каб вялікі, але хлопец не скардзіцца. Бо за стараннасць кіраўнік гаспадаркі выдзеліў яму кватэру, прэміяваў цялём.

— Менавіта ў такіх, першапачаткова матываваных на працу ў сельскагаспадарчай арганізацыі, абітурыентах мы зацікаўленыя, — адзначае **начальнік галоўнага ўпраўлення адукацыі, навукі і кадраў Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Любоў ТРАФІМЧЫК.** — Таму зараз стаіць задача прыцягваць як мага больш сельскіх школьнікаў у нашы ВНУ. Гэта тыя хлопчыкі і дзяўчынкі, якія не па чутках ведаюць, што такое праца ў вёсцы. З новага навучальнага года плануем павялічыць мэтавы набор з 20 да 30 %, залічваць асобаў, якія заключылі мэтавае пагадненне з рай- ці аблсельгасхарчамі ва ўстановы адукацыі Мінсельгасхарчу на бяскоінкурснай аснове.

У апошні час усё больш абітурыентаў прыходзіць выключна па дыплом аб вышэйшай адукацыі, а не для таго, каб звязаць сваё жыццё з выбранай прафесіяй. Іх мэта — атрымаць «паперку» і знайсці добра аплатную працу ў райцэнтры. Такіх у вёску пернікам не завабіш. Прафесарска-выкладчыцкаму саставу сёння складана адсачыць мэты кожнага абітурыента, бо адбор студэнтаў ідзе па выніках тэсціравання. **Магчыма, навучальным установам аграрнага профілю трэба было б пераняць прыклад ну хоць бы факультэта журналістыкі БДУ і праводзіць прафесійна-псіхалагічную гутарку, каб пазбегнуць «бракаваных» студэнтаў у сваіх сценах?**

2. «Лішні»

ДЗМІТРЫЙ родам з невялічкага правінцыйнага гарадка Брэсцкай вобласці. Па размеркаванні трапіў у сярэднестатыстычную гаспадарку на Віцебшчыне. Нягледзячы на тое, што хлопец меў вышэйшую адукацыю (скончыў Беларускую дзяржаўную сельскагаспадарчую акадэмію), два гады прапрацаваў памочнікам галоўнага агранома за 300 тысяч беларускіх рублёў у месяц. Гэтых грошай хапала толькі на ежу ды квартплату (штомесяц плаціў 50 тысяч мясцовай бабулі, якая ўзяла яго да сябе жыць). Ад дамка, які яму прапаноўвалі, адмовіўся, бо разумеў, што не хопіць грошай, каб стварыць там хоць элементарныя ўмовы для пражывання. Акрамя таго, галоўны аграном (пенсійнага ўзросту) пастаянна прыдзіраўся: то кавялу не так трымае, то павольна ходзіць. Адным словам, выжыў з гаспадаркі маладога канкурэнта. Апошні адпрацаваў 2 гады і звольніўся.

— Я цвёрда перакананая, што спецыялістам, якія скончылі ВНУ, трэба адразу даваць пасаду галоўнага спецыяліста, — гаворыць **галоўны спецыяліст адной з гаспадарак рэспублікі, якому ў свой час давялося 20 гадоў чакаць павышэння.** — Ну падумайце, навошта вучыцца 5 гадоў, каб атрымліваць мізэрную зарплату, для гэтага хапіла б і тэхнікума. Акрамя таго, калі з самага пачатку прыніжаць маладога спецыяліста, казаць, што ён ні на што не здатны, дык не дзіва, што ён у такой атмасферы доўга не затрымаецца, адмучыцца як-небудзь два гады і ўцячэ адсюль, толькі пяткі заміль гаюць. Без уласнага жадання нічога не атрымаецца, але падтрымка, добрае стаўленне калектыву адыгрывае ў замацаванні спецыяліста ў вёсцы далёка не апошнюю ролю.

Чалавечы фактар з'яўляецца фундаментам у любых адносінах. Але, на жаль, не ўсе кіраўнікі СВК гэта разумеюць.

— Многія нашы выпускнікі скардзяцца на тое, што ім часам не хапае элементарнай падтрымкі, якая дазволіла б хутчэй адаптавацца на новым месцы, — гаворыць **Любоў ТРАФІМЧЫК.** — Некаторыя кіраўнікі, нягледзячы на недахоп кадраў, нават і не спрабуюць утрымаць маладога спецыяліста, бо маюць трывалую ўстаноўку, што моладзь не затрымліваецца больш за два гады. Гэта ўстаноўка падсвядома, на псіхалагічным узроўні перадаецца і маладому работніку.

Паводле слоў **дэпутата Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Вадзіма ПАПОВА,** малады спецыяліст — гэта сыры матэрыял, які фарміруецца толькі ў руках мудрага і кваліфікаванага кіраўніка.

— Гатовых спецыялістаў нідзе няма. Таму, калі б старшыні СВК больш увагі аддавалі тым людзям, якія да іх прыходзяць, не выказвалі ім свае патрабаванні адразу, а вучылі і выхоўвалі іх, ставілі перад імі канкрэтныя задачы, паступова павышаючы ступень іх адказнасці, то не было б, напэўна, такой змяняльнасці кадраў.

А **начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Іўеўскага раёна Аляксей МЕЛЕНЕЦ** незадаволены тым, што да яго размяркоўваюць маладых спецыялістаў з аддаленых абласцей, у той час як ураджэнцаў свайго раёна адпраўляюць у Гомельскую вобласць.

— Каго толькі ў Іўеўскім раёне не перабыло — а хто затрымаўся? Лічу, што трэба, каб студэнт вяртаўся пасля вучобы працаваць на малую радзіму, тады будзе толк.

— Я сам пасля заканчэння БАТУ два гады адпрацаваў у гаспадарцы Светлагорскага раёна, — расказвае **намеснік начальніка па механізацыі Лельчыцкага раёна Андрэй АТРАШОНАК.** — Працаваць падабалася, але самым горшым днём у месяцы для мяне быў дзень зарплаты. Добра, што размеркавалі непадалёку ад дому: бацькі матэрыяльна падтрымлівалі. А калі б мяне, як Дзмітрыя, адправілі за сотні кіламетраў, то не ведаю, як бы я пражыў на 300 тысяч.

3. «Спецыяліст на два гады»

КАЦЯ прыехала пасля заканчэння Віцебскага ветэрынарнага інстытута працаваць ва Ушацкі раён. Стварылі ёй усе ўмовы, далі льготы, домік выдзелілі, зарплату выплачваюць без затрымак. А яна толькі і марыць, каб хутчэй з'ехаць з вёскі. Робіць усё магчымае, каб хутчэй уцячы: без канца носіць бальнічныя, безадказна ставіцца да выканання заданняў. Спадзяецца, і не хавае гэтага, што кіраўнік не вытрымае і дасць адмацаванне.

Начальнік упраўлення сельскай гаспадаркі і харчавання Бешанковіцкага раёна Ігар КУЗНЯЦОЎ лічыць, што не трэба «ламаць» такіх спецыялістаў, няхай займаюцца, чым хочуць. Усё адно без жадання працаваць на зямлі карысці такі работнік не прынясе.

Новы час — новыя патрабаванні

Для **старшыні СВК «Прыгарад» Баранавіцкага раёна Алены КОЙПАШ** кадравая праблема вельмі балючая.

— 6 гадоў таму я прыняла гаспадарку. Склалася так, што яе касцяк утваралі людзі пенсійнага ўзросту. Таму неяк адразу вельмі шмат прыйшло моладзі. Але якое было маё здзіўленне і абурэнне, калі я бачыла перад сабой не кваліфікаваных спецыялістаў, а «белы аркуш» паперы, які трэба запаўняць. Большасць з іх не разбіраецца ні ў сучасных дайльных апаратах, ні ў новай тэхніцы. А ветурач, як высветлілася, ніколі не ўводзіў уколы ўнутрывенна. Нам патрэбны не столькі тэарэтыкі, колькі практыкі. Няўжо нельга забяспечыць навучальныя ўстановы сучаснымі энерганасычанымі трактарамі ці дайльнымі заламі апошняга пакалення?

Хвалюе яшчэ і тое, што практыканты, якія прыходзяць у гаспадарку, нічым не цікавяцца. Пытаюся ў аднаго: "Ты вось другі тыдзень у мяне на практыцы, ведаеш, колькі ў гаспадарцы механізатараў?" У адказ: «А навошта мне гэта?»

— Сёння дастаткова высокі ўзровень тэарэтычнай падрыхтоўкі студэнтаў, але не ўсіх кіраўнікоў на месцы задавальняе практычная падрыхтоўка маладых спецыялістаў, — кажа Любоў Трафімчык. — Ва ўмовах, калі дастаткова хуткімі тэмпамі ідзе тэхнічнае пераўзбраенне галіны, спецыяліст павінен арыентавацца ў навінках тэхнікі. Мы пакуль што, на жаль, не можам цалкам забяспечыць нашы навучальныя ўстановы ўсімі найноўшымі тэхналогіямі, шлейфам сельгасмашын не толькі айчыннай, але імпартнай вытворчасці. Але імкнёмся да гэтага. Літаральна толькі за апошнія чатыры гады з фонду падтрымкі сельгасвытворцаў выдзелена звыш 30 млрд рублёў менавіта на ўмацаванне матэрыяльна-тэхнічнай базы нашых устаноў адукацыі.

З гэтага навучальнага года пачалі рэалізоўваць трохузроўневую сістэму практычнай падрыхтоўкі спецыяліста. На першым узроўні студэнты атрымліваюць першасныя навыкі, якія непасрэдна звязаны з наступнай прафесійнай дзейнасцю, у вучэбных гаспадарках установы адукацыі. На другім этапе іх накіроўваюць у высокаэфектыўныя гаспадаркі, з якімі навучальнай установай заключана пагадненне. Так званыя вучэбна-практычныя цэнтры, як правіла, размешчаны непадалёку ад установы адукацыі. Напрыклад, студэнты Гродзенскага дзяржаўнага аграрнага ўніверсітэта праходзяць практыку ў гаспадарцы «Прагрэс-Верцялішкі», студэнты БАТУ — у 1-ай Мінскай птушкафабрыцы і аграқамбінаце «Ждановічы». Апошняя пераддыпломная практыка праходзіць непасрэдна ў тых гаспадарках, куды будуць накіраваныя маладыя спецыялісты. Гэта, пераканана, паспрыяе скарачэнню тэрміну адаптацыі спецыяліста на вытворчасці.

* * *

Рэалізуецца Дзяржаўная праграма адраджэння і развіцця беларускай вёскі. Будуюцца дамкі. Вёскі ператвараюцца ў такія прыгожыя аграгарадкі, што вока не адарваць. Але што з таго, што ёсць дзе жыць? Калі працаваць даводзіцца ў эканамічна слабых гаспадарках за капейкі...

Таму, пакуль не будзе падняты заробак маладога спецыяліста да такога ўзроўню, каб можна было пражыць без бацькоўскай падтрымкі, мэтазгодна размяркоўваць выпускнікоў бліжэй да дому. У іншым выпадку маладыя людзі будуць працягваць разбягацца, ледзь толькі пройдзе 2 гады, і шукаць лепшай долі ў іншым месцы.

Надзея ДРЫЛА.

ГЛЫБОКІЯ СПАЧУВАННІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста выказаў глыбокія спачуванні Федэральнаму Прэзідэнту Федэратыўнай Рэспублікі Германія Хорсту Келеру ў сувязі з трагедыяй у горадзе Вінендэн.

«У Рэспубліцы Беларусь з вялікім болем успрынялі паведамленне пра страшную трагедыю ў горадзе Вінендэн. Гэтае здарэнне, якое пацягнула шматлікія ахвяры, знаходзіцца за межамі чалавечага разумення», — гаворыцца ў спачуванні.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Абзац

■ **Вызначаны памер утрымання з наймальнікаў сродкаў для забеспячэння своечасовай выплаты зарплаты — Br405 тыс. 410. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны Беларусі. Гэты нарматыў прымяняецца з дня афіцыйнага апублікавання.**

■ Увядзенне адміністрацыйнай адказнасці ў дачыненні да асобаў, што карыстаюцца паслугамі жанчын «лёгкіх паводзінаў» варта разглядаць толькі як меркаванне. Аб гэтым паведаміў Генеральны пракурор Беларусі Рыгор Васілевіч. Як адзначыў Рыгор Васілевіч, ніякіх афіцыйных прапаноў наконт адказнасці за карыстанне паслугамі прастытутак сёння ў Генпракуратуры няма. «Перш-наперш трэба працаваць не з карыстальнікамі сэксуальных паслуг, а з тымі, хто гэтыя паслугі аказвае», — заўважыў з гэтай нагоды Генпракурор.

■ **У в. Патапавічы Ляхавіцкага раёна 81-гадовая пенсіянерка паспрабавала распаліць печ. Дровы не разгараліся, і бабуля лінула ў печ нейкую гаручую вадкасць. Па неасцярожнасці яна абліла і сябе, і калі агонь палыхнуў у печы, то загарэлася і адзенне на гаспадыні. Пажарных выклікаў сусед, убачыўшы дым, які пайшоў з хаты. Пацярпелую даставілі ў райбальніцу, але праз два дні яна памерла ад апёкаў.**

■ У сауне, што размешчана ў падвальным памяшканні жылога дома ў Віцебску, адбыўся пажар. У выніку пашкоджаная драўляная абшыўка парыльнага памяшкання. Пацярпелых няма. З дому, дзе размешчаная парылка, эвакуяваныя 34 чалавекі. Вывучаюцца некалькі версій узнікнення пажару, у т.л. падпал.

Поўны абзац

■ **Ізраільцянін арабскага паходжання Ала Агабрыя падарваўся на міне падчас пікніка, які яго родныя наладзілі на мінным полі, не ведаючы таго. Ніякіх папераджальных знакаў навокал не было. Агабрыя падарваўся на міне і працяглы час правёў у чаканні выратавальнікаў, якія не маглі да яго дабрацца з-за небяспечнасці ўчастка. Было вырашана эвакуяваць пацярпелага з дапамогай ваеннага верталёта. Выратавальнікі, якія прыбылі на верталёце, прывязалі Агабрыю да насілак і, надзеўшы на яго шлем, прывязалі насілкі да верталёта з дапамогай спецыяльных тросаў. Калі верталёт пачаў набіраць вышыню, тросы аслаблі, у выніку чаго Агабрыя ўпаў і загінуў. Створана спецыяльная камісія для расследавання трагедыі.**

■ 73-гадовы жыхар Румыніі пры жыцці арганізаваў уласнае пахаванне. Да такога ўчынку яго падштурхнула жаданне самому пераканацца ў тым, што ўсё пройдзе як мае быць. Марын Вайніцу запрасіў на пахаванне не толькі аднавяскоўцаў, сяброў і радню, але і святара, які згадзіўся зараней адслужыць па ім паніхіду. Марын нават выкапаў магілу і крыху паляжаў у ёй, запрасіў радню прарэпеціраваць плач каля магільнай пліты — і застаўся задаволены сваім пахаваннем. Сваякам ідэя таксама спадабалася, бо ўсё гэта, па іх словах, было больш падобнае на вяселле. Рэпетыцыя ўдалася?

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

Вниманию акционеров ОАО «Камволь».

23 марта 2009 г. состоится внеочередное собрание акционеров ОАО «Камволь». Собрание пройдет по месту расположения Общества: г. Минск, ул. Маяковского, 176, конференц-зал, 4 этаж главного корпуса.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об обращении в концерн «Беллегпром» о выделении на безвозвратной основе средств в сумме 700 млн. рублей из инновационного фонда концерна согласно Указу Президента Республики Беларусь от 25 августа 2006 года.
2. О передаче в собственность Республике Беларусь объектов гражданской обороны.

С материалами, подготовленными к собранию, можно ознакомиться по адресу:

г. Минск, ул. Маяковского, 176, ком. 204, тел.: 223 14 20, 2 97.

Начало работы собрания **в 14.00.**

Регистрация участников собрания **с 13.30 до 14.00.**

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на **26 февраля 2009 года.**

Для регистрации при себе иметь паспорт.

УНП 100074393.

Удзень сонечна, уначы падмарожвае

У выхадныя дні разам з павышэннем атмасфернага ціску верагоднасць ападкаў у краіне істотна паменшыцца, паведаміла рэдакцыі галоўны сіноптык Рэспубліканскага гідраметцэнтра Вольга ФЯДОТАВА.

У суботу невялікія ападкі чакаюцца на поўдні краіны. Уначы яшчэ будзе падмарожваць да мінус 1—8, а ў Віцебскай вобласці і да 8—12, аднак удзень больш яркае сакавіцкае сонейка прагрэе паветра да 0 — плюс 7 градусаў. У панядзелак на поўначы, а ў аўторак амаль паўсюдна — мокры снег і дождж. Тэмпература ў аўторак уначы ад мінус 4 да плюс 2 градусаў, удзень — 2—7 цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ

по продаже государственного имущества и права заключения договора аренды земельного участка

Наименование предмета аукциона	Здание компрессорной ЭЦ с сооружениями и право заключения договора аренды земельного участка
Местонахождение недвижимого имущества	г. Брест, ул. Мошенского, 66
Продавец недвижимого имущества	ТРУП «Брестское отделение Белорусской железной дороги», тел.: (0162) 27-22-22, 27-35-70
Характеристика предмета аукциона	Здание компрессорной ЭЦ– кирпичное, 1973 г.п., площадь – 245,8 кв. м, заборы из металлической сетки на металлических столбах и из железобетонных плит, водопроводная сеть протяженностью 35,5 м. Земельный участок площадью 0,4444 га использовать для размещения объекта промышленной зоны (кроме жилья); срок аренды – 10 лет
Начальная цена предмета аукциона, руб.	292 441 318
Сумма задатка, руб.	29 244 000
Организатор аукциона	*Фонд «Брестоблимущество», г. Брест, ул. Ленина, 11, тел.: (0162) 23 12 63, 20 87 85, www.brest-region.by*

Аукцион состоится **14 апреля 2009 года** в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 524 (здание облисполкома).

Для участия в аукционе представляются:

1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение с фондом «Брестоблимущество».
2. Заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на р/с 3642202530011 Головной филиал по Брестской области ОАО «Белинвестбанк», код банка 823, получатель платежа – фонд «Брестоблимущество», УНП 200020538.
3. Юридическими лицами – доверенность представителю юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель), нотариально заверенные копии учредительных документов и свидетельства о государственной регистрации.
4. Индивидуальными предпринимателями – нотариально заверенная копия свидетельства о государственной регистрации.
5. Иностранными юридическими лицами – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.
6. Представителями иностранных юридических лиц или иностранных граждан, лиц без гражданства – легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык.
7. Представителями граждан и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь – нотариально заверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь, иностранные граждане, в том числе представители юридических лиц Республики Беларусь и представители иностранных юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену. Участник, ставший победителем аукциона, после проведения аукциона обязан:

подписать протокол аукциона;

не позднее 10 дней после вступления в силу решения о предоставлении земельного участка возместить расходы по формированию и регистрации земельного участка и затраты на подготовку и проведение аукциона организатору аукциона, внести в местный бюджет плату за право заключения договора аренды земельного участка, выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка, после чего не позднее 2-х рабочих дней заключить с продавцом договор купли-продажи недвижимого имущества, а с местным исполнительным комитетом – договор аренды земельного участка.

Порядок проведения аукциона определен Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже объектов государственной собственности и на право заключения договора аренды земельного участка для обслуживания недвижимого имущества, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 года № 462.

Заявления на участие в аукционе с прилагаемыми документами принимаются по адресу: г. Брест, ул. Ленина, 11, каб. 404, 405, фонд «Брестоблимущество» с 8.30 до 17.30 по рабочим дням по 13 апреля 2009 года включительно.

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ

Государственное производственное объединение «Минскстрой» 220050, г. Минск, ул. К. Маркса, 13А

режим работы: с 8.30 до 17.45, пятница с 8.30 до 16.30, перерыв 13.00—14.00 тел. приемной 227 78 70, тел. 227 52 36, 226 03 01, 227 50 64.

Зарегистрировано решением Мингорисполкома от 18 января 2007 г. № 140 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей № 100071325.

Выполняя функции заказчика, объединением с 2004 по 2008 год построены и введены в эксплуатацию жилые дома:

- ул. Захарова, д. 63; ул. Захарова, д. 67, корп. 1; ул. Великоморская, д. 10; ул. Великоморская д. 12; ул. Роменская, д. 5; ул. Матусевича, д. 90; пр-т Рокоссовского, д. 78; пр-т Рокоссовского, д. 76; пр. Рокоссовского, д. 80; ул. Филимонова, д. 14; пр-т Независимости, д. 168, корп. 1; пр-т Независимости, д. 168, корп. 2; ул. Есенина д. 30; ул. Есенина, д. 34; ул. Есенина, д. 36, жилые дома в новых микрорайонах Масюковщина-3, 4, 5.

Строительство многоквартирного жилого дома № 5 по генплану со встроенными помещениями по пр. Независимости в м-не Уручье-3 (12-17-этажный 3-х секционный 202-квартирный со встроенными помещениями общественного назначения) в г. Минске.

Лицензия № 02250/0264117 выдана Министерством архитектуры и строительства РБ 9.04.2007 года сроком на 5 лет.

Здание жилого дома запроектировано из трех разновысоких секций.1 и 3 секции 12 этажей, 2 секция – 17 этажей. В нижней подземной части предусмотрены 2 этажа нежилых помещений. Количество квартир в жилом доме – 202.

Начало строительства – август 2008 года.

Окончание строительства – IV квартал 2009 года.

Проектно-сметная документация прошла в установленном порядке:
- государственную экспертизу от 17 октября 2006 года № 2245-5/06;
- государственную экологическую экспертизу 27 августа 2006 года № 425-2006.

Стоимость 1 $м^2$ общей площади жилого помещения в текущих ценах составляет 3844,750 тыс. руб.

Свидетельство о государственной регистрации создания земельного участка и возникновения права на него от 12 ноября 2007 г. № 500/756-1170.

Земельный участок площадью 1,1083 га. Проектом предусмотрено устройство подъездов, пешеходных связей, установка малых архитектурных форм, озеленение, организация детских игровых, спортивных, хозяйственных площадок.

Договоры создания объекта долевого строительства будут заключаться на 16 однокомнатных, 76 двухкомнатных и 42 трехкомнатные квартиры в секции № 2 и № 3 жилого дома.

Предметом договора будет являться строительство жилого помещения.

В состав общего имущества в многоквартирном жилом доме, которое подлежит передаче в общую долевую собственность дольщиков, входят: межквартирные лестничные клетки, лестницы, лифты, лифтовые и иные шахты, коридоры, крыша, технические этажи и подвал, другие места общественного пользования, несущие, ограждающие ненесущие конструкции, механическое, электрическое, сантехническое и иное оборудование, находящееся за пределами или внутри жилых и нежилых помещений, элементы инженерной инфраструктуры, озеленения и благоустройства, а также отдельно стоящие объекты, служащие целевому использованию здания и право землепользования.

Предполагаемый срок ввода в эксплуатацию жилого дома – IV кв. 2009 года.

Договор строительного подряда от 4.08.2008 года № 2-206Ж-013/08.

Информацию о строительстве жилого дома и объектах долевого строительства можно получить в каб. 105, 311, по адресу г. Минск, ул. К. Маркса, 13А.

УНП 100071325

У рэгіёнах таннее жыллё, найбольш істотна — дарагое

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Калі падобнае жыллё ў Гродне будзе пуставаць працяглы час, то, магчыма, ужо ў сакавіку муніцыпальныя ўлады пачнуць больш актыўна цікавіцца лёсам такіх кватэр.

А ўвогуле і ў новабудоўлях, і на другасным рынку больш за ўсё патаннелі кватэры вялікіх плошчаў — больш за 70 квадратных метраў, рэальна прадаць якія магчыма прыкладна за 700 долараў за квадратны метр. Гэта звязана з мінімальным попытам на такое жыллё, бо ў насельніцтва няма свабодных грашовых сродкаў у вялікіх аб'ёмах, а атрыманне крэдыту цяпер пэўная цяжкасць.

На прычыне мінімальнага попыту сёння ў Гродне амаль «замарозіўся» рынак індывідуальнага жылля. Самыя слабенькія дамы, што раней каштавалі 25—45 тысяч долараў, сёння патаннелі прыкладна на 2—3 тысячы. Сапраўды салідныя дамы па рангавым кошце да 100 тысяч долараў патаннелі ўжо на 7—10 тысяч долараў. Больш за ўсё фінансавы рынак закрануў цэннікі элітных дарагіх катэджаў, якія да новага года каштавалі больш за 150—200 тысяч долараў. Сёння зніжкі па такіх катэджах дасягаюць ужо 20—30 тысяч долараў.

ПАКУЛЬ ЧАКАЕЦЦА ПЛАЎНАЕ ПАТАННЕННЕ ЖЫЛЛЁВАЙ НЕРУХОМАСЦІ

Эксперты Гомельскай і Гродзенскай дзяржаўных рыэлтарскіх структур упэўнены, што ў найбліжэйшыя два месяцы ў гэтых рэгіёнах будзе назірацца далейшае патаненне кватэр. Якім моцным будзе гэта патаненне, залежыць шмат ад таго, як істотна беларускі рубель будзе дэвальвіраваць у адносінах да долара і на якім узроўні захаваюцца заробкі насельніцтва. З іншага боку, у гэтых абласных цэнтрах у насельніцтва захоўваецца незадаволены попыт на кватэры. Спецыялісты агенцтваў нерухомасці прагназуюць, што да мая на другасным рынку жылля гэтых гарадоў будзе назірацца плаўнае патанненне кватэр з тэмпам у межах 3—5 % у месяц. Другім фактарам, які можа паўплываць на цэннікі другаснага рынку рэгіёнаў, з'яўляецца магчымая цэнавая палітыка па патаненні сабекошту будаўніцтва жылля. Калі на калегіі Мінбудархітэктуры ўрад паставіў задачу ў хуткім часе знізіць кошт будаўніцтва жылля на 10 працэнтаў. Калі гэтага ўдасца дасягнуць, то патаненне кватэр у гэтых абласных цэнтрах да лета можа скласці і 20-25 %.

Сяргей КУРКАЧ.

Забабоны наконт пятніцы 13-га абсурдныя

З пункту гледжання гісторыі сусветных культур і рэлігій забабоны наконт пятніцы трынаццатага зусім абсурдныя. Такую думку выказаў кіраўнік аддзела адукацыі і катэхізацыі Мінскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы іерэй Аляксандр Шымбалёў. Існуе версія, што фобія гэтага каляндарнага спалучэння звязана з пакараннем смерцю кіраўніцтва ордэна тампліераў у Францыі ў 14-м стагоддзі менавіта ў дзень пятніцы адпаведнай даты. Тады вялікі магістр ордэна Жак дэ Малэ пачаў сыпаць страшныя праклёны, якія надоўга засталіся ў памяці еўрапейцаў. Ёсць яшчэ і такая — псеўдабагаслоўская — трактоўка: трынаццаць — гэта 12 апосталаў плюс Іуда. Таксама з лічбай «13» асацыюецца са здрадай і гібеллю Хрыста. Як вядома, Ісус Хрыстос быў расп'яты менавіта ў пятніцу. «Таму пятніца ў хрысціянскай культуры — дзень посту, смутку, жалобы. Аднак ніякага дачынення да забабонаў аб «няшчаснай пятніцы» гэта не мае, хрысціянства лічыць любыя забабоны грахом і глупствам», — падкрэсліў айцец Аляксандр.

Уладзімір ВАСІЛЬКОЎ, БЕЛТА.

Астролагі раяць у пятніцу трынаццатага не садзіцца за руль аўтамабіля

Як запэўніў карэспандэнта БЕЛТА астролаг з Мінска Ігар Кірушын, пятніца 13 сакавіка не абяцае няшчасных і моцных узрушэнняў, дзень будзе спрыяльны для новых ідэй, але высокая рызыка ўзнікнення дарожна-транспартных здарэнняў, праблем пры кіраванні транспартнымі сродкамі, пры электрамантажных работах, наладцы складаных механізмаў. 13 сакавіка таксама падыходзіць для таго, каб пачаць лячэнне.

Заснавальнікі — установа «Рэдакцыя газеты «Звязда» і грамадскае аб'яднанне «Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі».
Рэгістрацыйнае пасведчанне № 12 ад 19 лютага 2009 г.

ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА

13 САКАВІКА 2009 г. ПЯТНІЦА
№ 10 (15564)

Інфармацыю аб графіку і парадку правядзення рэпетыцыйнага тэсціравання можна атрымаць у наступных пунктах рэгістрацыі і правядзення

г. Мінск		
№ п/п	Установа адукацыі	Месца размяшчэння пункта рэгістрацыі, тэлефон
1	УА «Інстытут бесперапыннай адукацыі» Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта	г. Мінск, вул. Маскоўская, 15, к. 43 тэл. 222 80 10
2	Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі	г. Мінск, вул. Гікалы, 9, к. 422 тэл.: 293 86 49, 293 80 40
3	Міжнародны дзяржаўны экалагічны ўніверсітэт імя А.Д. Сахарава	г. Мінск, вул. Даўгабродская, 23, к. 107 тэл. 230 73 72
4	Беларускі нацыянальны тэхнічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр. Незалежнасці, 65 тэл.: 237 39 25, 292 38 42
5	Беларускі дзяржаўны аграрны тэхнічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр. Незалежнасці, 99 тэл.: 267 05 92, 267 72 68
6	Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт on-line рэгістрацыя	г. Мінск, вул. Захарава, 21 тэл. 284 81 43
7	Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт	г. Мінск, пр. Партызанскі, 26, к. 3, к. 129 тэл. 209 78 15
8	Беларускі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя Максіма Танка	г. Мінск, вул. Савецкая, 18 тэл.: 200 94 17, 200 92 04, 200 17 03
9	Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт	г. Мінск, вул. Свярдлова, 13а тэл.: 227 73 89, 227 07 78
10	Мінскі дзяржаўны політэхнічны каледж	г. Мінск, пр. Незалежнасці, 85 тэл.: 292 12 34, 292 81 05
11	Мінскі дзяржаўны аўтамеханічны каледж	г. Мінск, вул. Сацыялістычная, 5 тэл. 243 36 87
12	Мінскі дзяржаўны гандлёвы каледж	г. Мінск, вул. Усходняя, 183/43 тэл. 285 79 18

Населены пункт, адрас, нумар тэлефона пункта рэгістрацыі

Брэсцкая вобласць
г. Брэст, вул. Маскоўская, 267, тэл. 8 0162 42 04 92 бульвар Касманаўтаў, 21 каб. 210, тэл.: 8 0162 21 13 65, 23 04 17
г. Баранавічы, пл. Леніна, 2, тэл. 8 0163 42 46 83, 8 0162 21 13 65, 23 04 17 вул. Вайкова, 21, корп. 2, каб. 12, тэл. 8 0163 45 87 99
г. Бяроза, вул. Леніна, 62, тэл. 8 0164 34 56 97
г. Ганцавічы, вул. Кастрычніцкая, 1, тэл. 8 0164 62 42 13
г. Драгічын, вул. Леніна, 149, тэл. 8 0164 42 13 48
г. Іванава, вул. Кастрычніка, 2, тэл. 8 0165 22 13 45
г. Івацэвічы, вул. Леніна, 44, тэл. 8 0164 52 13 45
г. Камянец, вул. Брэсцкая, 28, тэл. 8 0163 12 13 45
г. Кобрын, вул. Матросава, 18, тэл. 8 0164 22 56 04
г. Лунінец, вул. Чырвоная, 1, тэл. 8 0164 73 35 06
г. Ляхавічы, вул. Леніна, 3, тэл. 8 0163 32 18 59
г. Пінск, вул. Леніна, 39, тэл. 8 0165 32 22 89 вул. К. Марса, 28, тэл. 8 0165 35 34 43
г. Пружаны, вул. Р. Шырмы, 17, тэл. 8 0163 29 18 59
г. Столін, вул. Савецкая, 69, тэл. 8 0165 52 11 23
г. Маларыта, вул. Чырвонаармейская, 1, тэл. 8 0165 12 33 96
Віцебская вобласць
г. Віцебск, пр. Маскоўскі, 72, тэл. 8 0212 47 72 34
г. Наваполацк, вул. Блахіна, 29, тэл. 8 0214 53 05 35
Гродзенская вобласць
г. Гродна, вул. Кастрычніцкая, 5, тэл. 8 0152 73 01 01, 72 36 80
г. Ваўкавыск, вул. Сацыялістычная, 33, каб. 113, тэл.: 8 01512 211 38, 226 58
г. Ліда, вул. Кірава, 20, к. 409, тэл. 8 0156 12 17 91
Гомельская вобласць
г. Гомель, пр. Кастрычніка, 48, тэл. 8 0232 47 52 74 вул. Кірава, 34, тэл.: 95 28 02, 95 32 01, 77 50 44 вул. Савецкая, 102, тэл. 57 69 17
г. Мазыр, вул. Студэнцкая, 28, тэл.: 8 02351 2 43 17, 2 43 27
Магілёўская вобласць
г. Магілёў, пр. Міру, 43, к. 221, тэл. 8 0222 25 36 03
г. Горкі, вул. Мічурына, 5, тэл. 8 02233 5 88 90
г. Бабруйск, вул. Пушкіна, 145, корп. 4, тэл. 8 0225 52 21 95
г. Клімавічы, вул. Леніна, 11, тэл. 8 02244 5 78 29

Мінская вобласць
г. Мінск, вул. Альшэўскага, 8, тэл. 252 13 50 (аддзел адукацыі Мінскага райвыканкама)
г. Мар'іна Горка, вул. Леніна, 47, тэл.: 8 01713 5 22 86, 5 05 22
г. Вілейка, вул. Вадап'янава, 24, тэл. 8 01771 5 42 47
г. Стоўбцы, вул. Сацыялістычная, 17, тэл.: 8 01717 5 47 72, 5 83 36
г. Крупкі, вул. Савецкая, 42, тэл.: 8 01796 5 44 05, 5 56 61
г. Салігорск, вул. Багамолава, 22а, тэл.: 8 01742 3 47 74, 3 47 76
г. Старыя Дарогі, вул. Пралетарская, 38, тэл. 8 01792 5 59 97
г. Беразіно, вул. Маладзёжная, 1, тэл. 8 01715 5 43 16
г. Жодзіна, зав. Маладзёжны, 3, тэл. 8 01775 3 70 76
г. Слуцк, вул. Леніна, 189, тэл. 8 01795 2 26 00
г. Узда, вул. Савецкая, 22, тэл. 8 01718 5 54 93
г. Валожын, пл. Свабоды, 2, тэл. 8 01772 5 56 82
г. Смалявічы, вул. 50 гадоў Кастрычніка, 11, тэл.: 8 01776 5 58 84, 5 54 82
г. Лагойск, вул. Камсамольская, 9, тэл. 8 01774 5 45 08
г. Барысаў, вул. Гагарына, 68, тэл.: 8 0177 74 49 51, 74 48 02, 75 25 78
г. Любань, вул. Першамайская, 24а, тэл. 8 01794 5 15 44
г. Маладзечна, вул. Прытыцкага, 5, к. 14, тэл. 8 01733 7 08 97 пл. Цэнтральная, 2, тэл. 8 01773 7 18 63, 7 00 72
г. Чэрвень, пл. Свабоды, 1, тэл. 8 01714 5 59 83
г. Капыль, вул. Горкага, 36, тэл. 8 01719 5 45 45
г. Мядзел, пл. Шаранговіча, 2, тэл.: 8 01797 5 51 97, 5 55 85
г. Дзяржынск, вул. Ленінская, 21, тэл. 8 01716 6 54 46

Аплата за ўдзел у тэсціраванні па адной вучэбнай дысцыпліне складае 16 100 рублёў. Грошы можна ўнесці ў любым аддзяленні «Беларусбанка». Атрымальнік — УП «Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў», разліковы рахунак № 3632934510021, філіял № 529 «Белсувязь», ААТ АСБ «Беларусбанк» г. Мінск, код 720, УНП 190194148. РІКВ не нясе адказнасці за якасць і змест тэстаў для тэсціравання, якое праводзіцца іншымі, не названымі ў гэтым пераліку, установамі.

Пыталіся? Адказваем...

Як стаць ваенным медыкам?

— Патлумачце, ці трэба праходзіць цэнтралізаванае тэсціраванне асобам, якія плануюць атрымліваць другую вышэйшую адукацыю?

— Усе абітурыенты, якія маюць другую вышэйшую адукацыю альбо вучацца на 3-6 курсах і хацелі б атрымаць другую ці паралельную вышэйшую адукацыю, павінны звярнуцца ў прыёмную камісію той ВНУ, куды яны плануюць паступаць. З сабой трэба прыхапіць дадатак да дыплома аб першай вышэйшай адукацыі або акадэмічную даведку — выпіску з заліковай кніжкі. Яны спатрэбяцца для таго, каб прыёмная камісія супаставіла вучэбны план спецыяльнасці, якую абраў абітурыент, з пералікам прадметаў, якія ён ужо вывучаў. Пасля гэтай працэдуры стане зразумелым, на які курс можа паступаць абітурыент. Калі на другі курс ці наступныя, то падаваць сертыфікаты цэнтралізаванага тэсціравання пры паступленні яму не спатрэбіцца. У выпадку значнай неадпаведнасці патрабаванняў вучэбнага плана другой спецыяльнасці раней атрыманай абітурыентам адукацыі можа быць прынята рашэнне аб неабходнасці праходжання абітурыентам поўнага курса навучання. У гэтым выпадку для паступлення на першы курс абітурыент здае ўсе ўступныя выпрабаванні, прадугледжаныя правіламі прыёму.

— Чаму летась не ва ўсіх ВНУ праводзіўся асобны конкурс паміж гарадской і сельскай моладдзю? І ці можа разлічваць на сельскі конкурс абітурыент, які пасля заканчэння сельскай школы атрымліваў сярэднюю спецыяльную адукацыю ў горадзе?

— Калі асобны конкурс сярод абітурыентаў-гараджан і абітурыентаў з сельскай мясцовасці не праводзіўся, гэта значыць, што або ад сельскай моладзі ўвогуле не паступіла заяў, або прахадны бал у іх быў вышэйшы, чым у гараджан. У такім выпадку праводзіцца агульны для ўсіх прэтэндэнтаў на студэнцкі білет конкурс.

Дарэчы, у Міністэрстве адукацыі назіраюць у апошнія гады тэндэнцыю збліжэння прахадных балаў сельскіх і гарадскіх школьнікаў, якія паступаюць на дзённую форму атрымання адукацыі. Так, летась у 33 ВНУ пры залічэнні на кожную другую спецыяльнасць прахадныя балы выпускнікоў сельскіх устаноў адукацыі аказаліся роўныя або перавышалі прахадныя балы выпускнікоў устаноў адукацыі з гарадской «прапіскай». За апошнія тры гады гэты паказчык павялічыўся ў 1,5 раза.

Між іншым, для таго, каб удзельнічаць у конкурсе для сельскай моладзі, мала мець толькі атэстат аб заканчэнні сельскай школы. Патрэбна яшчэ і даведка аб тым, што вы пражывалі ў сельскай мясцовасці не менш як два гады на момант атрымання адукацыі.

— На якіх спецыяльнасцях і ў якіх ВНУ былі зарэгістраваны летась самы высокі конкурс?

— У рэжыме поўнай адкрытасці інфармацыі, якая абнаўляецца кожныя тры гадзіны, і залічэння на падставе сертыфікатаў цэнтралізаванага тэсціравання, складана разважаць аб высокіх ці нізкіх конкурсах. Асноўнае значэнне падчас уступнай кампаніі маюць набраныя абітурыентамі на ЦТ балы, з якіх фарміруецца прахадны бал. Між іншым, прахадныя балы выраслі ў мінулым годзе па цэлым шэрагу спецыяльнасцяў на 10-40 пазіцый.

(Заканчэнне на 2-й стар. «ЧЗ».)

КАБ ВЫНІКІ ТЭСЦІРАВАННЯ НЕ СТАЛІ РАСЧАРАВАННЕМ...

Заключны, трэці этап рэпетыцыйнага тэсціравання, які стартуе ў трэцяй дэкадзе сакавіка, абяцае стаць самым масавым. Калі ў першым туры рэпетыцыйнага тэсціравання было здадзена 54666 чалавека-тэстаў, то ў другім туры ўжо каля 95 тысяч. Цяпер жа ў будучых абітурыентаў засталася апошняя магчымасць, каб адрэпеціраваць выпрабаванні, якія іх чакаюць. Да таго ж менавіта на трэці тур выносяцца тэсты, складзеныя па новай спецыфікацыі, якая адпавядае праграмам уступных іспытаў на 2009 год. Як вядома, праграмы ўступных іспытаў стварыліся на перакрыжаванні дзвюх праграм — 11-х і 11-тых класаў. Таму на цэнтралізаваным тэсціраванні будуць прапаноўвацца толькі тыя тэмы, якія вывучалі ўсе выпускнікі. Спецыфікацыя — гэта своеасаблівы алгарытм, па якім складаецца тэст: яна вызначае яго структуру, колькасць заданняў па кожнай тэме, узровень іх складанасці і г.д. Гэта азначае, што трэцяя спроба будзе максімальна набліжана да будучага цэнтралізаванага тэсціравання.

Як працаваць з бланкамі адказаў, як адмяняць няправільныя адказы, як уносіць у клетачкі сімвалы хімічных элементаў, лічбавыя адказы ў выглядзе дробу, адзінкі вымярэння (градусы, працэнты, метры, тоны) — як сведчыць вопыт папярэдніх гадоў, тэхнічныя навыкі на ЦТ не менш важныя за трывалыя веды і сістэмную падрыхтоўку.

Ва ўдзельнікаў тэсціравання, якія даўно скончылі школу, гэта працэдура часам выклікае не столькі інтэлектуальныя цяжкасці, колькі псіхалагічныя, бо многія з іх бачаць бланкі тэстаў упершыню. Некаторыя з абітурыентаў то прозвішча сваё няправільна напішуць, то серыю пашпарта з асабістым нумарам пераблытаюць. Увогуле напярэдадні тэсціравання трэба патрэніравацца з запаўненнем бланка адказаў: зрабіць для гэтага некалькі раздрукоўвак са зборніка тэстаў і запаўняць іх, каб набіць руку.

Апрача таго, на тэсціраванні вялікую ролю адыгрывае ўменне распараджацца адведзеным часам і не губляць каштоўныя хвіліны. У адкрытых заданнях трэба адразу «адсейваць» непрыдатныя адказы. Калі ўзнікаюць цяжкасці ў якім-небудзь адказе, лепш прапусціць яго і перайсці да выканання наступнага. А калі застанецца час, вярнуцца да прапушчаных заданняў.

Як гэта ні дзіўна, але часта абітурыенты не ўмеюць чытаць тэставыя заданні і ў выніку даюць няправільныя адказы. Не ўнікаючы ў сутнасць задачы, адразу прыступаюць да рашэння. Від задачы можа быць знаёмым, але трэба ўпэўніцца, што гэта менавіта тая задача, якую вы рашалі раней. Умова яе можа адрознівацца адным-двума словамі, і, калі гэта не заўважыць, у выніку можа атрымацца памылковае рашэнне. Трэба адрозніваць падобныя, на першы погляд, але зусім супрацьлеглыя пытанні накшталт «Працяжнік на месцы пропуску ставіцца» і «Працяжнік на месцы пропуску не ставіцца», «Літара а пішацца ў словах» і «Літара а не пішацца ў словах».

Кожны тэст, які прапануецца ўдзельнікам тэсціравання, змяшчае заданні рознага ўзроўню складанасці, разлічаныя як на звычайнае аднаўленне матэрыялу, так і на праяўленне своеасаблівай творчасці. Стваральнікі тэстаў запэўніваюць, што правільна сфармуляванае заданне патрабуе ўдумлівага аналізу і супастаўлення магчымых варыянтаў рашэння.

Безумоўна, сфарміраваныя ў працэсе навучання навыкі і інтуіцыю таксама нельга скідваць з рахунку. Але заданні закрытага тыпу з варыянтамі прапанаваных адказаў складаюць толькі пэўную частку тэсту. Акрамя іх у тэсты абавязкова ўключаюцца заданні адкрытага тыпу, дзе ніякай «выратавальнай саломінкі» абітурыенту не прапануецца. Між іншым, размовы аб «задачах-пастках» у цэнтралізаваным тэсціраванні, як і наогул аб складанасці гэтага віду іспытаў, крыху перабольшаныя. Безумоўна, ва ўмовах стрэсу і абмежаванага часу паспяховае выкананне тэставых заданняў магчымае толькі ў выпадку добрага валодання школьным матэрыялам. Лепш псіхалагічна настроіцца на тое, што менавіта тэсціраванне, у адрозненне ад астатніх формаў кантролю, дазваляе выявіць нават мінімальнае веданне прадмета. І вучыцца прымяняць свае веды ў нестандартных сітуацыях, каб атрымаць за выкананне тэсту высокі бал.

Спецыяльна для падрыхтоўкі да цэнтралізаванага тэсціравання 2009 года Рэспубліканскі інстытут кантролю ведаў падрыхтаваў дапаможнікі «Рыхтуемся да ЦТ. Методыка разліку тэставага бала. Аналіз памылак. Каментарыі да адказаў. Трэніровачныя тэсты» па 10 дысцыплінах. Прынцыповая адметнасць гэтай дапаможнай літаратуры ў тым, што яна складзена па матэрыялах ЦТ мінулага года і ўключае аналіз самых тыповых памылак, дапушчаных яго ўдзельнікамі, характарыстыку кантрольных вымяральных матэрыялаў, структуру тэставых заданняў, іх размеркаванне па раздзелах, узроўнях складанасці і відах вучэбнай дзейнасці. Гэтыя дапаможнікі карысныя для ўсіх: і для выпускнікоў, і для настаўнікаў, якія рыхтуюць вучняў да ЦТ, і для тых, хто скончыў школу раней і збіраецца стаць абітурыентам. Лепш вучыцца на чужых памылках, чым на сваіх. Хоць, як сцвярджаюць арганізатары ЦТ, адны і тыя ж памылкі абітурыенты паўтараюць з году ў год.

Зразумела, што толькі ўдзел у рэпетыцыйным тэсціраванні не дазваляе спадзявацца на стопрацэнтны поспех на цэнтралізаваным тэсціраванні. Але абсалютна відавочна, што і псіхалагічная, і тэхнічная падрыхтоўка будзе для будучых абітурыентаў зусім не лішняй. Для многіх абітурыентаў і іх бацькоў вынікі рэпетыцыйнага тэсціравання становяцца сур'ёзным сігналам аб рэальным узроўні ведаў і штуршком для ўзмоцненай падрыхтоўкі. Для школьнікаў з Мінска рэпетыцыйнае тэсціраванне праводзіцца сумесна з Камітэтам па адукацыі Мінгарвыканкама на базе агульных сярэдніх навучальных устаноў. Але хоць аднойчы вельмі карысна будзе прайсці тэсціраванне ў ВНУ, дзе абстаноўка максімальна набліжаная да «баявой»: і атмасфера зусім не тая, што ў роднай школе, і ў аўдыторыі аказваюцца вучні з розных школ, такім чынам застаецца спадзявацца выключна на свае веды..

Надзея НІКАЛАЕВА.

Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт:

МАЛАДЫ. КЛАСІЧНЫ. ТВОРЧЫ!

Фота БЕЛТА.

1 верасня 2004 года. Кіраўнік дзяржавы ўручае студэнтам БарДУ сімвалічны ключ ад дзвярэй універсітэта.

— Установа адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт» арганізаваная паводле Указа кіраўніка дзяржавы ў чэрвені 2004 года, — быццам словамі лекцыі, пачынае аповед **рэктар ВНУ, прафесар Васіль Іванавіч КАЧУРКА.**

Што паслужыла перадумовамі для прыняцця такога рашэння? Па-першае, Баранавічы — восьмы горад у Беларусі па велічыні, тут пражывае каля 180 тысяч чалавек. На той час у горадзе ўжо былі адчыненыя філіялы некалькіх ВНУ — філіял Беларускага нацыянальнага тэхнічнага ўніверсітэта «каваў» інжынераў, філіял прыватнага Інстытута правазнаўства рыхтаваў спецыялістаў у асноўным для аграпрамысловага комплексу — эканамістаў, бухгалтараў, юрыстаў па гаспадарчым праве, быў таксама філіял Брэсцкага дзяржуніверсітэта імя Пушкіна, дзейнічаў Вышэйшы педагагічны каледж. На базе апошняга пасля дэталёвага вывучэння сітуацыі было вырашана аб'яднаць усе філіялы, стварыўшы адзіную класічную ўстанову адукацыі — Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт.

У 2004 годзе новаствораны ўніверсітэт правёў першы набор абітурыентаў. Частка прадметаў залічвалася па выніках цэнтралізаванага тэсціравання, частку маладыя людзі здавалі непасрэдна ў ВНУ. У выніку конкурс на бюджэтныя месцы — у першы год іх было выдзелена 500 — склаў 2,3 чалавека. Гэты набор і стаў адпраўным пунктам у самастойнай гісторыі ўніверсітэта. Якія набыткі і якія перспектывы мае цяпер БарДУ, што ўяўляе сабой універсітэт цяперашняга дня?

Пасяджэнне рэктарата.

...І яшчэ раз вучыцца

Сёння Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт можна параўнаць з вялікім прамысловым прадпрыемствам — ён аб'ядноўвае каля 10 тысяч студэнтаў (4300 — дзённая форма навучання, 5000 — завочная, астатнія — перападрыхтоўка і павышэнне кваліфікацыі). У ВНУ 9 факультэтаў: 4 забяспечваюць атрыманне адукацыі на дзённай форме навучання, 2 — на завочнай, 2 прызначаны для павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі кадраў, яшчэ адзін — для даінстытуцкай падрыхтоўкі. Акрамя таго, у склад універсітэта адасобленым структурным падраздзяленнем уваходзіць Ляхавіцкі дзяржаўны аграрны каледж. «Калі адчыняўся ўніверсітэт, кіраўнік нашай дзяржавы дакладна паставіў задачу: ВНУ павінна рыхтаваць тыя кадры, якія неабходны для гэтага рэгіёна, — тлумачыць рэктар. — І на сёння мы практычна забяспечваем патрэбу ў падрыхтоўцы кадраў вышэйшай кваліфікацыі па ўсіх кірунках». Так, інжынерны факультэт рыхтуе інжынераў для прамысловасці і сельскай гаспадаркі, педагагічны — выхоўвае педагогаў, філолагаў, псіхолагаў, сацыяльных педагогаў, спецыялістаў па дашкольным навучанні, факультэт замежных моваў рыхтуе выкладчыкаў англійскай і нямецкай мовы, фінансава-прававы факультэт — бухгалтараў, эканамістаў, правазнаўцаў, маркетолагаў і менеджараў для АПК. Не закрытай, па разліках кіраўніцтва ўніверсітэта, застаецца толькі ніша па падрыхтоўцы агрраномаў і заатэхнікаў — якраз ім, таксама як ветурачам, дае сярэднюю спецыяльную адукацыю Ляхавіцкі аграрны каледж. У перспектыве на яго базе плануецца стварыць асобны — аграрны — факультэт, які выпускаў бы ўжо спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй.

Прадмет асаблівага гонару ў ВНУ — тры блокі інтэрнатаў.

Увогуле навучанне ў БарДУ вядзецца па 23 спецыяльнасцях на дзённай форме навучання і па 19 — на завочнай. Нядаўна адкрыліся новыя спецыяльнасці, «Пачатковая адукацыя. Фізічная культура» і «Эканоміка і кіраванне турысцкай індустрыяй». Прыём абітурыентаў адбываецца па выніках цэнтралізаванага тэсціравання.

— Акрамя таго, — працягвае рэктар, — мы ўбачылі, што для рэгіёна запатрабаваныя перападрыхтоўка і павышэнне кваліфікацыі. Сёння шэраг выпускнікоў бачыць, што адной адукацыі для работы па абраным профілі ім не хапае — таму людзі прыходзяць, каб на платнай аснове атрымаць другую вышэйшую адукацыю (гэты працэс займае ад 3 да 5 гадоў), або завочна прайсці перападрыхтоўку па абранай спецыяльнасці (на працягу 1,5 года), з атрыманнем дыплома, раўназначнага дыплому аб вышэйшай адукацыі.

У межах мерапрыемстваў, якія рэалізуе Міністэрства адукацыі РБ па развіцці экспарту адукацыйных паслуг, у Баранавіцкім універсітэце распрацаваная праграма экспарту вышэйшай адукацыі. Калі гаварыць прасцей, то сёння ў Баранавічах на платнай аснове 83 студэнты з Турцыі, Егіпта, Кітаю, Індыі, Шры-Ланкі вывучаюць рускую мову, многія замежнікі (асабліва з Туркменістана, Казахстана) атрымліваюць паўнацэнную вышэйшую адукацыю.

Праходзяць заняткі па шэйпінгу.

Базавы падыход

Сёння моладзі далёка не ўсё адно, у якіх умовах вучыцца — засвойваць інфармацыйныя тэхналогіі з дапамогай дагістарычных «Карветаў» або сучасных камп'ютараў, мець адзін падручнік на ўсю групу або ў любы момант узяць патрэбную літаратуру ў бібліятэцы, жыць у «камунальных» інтэрнатах з 30-гадовай гісторыяй або ва ўтульных, нібы ў добрым гатэлі, пакоях... І тут «правінцыйны» Баранавіцкі ўніверсітэт ні ў чым не саступіць цэнтральным.

Гістарычна так склалася, што факультэты размешчаныя ў пяці розных пунктах горада, але адміністрацыя паклапацілася, каб гэтая раздробленасць не адбілася адмоўна на якасці навучання. У ВНУ створаны ўсе ўмовы як для вучэбнай, так і для навукова-даследчай работы, а таксама для паўнацэннага адпачынку. У распараджэнні студэнтаў знаходзяцца камп'ютарныя кабінеты і спецыялізаваныя лабараторыі (ва ўніверсітэце 19 камп'ютарных класаў і каля 520 адзінак камп'ютараў), відэатэка, спадарожнікавае тэлебачанне, бібліятэка з кніжным фондам у 250 тысяч асобнікаў і залай электронных рэсурсаў, служба грамадскага харчавання (з рэстараннай якасцю і студэнцкімі цэнамі), уласны здраўпункт, дзе працуюць спецыялісты ад тэрапеўтаў да стаматолагаў... Налета ўніверсітэт «прырасце» яшчэ на некалькі вучэбных карпусоў, у ліку якіх сучасны спарткомплекс з басейнам, — БарДУ, як жывая істота, сталее і дынамічна развіваецца.

Не забыліся ў ВНУ і на бытавыя ўмовы — летась завяршылася будаўніцтва блокаў інтэрнатаў на 1200 месцаў. «У нас студэнцкі інтэрнат XXI стагоддзя», — не без гонару заўважаюць у рэктарацe, і, паверце, ганарыцца ёсць чым — гэта фактычна асобныя двухпакаёвыя кватэры, якія выдзяляюцца на 5 чалавек. Праўда, на 100 працэнтаў забяспечыць усіх ахвотных месцамі ў інтэрнатах магчымасці пакуль няма, але ж пашырэнне матэрыяльнай базы, нягледзячы на ўсе фінансавыя цяжкасці, будзе працягвацца. Пакуль жа засяленне адбываецца ў адпаведнасці з цэлым шэрагам крытэрыяў, якія распрацаваныя ў ВНУ. А лепшым спосабам захаваць за сабой камфортнае (і даступнае для любога кашалька!) жытло на ўвесь час навучання застаюцца для студэнтаў выдатная і добрая вучоба, ахайныя паводзіны, дысцыплінаванасць і адсутнасць вымоў як на вучобе, так і «дома», у інтэрнаце.

Дарэчы, кожны з трох тутэйшых інтэрнатаў — больш, чым проста жылы дом, гэта цэлы комплекс, пра які можна складаць оды. Чаго тут толькі няма — пакоі для заняткаў і пасяджэнняў студэнцкага актыву, куткі для адпачынку, трэнажорныя залы і залы для заняткаў шэйпінгам ці танцамі, мініяцюрныя, але надзвычай зручны пральна-сушыльны камбінат...

Студэнцкі інтэрнат прывабны не толькі звонку, але і знутры: так выглядае тыповы пакой.

Тэорыя і практыка

У вольны час студэнтаў чакаюць, у залежнасці ад схільнасцяў і інтарэсаў, спартыўныя секцыі па 20 напрамках, або 12 гурткоў мастацкай самадзейнасці — танцавальныя, музычныя, тэатральныя. Між іншым, два самадзейныя калектывы Баранавіцкага ўніверсітэта — ансамбль «Музычны гасцінец» і тэатр моды «Світа» — маюць званне народных, неўзабаве на атрыманне такога ж звання будзе вылучаны моладзевы тэатр мініяцюр «Сафіт».

Лепшыя студэнты, якія дэманструюць на творчай ніве значныя поспехі, маюць магчымасць трапіць у праграмы культурнага абмену з іншымі ВНУ. У прыватнасці, не першы год вядзецца такая работа з Міжнародным эканоміка-гуманітарным універсітэтам імя С. Дзямянчука ў г. Роўна (Украіна). Дзейнічаюць таксама больш як 30 дамоў аб партнёрстве і навуковым абмене з ВНУ Украіны, Расіі, Латвіі, Казахстана, Германіі, Аўстрыі, Польшчы, Турцыі.

Але вернемся ў родныя пенаты. «Адна з праблем, якія мы бачым перад сабой, — падрыхтаваць не толькі высокакваліфікаваных, але і арыентаваных на практыку спецыялістаў, якія ўжо сёння добра знаёмыя з дасягненнямі прадпрыемстваў, з тонкасцямі вытворчасці, — расказвае Васіль Іванавіч. — Дзеля гэтага мы пайшлі па шляху стварэння філіялаў кафедраў непасрэдна на вытворчасці. Усяго ва ўніверсітэце іх 9. Асабліва плённа працуюць кафедры інжынернага факультэта, якія непасрэдна на заводах маюць лабараторыі».

5 фактаў з «Дошкі гонару» БарДУ

- ВНУ хоць і вельмі маладая, але ўжо мае свае традыцыі. У чэрвені 2008 года геральдычная рада зацвердзіла герб і сцяг Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта. З дапамогай прафесійнага паэта нарадзіўся і замацаваўся ўніверсітэцкі гімн.
- З гэтага навучальнага года дзейнічае яшчэ адно новаўвядзенне — так званая дыстанцыйная форма атрымання вышэйшай адукацыі. Ужо цяпер яна разглядаецца як адна з перспектыўных формаў навучання.
- Валейбольны клуб «Атлант-БарДУ» неаднаразова станавіўся прызёрам Рэспублікі Беларусь, гэтаксама як каманда па хакеі на траве «Тэкстыльшчык-БарДУ» мае ў актыве медалі рэспубліканскага першынства.
- Акрамя звычайнай стыпендыі, таленавітыя студэнты ў Баранавіцкім дзяржаўным універсітэце маюць іншыя віды матэрыяльнай падтрымкі — ад гарвыканкама, Брэсцкага аблвыканкама, ад прафсаюзных арганізацый вобласці і рэспублікі, нават ад Спецыяльнага фонду Прэзідэнта РБ.
- Чатыры гады запар БарДУ бярэ ўдзел у рэспубліканскай выставе навукова-педагагічнага вопыту і напрацовак і кожны раз прывозіць дыпломы як мінімум III і II ступеняў. Не застаецца без узнагарод ВНУ і на рэспубліканскім конкурсе навукова-студэнцкіх работ.

Гэта далёка не поўны пералік напрацовак і дасягненняў, планаў і перспектыў, якія мае Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт. Ды, напэўна, каб расказаць пра іх усе, не хопіць газетнай плошчы. А больш карысці не ад абстрактных размоваў, а ад разгорнутых адказаў на канкрэтныя пытанні, якіх хапае ў абітурыентаў і іх бацькоў. Задаць гэтыя пытанні, пазнаёміцца з умовамі прыёму ў ВНУ, убачыць на ўласныя вочы ўсю матэрыяльную «аснастку», ад сталоўкі да інтэрната, можна будзе ў найбліжэйшы Дзень адчыненых дзвярэй, які адбудзецца ва ўніверсітэце **2 красавіка**.

— Не сакрэт, што многія выпускнікі школ дагэтуль яшчэ не вызначыліся, куды пайсці вучыцца, які шлях абраць. На якія спецыяльнасці вы параілі б ім звярнуць увагу?

— Раней адным з крытэрыяў іміджу ВНУ быў конкурс — колькасць абітурыентаў на месца. Сёння, з улікам ЦТ, важкі паказчык — прахадны бал у тую ці іншую ВНУ. У нас найбольш высокі прахадны бал на такія спецыяльнасці, як практычная псіхалогія, сацыяльная педагогіка, маркетынг, эканоміка і кіраванне турысцкай індустрыяй, правазнаўства. Што б хацелася параіць выпускнікам школ? З дапамогай бацькоў і спецыялістаў па прафарыентацыі трэба прааналізаваць, якія кірункі актыўна развіваюцца ў нашай краіне, прычым выбіраць не сярод тых, якія папулярныя цяпер, а ўлічваць перспектыву развіцця на 5 гадоў. У першую чаргу гэта інавацыйныя тэхналогіі, тэхнічныя спецыяльнасці. Універсальнага сцэнарыя, як правільна выбраць будучую прафесію, даць нельга — варта спалучыць тое, што падабаецца самому маладому чалавеку, да чаго ляжыць душа, і тое, што будзе запатрабавана ў грамадстве.

Вікторыя ЗАХАРАВА,
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота з архіва БарДУ.

Адрас установы адукацыі «Баранавіцкі дзяржаўны ўніверсітэт»:

225404, Брэсцкая вобласць, г. Баранавічы, вул. Войкава, 21, Тэл. +375 163 45 78 60, факс +375 163 45 78 31

УНП 200166687

www.barsu.by

Ёсць пытанне

Як падрыхтавацца да прафесійна-псіхалагічнай гутаркі?

Патлумачце, калі ласка, хто будзе праводзіць папярэдні прафадбор пры паступленні ў ВНУ і чым будуць цікавіцца ў абітурыентаў? Да чаго ўвогуле трэба рыхтавацца?

М. Леснікаў, *г. Баранавічы.*

Як патлумачылі нам у Міністэрстве адукацыі, праводзіць прафесійна-псіхалагічную гутарку будзе спецыяльна створаная камісія, якую ўзначаліць адзін з намеснікаў кіраўніка ВНУ або кіраўнік факультэта, на якім ажыццяўляецца падрыхтоўка спецыялістаў, да якіх дзяржава прад'яўляе асаблівыя патрабаванні. У склад камісіі могуць уключацца кіраўнікі іншых структурных падраздзяленняў ВНУ (іх намеснікі), прафесары, дацэнты, выкладчыкі, псіхолагі, сацыяльныя педагогі і іншыя работнікі ВНУ, якія ажыццяўляюць вучэбна-выхаваўчы працэс, а таксама кваліфікаваныя спецыялісты з адпаведных галін эканомікі і сацыяльнай сферы (заказчыкі кадраў). Прафадбор праводзіцца ў форме індывідуальнай гутаркі камісіі з кандыдатам з мэтай выяўлення асобасных, дзелавых якасцяў, здольнасцяў і матывацыі кандыдата да навучання па абранай спецыяльнасці. Рашэнне рэкамендаваць або не рэкамендаваць кандыдата да ўдзелу ў конкурсе на атрыманне вышэйшай адукацыі па абранай спецыяльнасці прымаецца простай большасцю галасоў членаў камісіі пры ўдзеле ў пасяджэнні не менш чым двух трэцяй складу камісіі.

Агульныя пытанні, якія могуць задаваць члены камісіі, як правіла, тычацца матывацыі выбару прафесіі, планаў абітурыента на будучыню (маецца на ўвазе прафесійная дзейнасць), удзелу яго ў грамадскай рабоце, дзелавых якасцяў, кола інтарэсаў, асноўных дасягненняў у вучобе і іншых сферах дзейнасці, праверкі эрудыцыі, у тым ліку і ў сферы будучай прафесійнай дзейнасці, праверкі камунікатыўнай кампетэнтнасці. Напрыклад, у вас могуць пацікавіцца, ці можна ў спрэчным пытанні знайсці рашэнне, якое б задаволіла ўсіх? Ці як вы ставіцеся да меркавання, што ні адна абраза не павінна заставацца без пакарання?

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт агучыў таксама і «спецыфічныя» пытанні для абітурыентаў той ці іншай спецыяльнасці.

Для спецыяльнасцяў групы «журналістыка»:

1. Пытанні, якія тычацца СМІ. Напрыклад, што абітурыент можа расказаць аб перыядычным друку, якія ведае маладзёжныя выданні, тэлепраграмы, як разумее, што журналістыка — гэта творчы від дзейнасці?

2. Пытанні, якія могуць выявіць агульнае развіццё абітурыента. Напрыклад, што цікавага вы можаце расказаць іншаземцу аб культуры і традыцыях беларусаў? Якія падзеі ў беларускай гісторыі вы лічыце самымі важнымі? Калі святкуецца Дзень Незалежнасці нашай краіны? З якімі дзяржавамі Беларусь мае найбольш цесныя ўзаемавыгадныя адносіны?

Для спецыяльнасцяў «міжнародныя адносіны», «міжнароднае права»:

1. Пытанні, якія вызначаюць веданне дзяржаўнай судовай структуры Рэспублікі Беларусь, органаў улады, найбольш важных падзей у жыцці беларускага грамадства, разуменне тэрмінаў «права», «абавязак», «прававая адказнасць», «талерантнасць», «суверэнітэт» і г.д. Напрыклад, якія дзяржаўныя органы ўлады вызначаюць знешнюю палітыку Рэспублікі Беларусь?

2. Пытанні, якія тычацца сучасных міжнародных падзей. Напрыклад, якія міжнародныя арганізацыі вы ведаеце? Дзе нядаўна прайшлі ці праходзяць прэзідэнцкія выбары?

Для спецыяльнасці «мытная справа»:

1. Пытанні, якія вызначаюць веданне дзяржаўнай структуры Рэспублікі Беларусь, органаў улады, асаблівасцяў прафесіі мытніка. Напрыклад, якое галоўнае прызначэнне мытні ў нашай дзяржаве? Які сэнс вы ўкладаеце ў паняцце «мытны орган — праваахоўны орган»? У чым адрозненне паміж мытнай службай і службай ва Узброеных Сілах? Як вы адрозніваеце паняцці «прафесійная этыка» і «службовая дысцыпліна».

Для спецыяльнасцяў «правазнаўства» і «эканамічнае права»:

Пытанні, якія вызначаюць веданне дзяржаўнай судовай структуры Рэспублікі Беларусь, органаў улады, найбольш важных падзей у жыцці беларускага грамадства, разуменне тэрмінаў «права», «абавязак», «прававая адказнасць», «талерантнасць», «суверэнітэт». Напрыклад, да якіх наступстваў могуць прывесці памылкі юрыста? Што вы можаце расказаць аб асноўных этапах станаўлення беларускай дзяржаўнасці? Калі была абвешчана Рэспубліка Беларусь як незалежная дзяржава? Якія дзяржаўныя органы ўлады вызначаюць заканадаўства Рэспублікі Беларусь? Назавіце славутых грамадска-палітычных дзеячаў беларускай зямлі і сучаснай Беларусі... Што такое палітыка? На якія пытанні яна павінна адказваць? Якую функцыю выконваюць выбары ў дзяржаве?

Надзея НІКАЛАЕВА.

Як стаць ваенным медыкам?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «ЧЗ».)

Так, напрыклад, у БДУ на факультэце прыкладной матэматыкі (спецыяльнасці «прыкладная матэматыка», «эканамічная кібернетыка») прахадны бал склаў 314 пры конкурсе 1,7 чалавека на месца. У БДУІР на спецыяльнасць «праграмнае забеспячэнне інфармацыйных тэхналогій» — 330 балаў пры конкурсе 2,3 чалавека на месца, на спецыяльнасць «інфарматыка» — 340 балаў пры конкурсе 1,7 чалавека на месца. У БНТУ на спецыяльнасць «электраэнергетычныя сістэмы і сеткі» — 276 балаў пры конкурсе 1,4 чалавека на месца, «энергаэфектыўныя тэхналогіі і энергетычны менеджмент» — 307 балаў, прамысловае і грамадзянскае будаўніцтва — 272 балы.

— Колькі балаў трэба будзе набраць на ЦТ, каб быць дапушчаным да ўдзелу ў конкурсе?

— Гэта пытанне пакуль яшчэ не вырашана. Ёсць меркаванне, што сертыфікаты трэба выдаваць усім удзельнікам ЦТ, якія атрымалі 1 бал і больш. Гэта дазволіць знізіць напружанне сярод абітурыентаў і павялічыць іх шанцы пры выбары прафесіі і навучальнай установы. Тым больш, што для бацькоў і абітурыентаў не зусім зразумела, чаму на розных дысцыплінах гэта мяжа вар'іравалася летась ад 8 да 18 балаў. Але ў адмены абмежаванняў хапае і апанентаў, якія лічаць, што захаванне ніжняй мяжы з'яўляецца своеасаблівым сігналам, што вышэйшая адукацыя — не для ўсіх. Застаецца дачакацца Правілаў прыёму на 2009 год, праект якіх зараз знаходзіцца на разглядзе ў Савеце Міністраў.

— Ці можа паступіць на ваенна-медыцынскі факультэт Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта выпускнік сярэдняй школы? І якіх спецыялістаў там рыхтуюць?

— Ваенна-медыцынскі факультэт БДМУ рыхтуе кадры па спецыяльнасці «лячэбная справа», спецыялізацыя «ваенна-медыцынская справа» з прысваеннем кваліфікацыі «ўрач». На ваенна-медыцынскі факультэт прымаюцца асобы мужчынскага полу, якія маюць агульную сярэднюю (сярэднюю спецыяльную) адукацыю:

— ва ўзросце ад 17 да 21 года, якія дасягнуць 17-гадовага ўзросту або дасягнулі 21 года ў год паступлення на вучобу;

— асобы, якія прайшлі або праходзяць тэрміновую ваенную службу, службу ў рэзерве, а таксама тыя, хто прайшоў ваенную службу па кантракце, ва ўзросце, не старэйшым за 23 гады;

— асобы, якія праходзяць ваенную службу па кантракце, ва ўзросце, не старэйшым за 25 гадоў.

Асобы з кола грамадзянскай моладзі павінны падаваць заявы ў раённы (гарадскі) ваенны камісарыяты па месцы жыхарства да 1 красавіка. Да заявы прыкладаюцца аўтабіяграфія, характарыстыка з месца вучобы ці працы, копія дакумента аб адукацыі (навучэнцы школ падаюць даведку аб бягучай паспяховасці), копія пасведчання аб нараджэнні, шэсць фотаздымкаў памерам 3 на 4 сантыметры і пісьмовая згода аднаго з бацькоў ці законнага прадстаўніка для абітурыентаў ва ўзросце да 18 гадоў. Вайскоўцы павінны быць да 10 сакавіка падаць рапарт па камандзе на імя камандзіра вайсковай часці.

Папярэдні адбор кандыдатаў ажыццяўляецца пасля ўсебаковай ацэнкі кожнага кандыдата на прадмет яго адпаведнасці патрабаванням, што прад'яўляюцца да кандыдата на навучанне ў ваенных навучальных установах: ацэньваюцца яго стан здароўя, фізічная падрыхтоўка, прафесійна-псіхалагічныя паказчыкі (ваенна-прафесійная скіраванасць, індывідуальныя псіхалагічныя якасці).

Папярэдні прафесійны адбор ажыццяўляецца да 10 красавіка для кандыдытаў з кола грамадзянскай моладзі камісіяй па папярэднім прафесійным адборы ваеннага камісарыята раёна (горада) па месцы жыхарства кандыдата. Канчатковы прафесійны адбор праводзіцца камісіяй ваеннага камісарыята вобласці па правядзенні канчатковага прафесійнага адбору кандыдатаў да заканчэння рэгістрацыі на цэнтралізаванае тэсціраванне.

Да ўдзелу ў конкурсе дапускаюцца толькі кандыдаты, якія паспяхова прайшлі канчатковы прафесійны адбор. Конкурс праводзіцца на аснове агульнай сумы балаў, пазначаных у сертыфікатах ЦТ па дзяржаўнай мове (беларускай ці рускай), хіміі, біялогіі і сярэдняга бала дакумента аб адукацыі. Тэрмін прыёму дакументаў у прыёмную камісію — з 12 па 21 ліпеня. Залічэнне — да 30 ліпеня.

Надзея НІКАЛАЕВА.

У ХАКЕЙ СЫГРАЛІ САПРАЎДНЫЯ ХЛОПЧЫКІ

У віцебскім Лядовым палацы прайшлі фінальныя гульні абласных спаборніцтваў па хакеі «Залатая шайба» на прызы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Юныя хакеісты з дваровых камандаў старэйшай узроставай групы, якія раней перамагалі на школьных турнірах, а таксама спаборніцтваў раённага і гарадскога ўзроўню, на працягу трох дзён змагаліся за перамогу.

У выніку залатыя медалі атрымалі хлопцы з каманды «Дзвіна» (Верхнядзвінск), другое месца ў каманды «Адзінства» з абласнога цэнтра, «бронза» ў каманды «Прамень» («Луч») Аршанскага раёна.

Не раз раней хакеісты-«самавучкі» пасля такіх спаборніцтваў залічваліся ў спецыялізаваныя спартыўныя навучальныя ўстановы. І хто ведае: мо сярод сёлетніх пераможцаў ёсць і будучыя «зоркі» вялікага хакея.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Пераможцы турніру з каманды «Дзвіна».

МАЕ ВЯСНОВЫЯ КВЕТКІ...

Уладзімір Міхайлавіч Свірыдаў — легенда крымінальнага вышуку Беларусі. Больш за 30 гадоў ён праслужыў у органах правапарадку, з якіх 13 — узначальваў крымінальны вышук сталіцы. За гэтыя гады ён раскрыў мноства гучных і складаных злачынстваў. Але галоўнае расследаванне ў яго жыцці — абставіны гібелі бацькі — да гэтага часу працягваецца...

...Калі пачалася Вялікая Айчынная вайна, Свірыдаў-старэйшы працаваў наборшчыкам у друкарні імя Якуба Коласа. Але ўжо з першых дзён акупацыі Мінска ў доме Свірыдавах сталі з'яўляцца лістоўкі, газеты і мяшэчкі з друкарскімі шрыфтамі.

— Гэта быў снежань 1941 года. Помню, бацька прынёс у халяве бота «Вестник с Родины», у тым жа месяцы ў нас дома нечакана з'явілася і газета «Правда», дзе была інфармацыя пра разгром немцаў пад Масквой...

І цяпер цяжка зразумець, як без цэнтралізаванага кіраўніцтва, без распараджэння зверху, дырэктыў і загадаў у акупаваным фашыстамі горадзе змагла дзейнічаць цэлая арганізацыя руху супраціўлення. А яна працавала ўжо з першых тыдняў вайны. Толькі да пачатку 42-га была наладжана прамая і цесная сувязь з Мінскім падполлем.

— Бацьку немцам выдаў здраднік. Але пасля гэтага не было масавага арышту людзей. На допытах ён не выдаў нікога. Пайшоў і захаваў у сабе ўсе тайны. Я і па сёння спрабую даведацца хоць прозвішча таго ворага...

Друкара Міхаіла Свірыдава пакаралі смерцю. Але прызнанне яго героем-падпольшчыкам, прызнанне яго подзвігу вымагала часу. Вось вытрымкі з пісьмовага пацверджання былога аператыўнага работніка спецгрупы Цэнтральнага штаба партызанскага руху Беларусі, рэдактара партызанскай брыгаднай газеты «Мы адпомсцім» Аляксандра Матусевіча:

«...бацька Уладзіміра Міхайлавіча Свірыдава — Міхаіл Іванавіч Свірыдаў — сапраўды, пачынаючы з восені 1941 г. і па май 1943 г., прымаў актыўны ўдзел у партызанскай падпольнай рабоце супраць нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Ён дапамагаў камплектаваць у доме друку паходныя друкарні для выдання партызанскіх газет, забяспечваў партызанскіх сувязных шрыфтамі і абсталяваннем, якое накіроўвалася ў лясы, дапамагаў у наборы падпольнай «Звязды». Як адданы сын Радзімы тав. Свірыдаў Міхаіл Іванавіч вёў агентурную разведку па горадзе Мінску і ўсе звесткі перадаваў праз сувязных, якія пражывалі ў Мінску...

У маі 1943 года тав. Свірыдаў Міхаіл Іванавіч быў арыштаваны гітлераўцамі і, паводле звестак, якія мы мелі ад сваёй агентурнай разведкі, расстраляны гестапа ў пачатку чэрвеня 1943 года».

Пад гэтым афіцыйным дакументам подпіс літработніка сельгасаддзела пацвердзіў у сакавіку 49-га яго калега адказны сакратар газеты «Звязда». Сёння пра подзвіг падпольшчыкаў-герояў мінчанам нагадвае абеліск ля касцёла на плошчы Незалежнасці, дзе на чырвоным граніце ў бронзе і прозвішча друкара Міхаіла Іванавіча Свірыдава...

У дзяцінстве Валодзя і не думаў лавіць бандытаў і злачынцаў. У даваенныя гады яму падабалася радыёсправа, ён любіў бегаць з хлопчыкамі на Свіслач і лавіць ракаў, марыць пра сябе як пра вядомага лётчыка або палярніка.

— Кім хацеў быць у дзяцінстве?.. Бацька працаваў у друкарні газеты «Звязда», маці працавала рабочай. А мне хацелася быць героем, каб мною ганарыліся людзі. Я быў неспакойным хлопчыкам...

...Я сяджу насупраць гэтага незвычайнага чалавека. П'ём гарбату. Нечакана лаўлю сябе на сакраментальнай думцы: я амаль у тым жа ўзросце, як і ён у тыя цяжкія гады акупацыі Мінска. Уважліва слухаю маналог пра цяжкае жыццё ў партызанскім атрадзе, першую радасць — камсамол, атрыманне медаля «Партызан Вялікай Айчыннай вайны»...

Так, наш герой нарадзіўся і вырас у Мінску. Лёс не дазволіў яму выбраць прафесію. Толькі месца жыхарства: з Туркменіі, з берагоў Каспію, з шыротаў крайняй Поўначы — адусюль ён імкнуўся ў любімы Мінск. Тут яму з дзяцінства была знаёмая кожная вуліца, двор, падваротня. Менавіта тут яму ўпершыню давялося перажыць і гора вялікай вайны: страту блізкіх людзей, нянавісць і гвалт, бруд і кроў...

Толькі ў маі 60-га старшаму лейтэнанту міліцыі Уладзіміру Свірыдаву ўдалося вярнуцца ў родны Мінск, дзе ён быў назначаны на аператыўную работу. Ужо былі спакойныя часы. Аднавілі разбураны за гады вайны цэнтр горада, адкрылі парк Чалюскінцаў, а побач — Дзіцячую чыгунку. У газетах не было якіх-небудзь калонак крымінальных навінаў. Друкавалі толькі пра добрае, пра пазітыўнае. Для спакою мірнага горада супрацоўнікі службы «Дні і ночы» не шкадавалі сваіх сілаў. Працавалі на ўсе сто, з верай пра шчасце людзей. І сёння палкоўнік міліцыі ў адстаўцы Уладзімір Свірыдаў не лічыць сябе героем часу. Любую аперацыю па затрыманні асабліва небяспечных злачынцаў, праведзеную без адзінага стрэлу, і цяпер ён ацэньвае як прафесійную і паспяховую.

Я гляджу на Уладзіміра Міхайлавіча. Ён паказвае свае ўзнагароды і жоўтыя ад часу фотаздымкі, дзе ён малады і горды. Адчуваю, што наша сустрэча блізіцца да канца. Чамусьці не хочацца заканчваць яе. У гэтым чалавеку адчуваецца сіла і стойкасць да любых нягод. Востры погляд ветэрана як быццам зноў правярае мяне. Добрая ўсмешка пытаецца: «А вы, моладзь, гатовыя?» І ў мяне аўтаматычна з'яўляюцца пытанні...

— У нас камсамол быў усёахопнай усесаюзнай арганізацыяй. Усе лічылі за гонар быць у ёй. Моладзь выязджала на камсамольскія будоўлі Камсамольска-на-Амуры, камсамольскай ГЭС. А ўспомніце цаліну і БАМ. Быў час, калі многае ў былым Саюзе будавала і вырашала моладзь. Ідэалогія была іншая, справядлівая. На жаль, інтарэсы людзей у канцы 90-х памяняліся. Калі раней пэўныя прафесіі былі прэстыжнымі, то цяпер людзі кіруюцца прагматычнымі мэтамі — як набіць кішэню. У маладых памяняліся каштоўнасці. Раней калі інжынер — то гэта разумнік. Ён хоць і зарабляў менш, чым высокакваліфікаваны рабочы, але быў вельмі паважаным сярод майстроў. А цяпер? Цяпер усе ведаюць, што бізнэсмены маюць добрыя даходы. Аднак многія з іх ніякай адукацыі не маюць. Усплылі на хвалі цяжкасцяў народа, знайшлі сваё месца і праявілі сваю натуру.

Мая думка — моладзь ва ўсе часы была наперадзе ўсіх падзей. Яна больш гнуткая, больш прагрэсіўная, больш нацэленая ў будучыню. Бачу, што моладзь сёння больш свабодная, больш самастойная. Ёй патрэбная моцная, згуртаваная арганізацыя. Гэта сіла павінна ўплываць на ўсю гісторыю сваёй Айчыны. Мне здаецца, што сучасная моладзь пакуль не поўнасцю аб'ядналася. Магчыма, з-за таго, што старэйшае пакаленне не заўсёды аб'ектыўна ставіцца да моладзі. Гэта няправільна.

Моладзь трэба разумець. Мы, старыя людзі, глядзелі фільмы пра герояў. Мы выхоўваліся на іх подзвігах. Добрыя фільмы, але паміж нашымі пакаленнямі вялікі разрыў. Тэлевізійныя каналы сталі камерцыйнымі, дзе зарабляюць грошы на рэкламе, а не толькі на прапагандзе чалавечых ідэй і агульнапрызнаных каштоўнасцяў.

Так, моладзь сёння не тая, што была 80-70 гадоў таму. Думаю, калі дзяржава хоча мець добры « тыл», яна павінна абапірацца найперш на маладых. Грамадству трэба праяўляць максімальны клопат пра сваю моладзь.

...Невыпадкова ў першы дзень вясны я ў цэнтры Мінска. Іду з кветкамі да мемарыяла з імем падпольшчыка Міхаіла Іванавіча Свірыдава. Гэта мой абавязак перад старэйшым пакаленнем. І каля чырвонага граніту я нізка схіляю галаву...

Арына ШОСТАК,
СШ № 202 г. Мінска.

Наш фармат

ГРАМАДЗЯНІН — ГЭТА ГУЧЫЦЬ ГОДНА

Паўналецце — асаблівы перыяд у жыцці маладых людзей. Гэта час мар і адкрыццяў. Асаблівая падзея для юнакоў і дзяўчат — атрыманне галоўнага дакумента — пашпарта. Раней гэтаму не надавалася так шмат увагі, як зараз. Таму і дзень гэты быў не такі запамінальны. Цяпер жа не першы год у краіне ладзіцца ўсебеларуская акцыя «Мы — грамадзяне Беларусі».

Як адзначыла **загадчыца аддзела патрыятычнай, спартыўнай, культурна-масавай работы ЦК БРСМ Ірына КОСЦІКАВА**, акцыя накіравана на тое, каб павысіць значнасць такіх паняццяў як «грамадзянін», «патрыёт сваёй краіны» ў моладзевым асяроддзі. Па традыцыі, у яе рамках, напярэдадні Дня Канстытуцыі, лепшыя з лепшых ва ўрачыстай абстаноўцы атрымліваюць пашпарты. І такія цырымоніі пройдуць ва ўсіх рэгіёнах краіны: у абласных і раённых выканаўчых камітэтах, у знакавых гістарычных месцах. У мерапрыемствах прымаюць удзел як актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі, так і несаюзная моладзь.

Дарэчы, тэрытарыяльныя камітэты моладзевага саюза самастойна вызначаюць формы сваёй дзейнасці ў рамках акцыі, арганізоўваючы: класныя гадзіны «Мы — грамадзяне Рэспублікі Беларусь!» у старэйшых класах сярэдніх агульнаадукацыйных школ; круглыя сталы, семінары, ток-шоу з удзелам 15-16-гадовых падлеткаў з запрашэннем кіраўніцтва выканаўчай і заканадаўчай улады, ганаровых грамадзян раёнаў, гарадоў; дэманстрацыі кінафільмаў тэатральных пастановак грамадзянска-патрыятычнага зместу для моладзі; збор пажаданняў, ідэй і прапаноў юных грамадзян рэспублікі ў адрас кіраўніцтва краіны. Але, вядома, самае запамінальнае мерапрыемства акцыі — уручэнне першых дарослых дакументаў.

Як падкрэсліла Ірына Косцікава, сёлета самыя галоўныя мерапрыемствы адбудуцца ў сталіцы ў трох пунктах. У прыватнасці, сёння ўрачыстая цырымонія ўручэння пашпартоў пройдзе ў Генеральнай пракуратуры. На сустрэчы з прадстаўнікамі генпракуратуры будуць закрануты такія тэмы, як «Што значыць быць грамадзянінам і да чаго абавязвае ганаровае званне грамадзяніна краіны», «Знакі нашай краіны». Што, на вашу думку, значыць «патрыятызм». Дарэчы, маладыя людзі атрымаюць не толькі пашпарты, але і падарункавыя выданні «Я — грамадзянін Рэспублікі Беларусь». Гэта маляўнічае ілюстраванае выданне складаецца з сямі раздзелаў, дзе ў даступнай і папулярнай форме выкладаюцца артыкулы Канстытуцыі краіны, прыводзяцца прыклады яе ўжывання. У кнізе ўтрымліваецца вялікая колькасць фотаздымкаў, тэкст дапоўнены афарызмамі, цытатамі, выказваннямі знакамітых людзей, вершамі беларускіх паэтаў. У падарункавы набор уваходзяць таксама тры дыскі, на адным з якіх сабрана інфармацыя аб заканадаўчых актах, прынятых у Беларусі для падтрымкі моладзі, сям'і і шлюбу, на іншым — музычныя творы беларускіх аўтараў, трэці дыск прысвечаны мастацкім шэдэўрам Беларусі.

Другім месцам, дзе сёння ў сталіцы будуць чакаць юнакоў і дзяўчат, стане Канстытуцыйны Суд. У маладых людзей будзе магчымасць сустрэцца з суддзямі і задаць ім свае пытанні. Паводле слоў Ірыны Косцікавай, самае галоўнае мерапрыемства акцыі, якое збярэ таленавітых і адораных юнакоў і дзяўчат з усёй краіны, пройдзе ў Нацыянальнай бібліятэцы. Як чакаецца, маладых людзей павіншуюць дырэктар бібліятэкі Раман Матульскі, міністр адукацыі Аляксандр Радзькоў, першы сакратар ЦК БРСМ Юрый Крывадубскі. Пасля ўручэння пашпартоў моладзь чакае экскурсія па галоўным кнігасховішчы краіны. Дарэчы, 16-гадовыя юнакі і дзяўчаты, атрымаўшы пашпарт, адразу змогуць прайсці рэгістрацыю і стаць актыўнымі чытачамі бібліятэкі.

Фота Івана СІНІЧКІНА.

Як лічыць Ірына Косцікава, такія моманты назаўсёды застануцца ў памяці маладых людзей. Бо, атрымаўшы пашпарт, яны не проста пачынаюць адчуваць сябе дарослымі, але і больш адказна і ўсвядомлена ставяцца да сваіх учынкаў. «Калі гэту акцыю толькі пачыналі, разлічвалі прыцягнуць увагу грамадскіх і палітычных дзеячаў да самога паняцця «малады грамадзянін Беларусі», — кажа Ірына Косцікава. — Каб моладзь магла выказваць свае думкі, адстойваць свае інтарэсы не толькі на ўзроўні сваёй навучальнай установы. Акцыя дае магчымасць маладым сустрэцца з прадстаўнікамі высокага ўзроўню. Сустрэчы праходзяць і ў парламенце: Палаце прадстаўнікоў і Савеце Рэспублікі. Часта моладзь марыць пабываць у Авальнай зале парламента. А калі гэта адбываецца, ставіць перад сабой мэту — стаць дэпутатамі. Моладзь адчувае значнасць удзелу ў праекце. Бо ў такі дзень юнакі і дзяўчаты не толькі атрымліваюць прыемныя пачуцці, а з усёй сур'ёзнасцю пачынаюць усведамляць сэнс слова «грамадзянін».

Святлана СУХАРКО.

Маладыя таленты едуць у Анапу

У Маскве адбылося пасяджэнне арганізацыйнага камітэта па правядзенні фэсту «Творчасць юных-2009».

Яго заснавальнікамі з'яўляюцца Пастаянны Камітэт Саюзнай дзяржавы і Парламенцкі Сход Беларусі і Расіі. Дзяржаўным заказчыкам-каардынатарам мерапрыемства выступае Міністэрства культуры Расіі, дзяржаўным заказчыкам — Міністэрства культуры Беларусі. Сёлета «Творчасць юных» пройдзе ў жніўні ў горадзе-курорце Анапа.

Нагадаем, у 2005 і ў 2008 гадах у Маскве, у 2007 годзе ў Анапе па ініцыятыве міністэрстваў культуры Беларусі і Расіі ўжо праводзілася сталічнае мерапрыемства. У фэстах удзельнічалі маладыя выканаўцы і мастацкія калектывы: пераможцы нацыянальных, краявых і рэгіянальных конкурсаў і фэстаў. Летась Савет Міністраў Саюзнай дзяржавы прыняў рашэнне аб штогадовым правядзенні «Творчасці юных».

Прызёрам фэсту будуць уручаныя адмысловыя прызы Пастаяннага Камітэта Саюзнай дзяржавы і Парламенцкага Сходу Беларусі і Расіі.

Леанід ТУГАРЫН.

Цяжкія падлеткі цікавяцца гісторыяй

Віцебскі гарадскі камітэт БРСМ правёў для так званых цяжкіх падлеткаў ваенна-патрыятычную гульню «Зарніца».

У самым цэнтры старажытнага Віцебска, ля аднайменнай канцэртнай залы, хлопцы і дзяўчаты хадзілі строем пад песні, прэзентавалі баявыя лісткі, якія самі і зрабілі, адказвалі на пытанні віктарыны «Старонкі Айчыны» і, дарэчы, паказвалі нядрэнныя веды. Адбыўся таксама марш-кідок, падлеткі пераадольвалі паласу перашкодаў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗІМНА? САМЫ ЧАС ПАДУМАЦЬ ПРА ЛЕТА!

«Ліга добраахвотнай працы моладзі» аб'яўляе новы набор...

«...Еду працаваць важатай упершыню. Чамадан набіты, як заўсёды, не толькі рэчамі, якія збіраюся насіць штодзённа, але і тымі, што спатрэбяцца для касцюмаваных выступленняў. З разлікам. Ведаю, што ўсё атрымаецца, таму што я веру ў свае сілы. Аптымізму шмат, энтузіязму таксама. Галоўнае, як нам казалі, каб вочы гарэлі, тады ў нас атрымаецца «запаліць» сваёй энергіяй і дзяцей», — так пачынаецца дзённік Уладзіславы Бартошык, якая працавала важатай з рускімі дзецьмі на базе санаторыя «Чарнаморская зорка» ў Анапе гэтым летам.

Уладзіслава, як і сотні яе аднагодкаў-беларусаў, дзякуючы «Лізе добраахвотнай працы моладзі», знайшла для сябе на час летніх канікулаў не толькі працу, але і адпачынак на Чорным моры.

Мы не раз пісалі пра гэтую грамадскую арганізацыю: і пра яе дзейнасць, і пра яе ўдзельнікаў. Сённяшні матэрыял прысвечаны юбілею рэспубліканскага моладзевага грамадскага аб'яднання «Ліга добраахвотнай працы моладзі». Яму споўнілася 15 гадоў. Каб даведацца, наколькі дарослым стала аб'яднанне за гэтыя часы, я звярнуўся да **Вольгі ШМІГЕЛЬСКАЙ, кіраўніка РМГА «Ліга добраахвотнай працы моладзі»**.

— Згодна з узростам, мы, так бы мовіць, яшчэ няпоўнагадовыя. Але калі перакласці гэты ўзрост на чалавека, я сказала б, што гэта такі малады чалавек, які ўступае ў новую для сябе пару жыцця: у нас ёсць пэўны вопыт, напрацаваныя праграмы, ёсць свае сябры. І напэўна, мы ўжо выраслі з такіх дзіцячых штонікаў, калі ўсё нязведанае і малавядомае.

У нас няма песімістычных поглядаў на будучыню: хацелася б і надалей працягваць і развіваць тую працу, якой займаемся сёння. Вельмі радуе той факт, што мы толькі пачынаем аб'яўляць наборы ў праграмы, якія будуць рэалізоўвацца сёлета, а моладзь ужо сама прыходзіць да нас. Дзесьці хтосьці камусьці пра нас расказаў — сябар ці сябар сябра. Думала сёння імя нашай арганізацыі ўжо даволі пазнавальнае, хоць мы і не так шмат прыкладаем высілкаў для таго, каб рэкламаваць сябе.

ШТО ТАКОЕ «ЛІГА»?

РМГА «Ліга добраахвотнай працы моладзі» (lyvs.bn.by) — добраахвотнае аб'яднанне моладзі сацыяльна-культурнага характару, якое створана на аснове агульнасці інтарэсаў для сумеснай рэалізацыі грамадзянскіх, сацыяльных і культурных правоў — менавіта так пазіцыянуе сябе сама арганізацыя. Праглядаючы праграмы, якія прапаноўвае «Ліга», не перастаеш здзіўляцца. Супрацоўніцтва з 43 арганізацыямі з 35 краін свету, сярод якіх акрамя краін былога СССР, яшчэ і краіны Еўропы (Данія, Фінляндыя, Францыя, Германія), Азіі (Карэя, Японія, Кітай), Амерыкі (Канада, ЗША) і нават Афрыкі (Непал, Марока)...

Акрамя таго, РМГА «Ліга добраахвотнай працы моладзі» першай з арганізацый не толькі ў Беларусі, але і на ўсёй постсавецкай прасторы, увайшла ў адно з найбуйнейшых міжнародных валанцёрскіх аб'яднанняў — Альянс еўрапейскіх валанцёрскіх арганізацый.

Больш за 1000 чалавек з Беларусі кожны год прымае ўдзел у шматлікіх праектах арганізацыі, сярод якіх не толькі міжнародныя валанцёрскія летнікі, дзе рэалізуюцца экалагічныя, сацыяльныя, музычныя, мастацкія праекты, але і студэнцкія педагагічныя атрады, а таксама шэраг семінараў, канферэнцый, сустрэч і трэнінгаў.

У Краснадарскі край два гады таму ў якасці афіцыянта ў складзе сэрвіс-атрада ездзіла пры дапамозе «Лігі» і **Алеся ЧУМАКОВА, студэнтка 3 курса журфака Інстытута журналістыкі БДУ**.

— Пасля першага курса я думала, чым бы заняць сябе летам, — расказвае Алеся. — На дзвярах у прафсаюзны камітэт вісела аб'ява пра тое, што ідзе набор важатых і сэрвіс-атрада для таго, каб ехаць у дзіцячыя летнікі ў Краснадарскі край. І быў напісаны адрас: Б. Хмяльніцкага, 4. Літаральна праз некалькі дзён я туды схадзіла і напісала заяву. Прынялі мяне добразычліва, растлумачылі, што ды як. Мне нават расказалі, у якіх дамах мы будзем жыць і якія там пакоі.

— Шмат вас паехала з Беларусі?

— Тады — цэлы аўтобус. З сэрвіс-атрада нас было 10 чалавек, а ўсе астатнія — важатымі. Важатыя займаюцца з дзецьмі, яны з імі 24 гадзіны ў суткі, што вельмі адказна. Сэрвіс-атрад — гэта праца афіцыянтамі і пасудамыйкамі ў дзіцячай сталовай летніка. Я працавала афіцыянткай. На мой погляд, умовы крыху лепшыя, чым у важатых, бо праца — дзень праз дзень: дзень адпачываеш (можаш схадзіць на мора, у горад з'ездзіць на экскурсію) і дзень працуеш. Нягледзячы на тое, што арганізацыя мае назву «Ліга добраахвотнай працы», і лічыцца, што працаваць мы павінны бясплатна, нам выплацілі заробак, прычым заробку сэрвіс-атрада хапіла на тое, каб цалкам акупіць дарогу туды і назад.

Фізрукі былі з Расіі, астатнія — важатыя і сэрвіс-атрад — студэнты з Беларусі, і ў большасці сваёй — студэнты з лінгвістычнага ўніверсітэта, бо ім трэба дзесьці адпрацоўваць курсавую практыку. І большасць, безумоўна, складалі дзяўчаты.

— Што ўяўляў сабою летнік?

— У ім было каля 33 атрадаў, і ў кожным больш за 20 чалавек. Харчаванне шасціразовае. У мой заезд у атрадах быў і свой мінус. Дзяцей фарміравалі ў адпаведнасці з тым, з якога рэгіёна хто прыехаў. У выніку ў адным з атрадаў маглі быць дзеці і 9-ці гадоў, і 16-ці...

— Раскажы пра мора і пра тое, як атрымалася адпачыць?

— Мора. Яно такое... *(смяецца)*. Насамрэч на моры ўпершыню я была ў класе сёмым, калі мяне бацькі адправілі ў дзіцячы летнік у Крым. Мора для мяне — гэта поўная душэўная гармонія: ты сядзіш ці ляжыш, а побач плёскаецца вада, і ўсё спакойна, цябе нічога не хвалюе. Як мы адпачывалі? Хадзілі на гару Сукко сустракаць світанак, ноччу плавалі ў месяцавай дарожцы, якая адбіваецца ў вадзе. А ў выхадны валяліся цэлы дзень на сонцы, плавалі, па дарозе куплялі кавун і з'ядалі яго там жа, на пляжы. Аднойчы ездзілі катацца на конях у горы — уражанні, безумоўна, незабыўныя...

— Некалькі слоў пра «Лігу».

— Такая арганізацыя, як «Ліга», вельмі патрэбная, і яна адзіная ў сваім асяродку, — кажа Алеся. — Прынамсі, калі я па інтэрнэце шукала якія-небудзь арганізацыі, якія б дапамагалі моладзі ўладкавацца на некалькі тыдняў у іншую краіну... Будаўнікамі бяруць, але — прабачце (сапраўды, ну ніяк не бачылася Алеся са сваёй мадэльнай фігурай — і раптам з бензапілой у руках на павалцы лесу — **І.Л.**). З'ездзіць у ЗША за 1700 долараў мне таксама не падыходзіць: адкуль у студэнта такія грошы? А тут «Ліга»: з'ездзіць на мора ці яшчэ куды — унікальная магчымасць. Шкада толькі, што пра гэту арганізацыю ведаюць далёка не ўсе.

* * *

Пад канец свайго дзённіка важатая Уладзіслава Бартошык напісала «...На апошняй свечцы яны адзін за адно кажуць, што ўсё было супер, што класны атрад і гэтак далей. І самым цудоўным ёсць тое, калі чуеш з іх вуснаў пра сябе: калі б не было важатых (цябе і напарніцы), у іх — дзяцей — нічога б не атрымалася, яны не змаглі б заваяваць столькі перамог, яны не змаглі б так цудоўна пражыць гэтую змену. Слёзы капаюць з іх вачэй і тваіх таксама...»

Калі вы яшчэ не ведаеце, чым заняць сябе найбліжэйшым летам, то, відаць, самы час завітаць у «Лігу добраахвотнай працы». Набор у валанцёрскія групы на лета-2009 ужо распачаўся...

Ілья ЛАПАТО.

ПАНЯДЗЕЛАК, 16 САКАВІКА

5.30 Дак. серыял «Таямнічы свет жывёлаў».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.05, 7.05, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.50 Зона Х.
7.30, 8.25, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.30 У свеце матораў.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10 Nota Bene.
9.35 Здароўе.
10.05 «Жыццё як жыццё». «Я не баюся крутых зменаў».
11.05, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
12.10 Меладрама «Варачка».
14.05 «Мая праўда». «Любоў Палішчук. Барацьба за права быць».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.30 Культурныя людзі.
16.05 «Інтуіцыя».
16.50 Серыял «Гарачы лёд».
19.35 «Арэна».
19.55 «Ход у адказ».
21.00 Панарама.
21.50, 1.10 Серыял «Доктар Хаўс».
22.55 Трылер «Трынаццаты воін».
0.55 Дзень спорту.

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 22.50, 0.25 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 Контуры.
10.10 Тэорыя неверагоднасці. «Што трымае вагу».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.05, 0.40 Навіны спорту.
11.10 «Дыханне планеты».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.45 «Модны прыгавор».
15.00 «25 прыгажунаў шоу-бізнэсу».
16.15 Серыял «Агонь кахання».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
18.55 «Чакай мяне».
20.00 Час.
21.05 Ток-шоу «Выбар».
22.00 Серыял «Дзялкі».
23.10 «Адваротны адлік». «Сталіца, якой не было».
23.40 Прафесійны бокс. Францыска Паласіёс — Зак Пейдж.

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.05 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Тэлебарометр.
8.40 Усё аб бяспецы.
9.05 У гэты дзень.
9.10 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
10.00, 17.35 Серыял «Спадчынніца».
10.55 Кінааповесць «Будулай, якога не чакаюць».
12.50 Гаспадар.
13.20 Серыял «Расплата за грахі».
14.05 Дак. фільм «Урокі энергазберажэння».
14.20 Бухта капітанаў.
15.00 Пазакласная гадзіна.
15.15 «Тайны смак».
15.45 «Шунін і бландзінкі».
16.15 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
18.35 Навіны культуры.
18.50 Серыял «Забойная сіла-6».
19.55 Беларуская часінка.
20.55 Калыханка.
21.15 Экспедыцыя.
21.20 Камедыя «12 крэслаў». 1-я серыя.
22.40 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
23.35 Хакей. Формула гульні.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Тыдзень».
9.30 «Вялікае снеданне».
10.00 «Пяць гісторый».
10.55 Серыял «Танга ўтраіх».
11.45, 18.25 Серыял «Багатая і любімая».
12.40, 17.30 «Званая вячэра».
13.50 Маст. фільм «Доўгачаканае каханне».
15.35 «Я — вандроўнік».
16.00 «Культурнае жыццё».
16.50 «Спартыўны тыдзень».
17.10 «Наша справа».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.35 Маст. фільм «Танцуй».
23.00 «Сталічны футбол».
23.25 Серыял «Салдаты. Новы прызыў».
0.20 «Гучная справа».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05 Садружнасць live.
5.30 «Культурны слой з Львом Лур'е».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30, 19.30 «Агульны інтарэс».
8.05, 1.45 «Жывая гісторыя».
9.05 «Разам».
10.05 Маст. фільм «Каралева бензакалонкі-2».
12.05, 0.05 Маст. фільм «Амерыканская трагедыя».
14.05 Мультфільм.
14.30 Серыял «Прыгоды Сіндбада».
15.20 «Лекі ад крызісу».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 3.50 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
18.30 Серыял «Я не вярнуся».
20.05 Ток-шоу «Слова за слова».
21.20, 2.50 Серыял «Мужчыны не плачуць-2».
22.20 «Свет спорту».
23.15 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 10.50 Навіны кіно.
7.10 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
7.25 «Метэапрагноз».
7.30 Серыял «Візіт да Мінатаўра». 1-я серыя.
9.00 «Клуб-700».
9.30, 21.00 «К-відэа».
9.50, 19.45 Серыял «Салодкі плод».
11.00 Серыял «Сям'я Кардэзы».
12.45 «8 самых».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
16.50 «Ін-фармацыя».
17.00 Серыял «Свавольнікі».
17.30 Серыял «Лейтэнант Каломба».
19.15 «Мой любімы гадаванец».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Інфармбюро «Міжнароднае».
21.10, 23.20 Астра-, метэапрагноз.
21.15 Трылер «Мёртвая цішыня».
23.00 «Стары магнітафон».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.30 «Гарадок».
10.30 «Ранішняя пошта» з Юрыем Нікалаевым і Ларысай Грыбалёвай.
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.40 Пакой смеху.
12.20 Маст. фільм «Дэпрэсія». 1-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны—Беларусь.
14.20, 22.30 «Кулагін і партнёры».
14.55 «Я хачу дабра. Мікаэл Тарывердзіеў». Кінаканцэрт.
15.05 «Сяргей Пракоф'еў». «Стварэнне Шастаковіча». Дак. фільм.
17.25 «Сумленны дэтэктыў».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
19.30 Серыял «Кармеліта».
20.30 Серыял «Жыццё, якога не было...».
21.30 Серыял «Трое супраць усіх».
23.00 «Весткі+».
23.30 «Пугачова, Распуціна... Усе зоркі Дзербянёва».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
10.00, 17.30, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Лэдзі Бомж».
11.30 Маст. фільм «Аддушына».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Сітуацыя 202. Асобы перыяд». 1-я серыя.
14.30 Мультфільмы.
14.45 «Ні дня без радка. Трава забыцця». Дак. серыял.
15.15 «Забіць Гітлера».
16.20 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.15 Весткі—спорт.
17.00, 5.40 «Скразны рух».
19.45, 1.55 Серыял «Кармеліта».
20.30, 3.45 Серыял «Жыццё, якога не было...».
21.15, 4.50 «Гарадок».
22.00 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Астравы». Аляксандр Салжаніцын.
23.10, 4.30 Весткі+.
23.25, 2.40 Навіны культуры.
23.45, 6.10 «Маналог у чатырох частках». Карэн Шахназараў.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.05 «Сёння. Падагульняючая праграма».
10.25 «Кулінарны паядынак».
11.15 «Кватэрнае пытанне».
12.15 «Следства вялі...».
13.35 Серыял «Закон і парадак: Злачынны намер».
15.10 «Прафесія — рэпарцёр».
15.35, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Ліцэйны, 4».
19.40 Серыял «Марскія д'яблы-3».
21.40 «Сумленны панядзелак».
22.35 «Ты не паверыш! Ньюс».
23.30 Серыял «Сола для пісталета з аркестрам».
0.20 Серыял «Вар'яцтва. Выклік і барацьба».
1.10 «Школа зласлоўя».

7.15 Канал «Настрой».
9.25 «Энцыклапедыя». Фрыдрых II Вялікі. Кароль.
9.30, 18.30, 3.00 Серыял «Трымай мяне мацней».
10.15, 19.15 Мультфільм.
10.30, 13.30, 16.30, 19.30 Падзеі.
10.45 Маст. фільм «Смерць пад ветразем». 1-я серыя.
12.10, 3.45 «Непрыручаная прырода Азіі». Дак. серыял.
12.35, 20.05 Серыял «Каманда».
13.20, 16.15 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
13.45 «Пастскрыптум».
14.45 «Горад па прозвішчы Кірсанаў». Спецрэпартаж.
15.00, 6.05 Серыял «Жонка Іуды».
15.50 «Геній Места».
16.50, 2.00 Серыял «Інспектар Дэрык».
17.50 «Шпіён у цёмных акулярах». Фільм Леаніда Млечына.
20.50 «Лінія абароны».
21.25 «Рэпарцёр».
21.45, 4.10 Серыял «Галіна».
22.35 «Момант ісціны».
23.15 Маст. фільм «Анкор, яшчэ анкор!».
0.55 Падзеі. 25-я гадзіна.
1.25 «Нічога асабістага». Скандалы ў творчых саюзах.
5.30 «Гісторыя рускіх цароў. «Раманавы. Пачатак дынастыі».
5.00 «Pop Corn-TV».

9.30 Ралі. Чэмпіянат свету.
10.00 Супербайк.
11.00 Агляд снежнага уік-энда.
11.30, 16.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
13.00, 19.45, 0.30 Тэніс. Турнір WTA.
15.00 Веласпорт.
17.00, 1.45 Біятлон. Кубак свету.
19.00 Футбол. Еўрагалы.
21.50 Вось гэта дзіва!!!
22.00 Пра рэстлінг.
23.30 Байцоўскі клуб.

22.55 ФІЛЬМ ДНЯ

«ТРЫНАЦЦАТЫ ВОІН» (ЗША, 1999 г.)

Згодна з даўнім павер'ем, толькі трынаццаць воінаў змогуць адолець зверападобнага ворага. Але каб прароцтва збылося, адзін са смельчакоў павінен быць іншаземцам... Воляй шчаслівага выпадку або злога лёсу былы паэт Ахмед Ібн Фахдлан, а цяпер трынаццаты воін бярэ ў рукі зброю і адпраўляецца туды, дзе змаўкаюць нават бясстрашныя вікінгі, каб выпадкова не назваць свой страх па імені...

Рэжысёры: Джон МакЦірнан, Майкл Крайтан. **У ролях:** Антоніа Бандэрас, Дайэн Венора, Амар Шарыф, Уладзімір Куліч, Дэніс Стархой, Міша Хаўсерман, Клайв Расел.

АЎТОРАК, 17 САКАВІКА

5.05, 16.05 Серыял «Два лёсы».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 1.05 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.55 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Арэна.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.05, 16.55 Серыял «Гарачы лёд».
10.50, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
11.40 «Зямля беларуская». «Волаты зямлі Віцебскай».
12.10 Гульнявое шоу «Інтуіцыя».
13.05 Серыял «Монк».
14.05 «Ход у адказ».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
19.30 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
21.50, 1.15 Серыял «Доктар Хаўс».
22.55 Меладрама «Спадарожніца».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00, 1.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Чакай мяне».
9.55 «Мама выйшла замуж».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.15, 1.25 Навіны спорту.
11.10 «Адзін супраць усіх».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.45 «Модны прыгавор».
15.00, 22.05 Серыял «Дзялкі».
16.15 Серыял «Агонь кахання».
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
18.55 Серыял «Рыжая».
20.00 Час.
21.05 Серыял «Мушкецёры Кацярыны».
23.20 «Па следзе снежнага чалавека».
0.20 Серыял «Місія празорлівасці».

6.55 «Ранішняя падзарадка».
7.55, 17.05 Смачна з Барысам Бурдой.
8.15, 18.50 Серыял «Забойная сіла-6».
9.15 У гэты дзень.
9.20 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
10.05, 17.35 Серыял «Спадчынніца».
11.05 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
12.00 Хакей. Формула гульні.
12.25, 21.20 Камедыя «12 крэслаў».
13.35 Серыял «Расплата за грахі».
14.25 Мультсерыял «Сонік Ікс».
15.05 Пазакласная гадзіна.
15.20 Бітва экстрасэнсаў.
16.10 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
18.35 Навіны культуры.
19.55 Беларуская часінка.
20.55 Калыханка.
21.15 Экспедыцыя.
22.40 Спорт-кадр.
23.10 Хакей. НХЛ. Агляд тыдня.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 Маст. фільм «Танцуй».
10.05 «Пяць гісторый».
10.55 Серыял «Танга ўтраіх».
11.45, 18.25 Серыял «Багатая і любімая».
12.40, 17.30 «Званая вячэра».
13.50 «Новыя падарожжы дылетанта».
14.20 «Далёкія сваякі».
14.40 Серыял «Брыдкае качаня».
15.30, 23.25 Серыял «Салдаты. Новы прызыў».
16.50 «Сталічны футбол».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.30 Серыял «Атрад».
21.40 «Аўтапанарама».
22.00 «Рэпарцёр СТБ».
23.00 «StartUp!».
0.20 «Надзвычайныя гісторыі».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 7.05 Садружнасць live.
5.30 «Лекі ад крызісу».
6.05 «Свет спорту».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30 «Руская версія».
8.05 «Жывая гісторыя».
9.05, 20.05 Ток-шоу «Слова за слова».
10.05 Серыял «Скрыжаванне».
11.05, 18.30 Серыял «Я не вярнуся».
12.05, 0.05 Маст. фільм «Амерыканская трагедыя».
14.05 Мультфільм.
14.30 Серыял «Прыгоды Сіндбада».
15.20 «Дыялог з усім светам».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 3.50 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
19.30 «Руская версія».
21.20 Серыял «Мужчыны не плачуць-2».
22.30 «Тэатр пачынаецца».
23.15 Дак. фільм «Кома гэта праўда».
1.30 Прафілактыка.

7.00, 19.40 «К-гульні».
7.10 «Метэапрагноз».
7.15 Серыял «Візіт да Мінатаўра».
8.30, 19.15 Дак. серыял «Грэцыя вачыма гурмана».
9.00 «Клуб-700».
9.30, 19.00 «Кіно—кліп—парад».
9.50, 19.45 Серыял «Салодкі плод».
10.40 «Навіны кіно».
10.50 Інфармбюро «Міжнароднае».
10.55, 23.35 «Астра-, метэапрагноз».
11.00 Маст. фільм «Мёртвая цішыня».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
17.00 Серыял «Штрафнікі».
17.50 «Ін-фармацыя».
18.00 Серыял «Астанкі, якія гавораць».
18.45 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні» — юніёр.
21.05 Камедыя «Птушка на провадзе».
23.00 Канцэрт.

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.20, 19.30 Серыял «Кармеліта».
10.10, 20.30 Серыял «Жыццё, якога не было...».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.40, 21.30 Серыял «Трое супраць усіх».
12.30 Маст. фільм «Дэпрэсія». 2-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны—Беларусь.
14.20, 22.30 «Кулагін і партнёры».
14.55 «Забіць Гітлера». Дак. фільм.
17.25 «Вандроўкі музыканта».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.30 «Гібель «Паветранага Тытаніка». Стратанаўты». Дак. фільм.

7.00 Добрай раніцы, Расія!
10.00, 17.30, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Лэдзі Бомж».
11.30 «Дарыць свята». Іосіф Туманаў.
12.15, 20.30, 3.45 Серыял «Жыццё, якога не было...».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Сітуацыя 202. Асаблівы перыяд». 2-я серыя.
14.30 Мультфільмы.
14.45 «Ні дня без радка. Трава забыцця». Дак. серыял.
15.15 «Забіць Гітлера».
16.20 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі-спорт.
17.00, 5.40 «Легенды сусветнага кіно». Міхаіл Кузняцоў.
19.45, 1.55 Серыял «Кармеліта».
21.15, 4.50 «Севастопаль». Фільм Аркадзя Мамантава.
22.00 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Апокрыф».
23.00, 4.30 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Маналог у чатырох частках». Карэн Шахназараў.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.05 «Праграма Максімум».
10.25 «Чыстасардэчнае прызнанне».
10.55 «Жаночы погляд». Аіда Ведзішчава.
11.20 Серыял «Сакрэтныя даручэнні».
12.10, 23.30 Серыял «Сола для пісталета з аркестрам».
13.30 Серыял «Сышчыкі-4».
15.10, 22.35 «Ты не паверыш! Ньюс».
15.30, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Ліцэйны, 4».
19.40 Серыял «Марскія д'яблы-3».
21.40 «Вочная стаўка».
0.15 Серыял «Вар'яцтва. Выклік і барацьба».

7.15 Канал «Настрой».
9.25 «Энцыклапедыя». «Аўтапартрэт з Саскіяй. Рэмбрант Ван Рэйн. Карціна.
9.30, 18.30, 3.00 Серыял «Трымай мяне мацней».
10.15, 19.15 Мультфільм.
10.30, 13.30, 16.30, 19.50 Падзеі.
10.45 Маст. фільм «Смерць пад ветразем». 2-я серыя.
12.10, 3.45 «Непрыручаная прырода Азіі». Дак. серыял.
12.35 Серыял «Каманда».
13.20 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
13.45 «У цэнтры падзей».
14.35 «Межы дзяржавы». «Хрысціянская купель».
15.00, 6.05 Серыял «Жонка Іуды».
15.50 «Нічога асабістага». Скандалы ў творчых саюзах.
16.50, 2.00 Серыял «Інспектар Дэрык».
17.50 «Фідэль Кастра. Фаварыт язычніцкага бога».
19.30 «Рэзананс».
20.05 Серыял «Родныя людзі».
20.50 «Скандальнае жыццё» з Вольгай Б. «Тарыфы ЖКГ».
21.35 «Рэпарцёр».
21.45, 4.10 Серыял «Галіна».
22.35, 5.25 Дак. фільм «Яўген Мартынаў. Апошні рамантык».
23.15 Маст. фільм «Лабірынты кахання».
0.45 Падзеі. 25-я гадзіна.
1.15 Гісторыя рускіх цароў. «Раманавы. Пачатак дынастыі».
5.00 «Pop Corn-TV».

9.30 «Алімпійскія гульні».
10.00, 16.45 Футбол. Кубак УЕФА.
11.00, 16.00, 19.00, 1.30 Футбол. Еўрагалы.
11.45, 2.15 Вось гэта дзіва!!!
12.00, 15.00 Біятлон. Кубак свету.
13.00, 17.45, 19.15, 23.30 Тэніс. Турнір WTA.
21.45 Бокс.
0.30 Ралі. Чэмпіянат свету.

22.55 ФІЛЬМ ДНЯ

«СПАДАРОЖНІЦА» (ІТАЛІЯ, 1996 г.)

Кора — легкадумная «дзяўчына без адраса». Аднойчы нейкая багатая дама прапаноўвае ёй зарабіць. Трэба ўсяго толькі прыглядаць за старым бацькам, у якога з'явілася неадольная страсць да падарожжаў. Але аднойчы старому ўдаецца выбрацца з-пад апекі.

Рэжысёр — Пітэр Дэль Монтэ.

У ролях: Азія Арджэнта, Мішэль Пікалі, Ліно Капалічыё, Сільвія Коэн.

СЕРАДА, 18 САКАВІКА

5.05, 16.05 Серыял «Два лёсы».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 0.45 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.35 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Сфера інтарэсаў.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.00, 16.55 Серыял «Гарачы лёд».
10.50, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
11.40 «ЕўраФэст. Дзень за днём».
12.10 «Інтуіцыя».
13.05 Серыял «Монк».
14.05 Альманах падарожжаў.
14.25 Серыял «Офіс».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
19.30 Зямельнае пытанне.
20.50 «Спартлато 5 з 36».
21.00 Панарама.
21.50. 0.55 Серыял «Доктар Хаўс».
23.00 Трылер «Пад прэсам».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00, 1.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05, 18.55 Серыял «Рыжая».
10.05, 21.05 Серыял «Мушкецёры Кацярыны».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.15, 1.25 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.45 «Модны прыгавор».
15.00, 22.05 Серыял «Дзялкі».
16.15 Серыял «Агонь кахання».
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
20.00 Час.
23.20 «Я яшчэ не жыў». Валерый Лявонцьеў.
0.20 Серыял «Місія празорлівасці».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.05 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Серыял «Забойная сіла-6».
9.15 У гэты дзень.
9.20 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
10.10, 17.35 Серыял «Спадчынніца».
11.00 Свая музыка.
11.25 ПРАсоўванне+.
11.55 Спорт-кадр.
12.25, 21.55 Камедыя «12 крэслаў».
13.35 Серыял «Расплата за грахі».
14.20 Мультсерыял «Аладзін».
15.05 Пазакласная гадзіна.
15.20 «Касмапалітэн».
16.15 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
18.35 Навіны культуры.
18.55 Гандбол. Адборачны матч чэмпіянату Еўропы — 2010. Беларусь — Германія. Мужчыны.
20.35 Калыханка.
20.50 Беларуская часінка.
21.50 Экспедыцыя.
23.30 «Іншыя». «Тэмпература прагнасці».
0.00 Хакей. Адкрыты чэмпіянат Беларусі. Плей-оф. Паўфіналы.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Аўтапанарама».
8.50, 20.30 Серыял «Атрад».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 Серыял «Танга ўтраіх».
11.45, 18.25 Серыял «Багатая і любімая».
12.40, 17.30 «Званая вячэра».
13.50 «Рэальны спорт».
14.05 «Далёкія сваякі».
14.40 Серыял «Брыдкае качаня».
15.30, 23.25 Серыял «Салдаты. Новы прызыў».
16.50 «Рэпарцёр СТБ».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
21.40 «Скардзіцца дазволена».
22.00 «Мінск і мінчане».
23.00 «StartUp!».
0.20 «Дэтэктыўныя гісторыі».

12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
12.05, 0.05 Маст. фільм «Амерыканская трагедыя».
14.05 Мультфільм.
14.30 Серыял «Прыгоды Сіндбада».
15.20 «Дэтэктыўныя гісторыі».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 3.50 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 «Каханне як каханне».
18.20 «Акцэнты».
18.30 Серыял «Я не вярнуся».
19.30 «Дзень пасла».
20.05 «Слова за слова».
21.20, 2.50 Серыял «Мужчыны не плачуць-2».
22.30 «Гісторыя стварэння».
23.15 Дак. фільм «Кома гэта праўда».
1.45 «Жывая гісторыя».

7.00, 10.40 «Навіны кіно».
7.10, 10.50, 23.30 «Астра, метэапрагноз».
7.15 Серыял «Візіт да мінатаўра».
8.30 Дак. серыял «Грэцыя вачамі гурмана».
9.00 «Адшукваецца адпачынак».
9.20 «8 самых».
9.30, 21.00 «К-відэа».
9.50, 19.45 Серыял «Салодкі плод».
11.00 Маст. фільм «Птушка на провадзе».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 «Мультпарад».
17.00 Серыял «Штрафнікі».
17.50 «Ін-фармацыя».
18.00 Серыял «Астанкі, якія гавораць».
18.45 «Хіт-парад тэлечата».
19.15 Дак. серыял «Лондан вачамі гурмана».
19.40 «К-гульні».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Інфармбюро «Міжнароднае».
21.10 Трылер «Манро. Клас 76».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.20, 19.30 Серыял «Кармеліта».
10.10, 20.30 Серыял «Жыццё, якога не было...».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.40, 21.30 Серыял «Трое супраць усіх».
12.30 Маст. фільм «Быць закаханым».
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны—Беларусь.
14.20, 22.30 «Кулагін і партнёры».
14.55 Дак. фільм «Словам адзіным». Уладзімір Дудзінцаў.
15.55 Дак. фільм «Сяргей Коласаў. Рэжысёр свайго лёсу».
17.25 «Хто ў доме гаспадар».
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.30 Дак. фільм «Містэрыя жыцця. Народны мастак Ілья Глазуноў».

7.00 «Добрай раніцы, Расія!».
10.00, 17.30, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Лэдзі Бомж».
11.30 «Апокрыф».
12.15, 20.30, 3.45 Серыял «Жыццё, якога не было...».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Вяселле Крэчынскага». 1-я серыя.
14.40 Мультфільм.
14.45 Дак. серыял «Ні дня без радка. Трава забыцця».
15.15 «Акадэмік Ісаак Халатнікаў: зусім не сакрэтна».
16.20 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі—спорт.
17.00, 5.40 «Царская муза ў сям'і Раманавых». Аляксандр II.
19.45, 1.15 Серыял «Кармеліта».
21.15, 4.50 «Здань чорнай смерці».
22.00 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 Білет у Вялікі.
23.00, 4.30 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Маналог у чатырох частках». Карэн Шахназараў.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.05 «Вочная стаўка».
10.25 «Асабліва небяспечны!».
10.55 «Галоўная дарога».
11.25 Серыял «Сакрэтныя даручэнні».
12.10, 23.30 Серыял «Сола для пісталета з аркестрам».
13.30 Серыял «Сышчыкі-4».
15.10, 23.35 «Ты не паверыш! Ньюс».
15.30, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Ліцэйны, 4».
19.40 Серыял «Марскія д'яблы-3».
21.40 «І зноў прывітанне!».
0.15 Серыял «Вар'яцтва. Выклік і барацьба».

7.15 Канал «Настрой».
9.25 «Энцыклапедыя». «Апакаліпсіс». Альбрэхт Дзюрэр. Серыя гравюр.
9.30, 18.30, 3.00 Серыял «Трымай мяне мацней».
10.15, 19.15 Мультфільм.
10.30, 13.30, 16.30, 19.30 Падзеі.
10.45, 23.15 Маст. фільм «Доктара выклікалі?»
12.10, 3.45 Тайнікі Рускага музея. «Далёкае і блізкае Ільі Рэпіна».
12.35, 20.05 Серыял «Родныя людзі».
13.20 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
13.45 Ток-шоу «Народ хоча ведаць».
14.35 «Граніцы дзяржавы». «Жалезная заслона Аляксандра Неўскага».
15.00, 6.05 Серыял «Жонка Іуды».
15.50 Аляксандр Адабаш'ян «Сто пытанняў даросламу».
16.50, 2.00 Серыял «Інспектар Дэрык».
17.50 «Фідэль Кастра. Фаварыт язычніцкага бога».
20.50 Тварам да горада.
21.45, 4.10 Серыял «Дзеці Ванюхіна».
22.35, 5.25 Сусветная гісторыя здрадніцтваў. «І ты, Брут!».
0.25 Спецрэпартаж «Флоцкі рубеж».
0.45 Падзеі. 25-я гадзіна.
1.15 «Справа прынцыпу». Забяспечыць бяспеку.
5.00 «Pop Corn-TV».

9.30 Вось гэта дзіва!!!
9.45 Экстрэмальны спорт.
10.00 Ралі. Чэмпіянат свету.
11.00, 15.00, 19.00, 0.00 Футбол. Кубак УЕФА.
12.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
13.00, 18.15, 19.15 Тэніс. Турнір WTA.
16.00 Лажнае дваяборʼе. Кубак свету.
16.45. Лыжныя гонкі. Кубак свету.
21.45 «Алімпійскія гульні».
22.15, 23.40 Выбранае па серадах.
22.20 Навіны коннага спорту.
22.25 Гольф. Чэмпіянат свету.
23.25 Гольф-клуб.
23.30 Яхт-клуб.
23.45 «Спартыўны курорт».
0.30 Пра рэстлінг.
2.00 Армрэстлінг.

23.00 ФІЛЬМ ДНЯ

«ПАД ПРЭСАМ» (ЗША, 2001 г.)

Неразлучныя сябры Сціў і Патрык знаёмяцца з абаяльнымі дзяўчатамі, адна з якіх абяцае паказаць Сціву «штосьці цікавае». Заінтрыгаваны Сціў адпраўляецца за спакуслівай прыгажуняй, не падазраючы, што наперадзе яго і Патрыка чакаюць не страсныя палюбоўныя прыгоды, а смяротная гульня, стаўкай у якой будзе іх уласнае жыццё.

Рэжысёр — Рычард Гейл. **У ролях:** Кер Сміт, Лаклін Манро, Анджэла Фэзерстоўн, Мішэль Хэрысан, Эдрыен Дорваль.

ЧАЦВЕР, 19 САКАВІКА

5.10, 16.05 Серыял «Два лёсы».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 1.00 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 18.50, 0.50 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Зямельнае пытанне.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.00, 16.55 Серыял «Гарачы лёд».
10.50, 17.50 Серыял «Родныя людзі».
11.40 «Зямля беларуская». «Волаты зямлі Віцебскай».
12.10 «Інтуіцыя».
13.05 Серыял «Монк».
14.05 Уласнай персонай.
14.30 Серыял «Офіс».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
19.30 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
21.50, 1.10 Серыял «Доктар Хаўс».
22.55 Камедыя «Мама, не бядуй-2».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00, 1.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05, 18.55 Серыял «Рыжая».
10.05, 21.05 Серыял «Мушкецёры Кацярыны».
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.15, 1.25 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Дараваць».
13.45 «Модны прыгавор».
15.00, 22.05 Серыял «Дзялкі».
16.15 Серыял «Агонь кахання».
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 Серыял «Хто ў доме гаспадар?».
20.00 Час.
23.20 «Злачынствы стагоддзя».
23.50 «Геніі і зладзеі».
0.20 Серыял «Місія празорлівасці».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.05 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Дак. фільм «Таямнічы свет еўрапейскага ляснога ката».
9.15 У гэты дзень.
9.20 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
10.05, 17.35 Серыял «Спадчынніца».
11.00, 21.20 Камедыя «12 крэслаў».
12.25 Біятлон. Кубак свету. Спрынт. Мужчыны.
13.50 Невытлумачальна, але факт.
14.40 Урачэбныя тайны з доктарам А. Цярэшчанкам.
15.10 Біятлон. Кубак свету. Спрынт. Жанчыны.
16.35 Мультфільм.
16.50 Пазакласная гадзіна.
18.35 Навіны культуры.
18.50 Серыял «Забойная сіла-6».
19.55 Беларуская часінка.
20.55 Калыханка.
21.15 Экспедыцыя.
22.50 Час футбола.
23.20 «Проста праграма».
0.00 Хакей. НХЛ.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Скардзіцца дазволена».
8.50, 20.30 Серыял «Атрад».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 Серыял «Танга ўтраіх».
11.45, 18.25 Серыял «Багатая і любімая».
12.40, 17.30 «Званая вячэра».
13.50 «Прыватныя гісторыі».
14.40 Серыял «Брыдкае качаня».
15.30, 23.25 Серыял «Салдаты. Новы прызыў».
16.50 «Каля параднага пад'езда». Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета.
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
21.40 «Аўтапанарама».
22.00 «Асабісты інтарэс».
23.00 «StartUp!»
0.20 «Сакрэтныя гісторыі».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05 Садружнасць live.
5.30 «Дэтэктыўныя гісторыі».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30, 19.30 «Пагуляем папіцерску».
8.05, 1.45 «Жывая гісторыя».
9.05, 20.05 Ток-шоу «Слова за слова».
10.05, 18.30 Серыял «Я не вярнуся».
12.05, 0.05 Маст. фільм «Амерыканская трагедыя».
14.05 Мультфільм.
14.30 Серыял «Прыгоды Сіндбада».
15.20 Рэальныя гісторыі. «Жыццё ў руху».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 3.50 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».
18.20 Акцэнты.
21.20, 2.50 Серыял «Мужчыны не плачуць-2».
22.30 «Шчырая размова».
23.15 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 10.40 «Навіны кіно».
7.10, 23.35 «Астра-, метэапрагноз».
7.15 Серыял «Візіт да Мінатаўра».
8.30, 19.15 Дак. серыял «Лондан вачамі гурмана».
9.00 «Дом жывых гісторый».
9.30 «Стары магнітафон».
9.50, 19.45 Серыял «Салодкі плод».
10.50 Інфармбюро «Інфармацыйнае».
10.55 «Метэапрагноз».
11.00 Трылер «Манро. Клас 76».
13.15 «Дзённы тэлечат».
16.30 Мультпарад.
17.00 Серыял «Штрафнікі».
17.50 «Ін-фармацыя».
18.00 Серыял «Астанкі, якія гавораць».
18.45 «Мой любімы гадаванец».
19.40 «К-гульні».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні» — юніёр.
21.05 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
21.15 Меладрама «Дарога анёла».
23.20 «Кіно-кліп-парад».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.20, 19.30 Серыял «Кармеліта».
10.10, 20.30 Серыял «Жыццё, якога не было...».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.40, 21.30 Серыял «Трое супраць усіх».
12.40 Маст. фільм «Вяселле Крэчынскага». 1-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны — Беларусь.
14.20, 22.30 «Кулагін і партнёры».
14.55 Дак. фільм «Акадэмік Мікалай Дубінін. Ген прызнання».
15.55 Дак. фільм «Акадэмік Ісаак Халатнікаў: зусім не сакрэтна».
17.25 «Формула ўлады». Лі Сянь Лун — прэм'ер-міністр Сінгапура.
17.55 Серыял «Жанчына без мінулага».
23.00 «Весткі+».
23.30 Дак. фільм «Пяшчотны патрашыцель. Урмас От».

7.00 «Добрай раніцы, Расія!».
10.00, 17.30, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Лэдзі Бомж».
11.30 Дакументальная камера.
12.15, 20.30, 3.45 Серыял «Жыццё, якога не было...».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35 Маст. фільм «Вяселле Крэчынскага». 2-я серыя.
14.40 Мультфільм.
14.45 Дак. фільм «Ні дня без радка. Трава забыцця».
15.15 «Вайна за акіян. Падводнікі».
16.20 Весткі—Маскоўская вобласць.
16.45, 0.10, 6.40 Весткі—спорт.
17.00, 5.40 «БлокНОТ».
19.45, 1.55 Серыял «Кармеліта».
21.15, 4.50 «Цана зорнай ролі».
22.00 Весткі—Санкт-Пецярбург.
22.20 «Эпізоды». Георгій Франгулян.
23.00, 4.30 «Весткі+».
23.20, 2.40 Навіны культуры.
23.40, 6.10 «Маналог у чатырох частках». Карэн Шахназараў.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.05 «І зноў прывітанне!».
10.25 «Цуда-людзі».
10.55 «Барацьба за ўласнасць».
11.20 Серыял «Сакрэтныя даручэнні».
12.10, 23.30 Серыял «Сола для пісталета з аркестрам».
13.35 Серыял «Сышчыкі-5».
15.10, 22.50 «Ты не паверыш! Ньюс».
15.30, 18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
16.30 Серыял «Ліцэйны, 4».
19.40 Серыял «Марскія д'яблы-3».
21.40 «Да бар'ера!».
0.15 Серыял «Вар'яцтва. Выклік і барацьба».

7.15 Канал «Настрой».
9.25 «Энцыклапедыя». «Лютніст». Караваджо. Карціна.
9.30, 18.30, 3.00 Серыял «Трымай мяне мацней».
10.15, 19.15 Мультфільм.
10.30, 13.30, 16.30, 19.30 Падзеі.
10.45, 23.15 Маст. фільм «Вертыкаль».
12.10, 3.45 «Нашы любімыя жывёлы».
12.35, 20.05 Серыял «Родныя людзі».
13.20 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
13.45 Часова даступны. Фёдар Бандарчук.
14.35 «Граніцы дзяржавы». «Іван Грозны. Трэці Рым».
15.00, 6.05 Серыял «Жонка Іуды».
15.50 «Момант ісціны».
16.50, 2.00 Серыял «Інспектар Дэрык».
17.50 Дак. фільм «Яўген Мартынаў. Апошні рамантык».
20.50 У цэнтры ўвагі. «Тата, не бядуй».
21.30 «Дзень бусла».
21.45, 4.10 Серыял «Дзеці Ванюхіна».
22.35, 5.25 «Бомба як аргумент у палітыцы». Фільм Леаніда Млечына.
0.45 Падзеі. 25-я гадзіна.
1.15 «Доказы віны». «Тайны французскага двара».
5.00 «Pop Corn-TV».

9.30 Аўтаспорт.
10.00, 0.00 Футбол. Кубак УЕФА.
10.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
11.15, 12.30, 15.15 Біятлон. Кубак свету.
14.00, 17.45, 2.00 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
19.00 Футбол. Еўрагалы.
19.15, 1.00 Тэніс. Турнір WTA.
21.45 Байцоўскі клуб.

10.45 ФІЛЬМ ДНЯ

«ВЕРТЫКАЛЬ» (СССР, 1967 г.)

Група альпіністаў пад кіраўніцтвам вопытнага Віталя Ломава адпраўляецца ў Сванецію для пакарэння гары Ор-Тау. Чацвёра ідуць на вяршыню, а ўнізе, у лагеры, застаюцца радыст Валодзя і ўрач Ларыса. Валодзя атрымлівае паведамленне, што рухаецца цыклон, і передае пра гэта групе, аднак адзін з альпіністаў утойвае гэтую інфармацыю ад спадарожнікаў. Альпіністы дасягаюць вяршыні, і тут іх накрывае лавіна. Іх чакае цяжкая дарога назад.

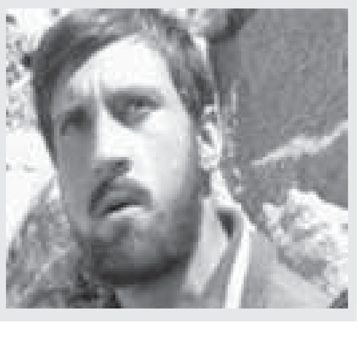

Рэжысёры: Станіслаў Гаварухін, Барыс Дураў. **У ролях:** Уладзімір Высоцкі, Генадзь Варапаеў, Ларыса Лужына, Георгій Кульбуш, Маргарыта Кошалева, Аляксандр Фадзееў, Бухуці Закарыядзэ.

Інстытут прадпрымальніцкай дзейнасці: ДЛЯ ТЫХ, ХТО МАРЫЦЬ АДКРЫЦЬ СВАЮ СПРАВУ

ІНСТЫТУТ ПРАДПРЫМАЛЬНІЦКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ
16 гадоў працуе на рынку адукацыйных паслуг. Гэта досыць маладая, а таму сучасная і мадэрнізаваная навучальная ўстанова, асноўная задача якой — фарміраванне прадпрымальніцкага асяроддзя ў нашай краіне. Малы і сярэдні бізнэс — вось тыя прыярытэтныя напрамкі, на якія скіравана навучанне ў гэтай ВНУ. Адкрыць сваю справу, напрыклад, аўтасэрвіс, прыдарожную кавярню ці рэстаран, гандлёвы пункт ці невялікі гатэль, аграсядзібу ці нават унітарнае прадпрыемства — менавіта сюды па адпаведныя і неабходныя веды прыходзяць маладыя людзі, мэта якіх — уласная справа. Выпускнікі, якія жадаюць працаваць у чыімсьці бізнэсе ці на дзяржпрадпрыемстве, таксама застаюцца запатрабаванымі на рынку працы.

Беспрацоўных з дыпломам ІПД няма

Прагматызм сённяшняй моладзі зразумелы — хочацца не проста атрымаць дыплом, а мець рэальны шанс уладкавацца на працу і валодаць ведамі, якія запатрабаваны часам. Студэнты інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці з першых курсаў праз сістэму практык завязваюць цесныя адносіны з наймальнікамі. Яны праходзяць усе стадыі — ад азнаямлення з працай пэўнага прадпрыемства да напісання дыплома па асобных аспектах яго функцыянавання. Прадпрыемствы, на якіх студэнты праходзяць практыку, самыя розныя. Ад буйных прамысловых дзяржаўнай формы ўласнасці (такіх, як, скажам, завод халадзільнікаў ці Беларускі аўтамабільны завод) і найвялікшых гандлёвых цэнтраў (ГУМ, ЦУМ, ГД «На Нямізе») да невялікіх прыватных турыстычных фірмаў. Як правіла, за пяць гадоў навучання (і практыкі адпаведна) студэнты настолькі глыбока знаёмыя з працай пэўнага прадпрыемства, што наймальнік прымае на працу ўпадабанага спецыяліста пасля таго, як той атрымлівае дыплом. Хаця, як падкрэслівае **рэктар Інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці Віктар ЦЫБОЎСКІ**, заключаць працоўныя дамовы з наймальнікам студэнтам дазваляецца з трэцяга курса, чым многія і карыстаюцца. У выніку пакрыць выдаткі на навучанне некаторым удаецца яшчэ да атрымання дыплома. Такая палітыка ў галіне працаўладкавання мае свае плады — згодна з афіцыйным лістом Камітэту па занятасці, на біржы працы няма ніводнага беспрацоўнага выпускніка Інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці.

Пералік спецыяльнасцяў, па якіх у інстытуце праводзіцца навучанне, актуальны на рынку працы. Гэта не дзяржзаказ прадпрыемстваў, а заказ сацыяльны і выклік часу. Сфера турызму і рэкламны бізнэс, прасоўванне тавараў ад вытворцы да пакупніка з дапамогай сучасных метадаў і тэхналогій, замежныя мовы з веданнем дзелавой перапіскі і перамоў — тыя галіны, якія з'явіліся адносна нядаўна і патрабуюць спецыялістаў, прычым як у дзяржаўных арганізацыях, так і ў прыватным сектары. Вось спецыяльнасці, па якіх праводзіць набор інстытут прадпрымальніцкай дзейнасці — **«Маркетынг», «Бізнэс-адміністраванне», «Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве», «Эканоміка і кіраванне турысцкай індустрыяй», «Сучасныя замежныя мовы», «Камерцыйная дзейнасць»**.

Ва ўмовах фінансавага крызісу — за эканамічнымі ведамі

У сённяшняй сітуацыі, у прыватнасці, ва ўмовах сусветнага фінансавага крызісу, вялікую актуальнасць набываюць эканамічныя веды. Як зэканоміць? Што выгадна набываць зараз і якія пакупкі адкласці на потым? Па якіх законах развіваецца фінансавы крызіс, калі чакаць яго заканчэння і якія эканамічныя выгады з яго атрымаць? Што патаннее на піку крызісу і ў які момант гэта адбудзецца? Ці варта браць крэдыт і ў колькі рэальна ён абыдзецца? Спецыяліст, які валодае гэтымі ведамі, можа прымяніць іх не толькі ў сферы сваёй прафесійнай дзейнасці, але і ва ўласным жыцці, правільна сфарміраваўшы расходы свае і сваёй сям'і. Таму можна чакаць, што сёлета цікавасць да эканамічных спецыяльнасцяў у абітурыентаў вырасце. Прадпрыемствы ж у такой сітуацыі ўжо перагледзелі сваё стаўленне да такіх спецыялістаў — на рынку працы высокакваліфікаваныя эканамісты з наборам сучасных ведаў — тавар штучны, у сённяшніх рэаліях гэтыя спецыялісты не толькі не застаюцца без працы, але і самі маюць магчымасць выбраць работадаўца. У сённяшняй сітуацыі ўзрастае і роля адукацыі, таму ў часы крызісу інвестыцыі ва ўласнае навучанне (ці навучанне сваіх дзяцей) цалкам бяспройгрышныя.

Зразумела, што для таго, каб адкрыць сваю справу, трэба валодаць пэўнымі асабістымі якасцямі, быць лідарам. Не ўсе маладыя людзі могуць раскрыць свой патэнцыял у школе, дзе ён ацэньваецца адзнакамі. У вышэйшай навучальнай установе вельмі важна выпрацаваць у студэнтах іншыя крытэрыі ацэнкі ўласнай асобы — яны важныя не толькі для тых, хто мае намер адкрыць уласную справу, гэта патрабаванне сённяшняга часу, дзе многія маладыя людзі жадаюць быць самастойнымі і паспяховымі. Студэнтам у Інстытуце прадпрымальніцкай дзейнасці праз спецыяльныя псіхалагічныя трэнінгі даюць зразумець, што для таго, каб быць паспяховым ва ўласным бізнэсе, зусім неабавязкова быць выдатнікам. Тут дапамагаюць выпрацаваць намеры і магчымасці добра ўладкавацца на працу і ўдасканальваць свае веды, шмат працаваць над сабой і быць паспяховым. Хоць да якасці засваення ведаў тут падыходзяць з усёй сур'ёзнасцю. Напрыклад, для вывучэння вышэйшай матэматыкі — асновы асноў усіх эканамічных дысцыплін, у інстытуце прадпрымальніцкай дзейнасці распрацаваная свая методыка. І калі праводзяцца кантрольныя «зрэзы», на якіх «сыплюцца» студэнты ўсіх ВНУ (50-70 працэнтаў «двоек»), адзнак «нездавальняюча» тут няма. «Летась мы прайшлі атэстацыю і акрэдытацыю ўсіх спецыяльнасцяў. Кантрольныя «зрэзы» па вышэйшай матэматыцы ў нас праводзіла камісія з дзяржаўнага эканамічнага ўніверсітэта па сваіх заданнях. І ў нас не было «двоек», — расказвае Віктар Цыбоўскі. — Хоць раней мы таксама пачыналі з «двоек». Але зараз у нас свая сістэма «пагружэння» ў вышэйшую матэматыку, такая, што любы студэнт, жадае ён таго ці не, вымушаны вывучыць прадмет».

Пасяджэнне студсавета.

Дапамога выпускнікам — падтрымка прадпрымальніцтва

Падтрымка выпускнікоў Інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці не абмяжоўваецца працаўладкаваннем. Нядаўна па ініцыятыве Міністэрства эканомікі і мінскага гарадскога камітэта па прадпрымальніцтве ВНУ была абрана базай для стварэння Цэнтра падтрымкі прадпрымальніцтва. Пакуль у рэспубліцы гэта адзіны такі цэнтр пры вышэйшай навучальнай установе. Нядаўні выпускнік інстытута, у якога з'яўляюцца пытанні па ўласным бізнэсе, або любы прадпрымальнік, якому патрэбна прафесійная дзелавая кансультацыя, можа атрымаць яе ў спецыялістаў. Як напісаць бізнэс-план ці юрыдычна правільнаператварыцца з фізічнай асобы ў юрыдычную, як наладзіць турыстычны бізнэс у аграсядзібе — такія праблемы знаёмыя многім маладым прадпрымальнікам. Да кансультацый прыцягваюцца не толькі выкладчыкі кафедраў інстытута, але і любыя спецыялісты, якія валодаюць карысным і актуальнай інфармацыяй — юрыдычнай, эканамічнай, статыстычнай і інш. Прадпрымальнік-пачатковец можа атрымаць усё аж да пакета неабходных дакументаў. Любы выпускнік у цэнтры можа пракансультавацца, дзе яму лепш распачаць уласны бізнэс. Напрыклад, рабіць турыстычны бізнэс сёння ў сталіцы няма неабходнасці — гэты рынак цалкам заняты, і пачынаць працаваць можна толькі з такой якасцю, якая дасць магчымасць выціснуць з гэтага рынку кагосьці з канкурэнтаў. А вось атрымаць інфармацыю, у якіх рэгіёнах турыстычных фірмаў не хапае, у цэнтры якраз і можна.

Праз Цэнтр падтрымкі прадпрымальніцтва арганізоўваецца і карпаратыўнае навучанне. Гэта актуальна для тых фірмаў, якія пашыраюцца, і новаму персаналу патрабуецца навучанне. Праз семінары, курсы, сустрэчы са спецыялістамі слухачы атрымліваюць сучасныя веды. Зараз, напрыклад, арганізавана навучанне гідаў-перакладчыкаў, якія будуць суправаджаць пры выездзе за мяжу прадстаўнікоў дзелавых колаў нашай краіны.

У перспектыве ў цэнтры будзе створана асацыяцыя выпускнікоў, якія самі вядуць бізнэс, яны таксама будуць дзяліцца вопытам. «Галоўная наша задача — падтрымаць сваіх выпускнікоў, — гаворыць Віктар Цыбоўскі. — Гэта сусветная практыка. Усе вядомыя ВНУ ў Еўропе маюць такія цэнтры ўзаемадзеяння са сваімі выпускнікамі. Асабіста для мяне важна, каб праз шмат гадоў яны сказалі, што інстытут адыграў у іх жыцці сваю вялікую ролю».

Рэктар Інстытута прадпрымальніцкай дзейнасці Віктар Цыбоўскі падкрэслівае, што ВНУ, якую ён узначальвае, — народная навучальная ўстанова, тут заўсёды рады бачыць амбіцыйных маладых людзей, якія імкнуцца да большага, жадаюць змяніць свой сацыяльны статус. «Адукацыя — гэта той прадукт, які звязаны з асабістымі намаганнямі чалавека. І мы рады бачыць у нашай навучальнай установе актыўных маладых людзей, якія здатныя да ўдасканалення сябе, з якіх у будучыні вырасце пакаленне тых, хто будзе мадэрнізаваць нашу эканоміку».

Алена КРАВЕЦ,
Алена ДАЎЖАНОК.
Фота з архіва ІПД.

НАШ АДРАС
220033, г. Мінск,
вул. Серафімовіча, 11
Тэл.: 8 (017) 247 06 22,
8 (017) 247 08 77.
УНН 101357946.

Круглы стол па тэме «Выберы сваю будучыню».

Дні адкрытых дзён у Інстытуце прадпрымальніцкай дзейнасці пройдуць
21 сакавіка, 18 красавіка, 16 мая.

Старшы выкладчык кафедры гуманітарных дысцыплін Таццяна ТРАПЕЗНІКАВА са студэнтамі 5-га курса.

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИНФОРМАТИКИ И РАДИОЭЛЕКТРОНИКИ

ПРОВОДИТ В 2009 ГОДУ ДНИ ОТКРЫТЫХ ДВЕРЕЙ

Март—апрель

В университете
31 марта, вт., 14.00, актовый зал, корпус 2, ул. П. Бровки, 4

на факультете компьютерного проектирования
31 марта, вт., ауд. 202-3, 15.00—17.00, ул. П. Бровки, 10

на факультете информационных технологий и управления
1 апреля, ср., 514-5, 15-00—17.00, ул. Платонова, 39

на инженерно-экономическом факультете
1 апреля, ср., 108-4, 15.00—17.00, ул. Гикало, 9

на факультете компьютерных систем и сетей
2 апреля, чт., 209-4, 15.00—17.00 ул. Гикало, 9

на факультете радиотехники и электроники
2 апреля, чт., 202-3, 15.00—17.00, ул. П. Бровки, 10

на факультете телекоммуникаций и на военном факультете
3 апреля, пт., 206-3, 15.00—17.00, ул. П. Бровки, 10

в институте информационных технологий
3 апреля, пт., 15.00, ауд. 803, корпус 7, ул. Козлова, 28

на факультете заочного, вечернего и дистанционного обучения
4 апреля, сб., 209-3, 11.40, ул. П. Бровки, 10

В ПРОГРАММЕ: встречи с представителями ректората, деканами, зав. кафедрами, ответственным секретарем приемной комиссии, знакомство со специальностями, по которым осуществляется обучение, с условиями поступления, с особенностями подготовки к вступительным испытаниям.

УНП 100363945

Консультации о порядке поступления и обучения на заочном отделении ВУЗов с государственной аккредитацией по специальностям:

- **юриспруденция;**
- **финансы и кредит.**

- **Обеспечение** всех студентов-заочников **общежитием**;
- Сроки подготовки специалистов в соответствии с учебными планами и госстандартами:
3,5 года на базе **среднего специального профильного (техникум) и высшего** образования;
6 лет на базе среднего образования;
- Выпускникам ВУЗов вручаются **ГОСУДАРСТВЕННЫЕ ДИПЛОМЫ**, которые имеют полную юридическую силу в РБ и признаются в других европейских государствах.
- Доступная стоимость обучения.

За более подробной информацией обращайтесь
в «МНЮИ КОНСУЛЬТАНТ»:
220004, г. Минск, ул. Коллекторная, д. 20 «А», тел.

(017) 200 82 57, 200 63 51
GSM (029) 509 82 57, (044) 709 82 57
www.mnji.by
УНП 190593633
Свидетельство о государственной регистрации № 190593633 от 13.01.2005 г. Мингорисполкома.

УВАЖАЕМЫЕ ВЫПУСКНИКИ ШКОЛ, СРЕДНИХ СПЕЦИАЛЬНЫХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ!

Чтобы не ошибиться в выборе профессии, правильно определить жизненный путь, приглашаем всех на **День открытых дверей** в **Брестский государственный университет имени А.С. Пушкина**. Ждем Вас и Ваших родителей **28 марта 2009 года в 11.00 в 317 аудитории.**

Адрес: 224665, г. Брест, бульвар Космонавтов, 21, приемная комиссия.

Телефоны: +375 162 23 04 17 (до 30.06.2009 г.), +375 162 23 00 64 (с 01.07.2009 г.) — приемная комиссия.

Факс: +375 162 23 09 96.

Web-сайт: http://www.brsu.brest.by (официальный сайт вуза)
E-mail: selcom@ brsu.brest.by (приемная комиссия)

ГРАФИК регистрации граждан для участия в профессионально-психологическом собеседовании в БрГУ имени А.С. Пушкина

для поступающих на специальности:

«Государственное управление»;
«Государственное управление и право»;
«Государственное управление и экономика»;
«Правоведение», «Экономическое право»

Дата	Время	Аудитория
05.03.09—06.03.09	с 9.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00	411
09.03.09—13.03.09		
16.03.09—20.03.09		
23.03.09—27.03.09		
30.03.09—31.03.09		
28.03.09—29.03.09 (суббота, воскресенье)	с 9.00 до 15.00	411

ГРАФИК проведения профессионально-психологического собеседования в БрГУ имени А.С. Пушкина

для поступающих на специальности:

«Государственное управление»;
«Государственное управление и право»;
«Государственное управление и экономика»;
«Правоведение», «Экономическое право»

Дата	Время
05.04.09	с 9.00
11.04.09	
18.04.09	
25.04.09	
30.04.09 (резервный день)	

УНН 200050321.

Кошт платнага навучання ў беларускіх ВНУ адпавядае затратам

Аб гэтым паведаміў журналістам міністр адукацыі Аляксандр Радзькоў, передае карэспандэнт БЕЛТА.

«Безумоўна, усё залежыць ад спецыяльнасці. Напрыклад, пры падрыхтоўцы медыкаў або інжынераў выкарыстоўваецца дарагое абсталяванне, што павышае затраты на падрыхтоўку спецыялістаў», — дадаў міністр. Рэнтабельнасць навучання ў ВНУ краіны складае 5 працэнтаў. Пры гэтым Аляксандр Радзькоў дадаў, што на асобных факультэтах кошт навучання можа дасягаць $2 тыс., аднак студэнт плаціць каля $1,2 тыс. У гэтым навучальным годзе колькасць бюджэтных месцаў павялічана на 1500. Нягледзячы на гэта, высокія конкурсы захаваюцца як на бюджэтныя, так і на платныя месцы, сказаў міністр. Папулярнасцю ў абітурыентаў карыстаецца і сярэдняя спецыяльная адукацыя. «Высакакласныя рабочыя часам зарабляюць больш, чым інжынеры з вышэйшай адукацыяй, — падкрэсліў Аляксандр Радзькоў. — Галоўнае, чаго мы павінны дабіцца, гэта дапамагчы чалавеку вызначыцца з тым, кім ён хоча быць у будучым, якую сацыяльную ролю будзе выконваць у грамадстве».

Дні Франкафоніі праходзяць 10-20 сакавіка ў Мінску

Аматараў французскіх кіно, літаратуры, музыкі, тэатра чакае нямала прыемных сюрпрызаў, аб якіх карэспандэнту БЕЛТА расказаў саветнік па супрацоўніцтве і культуры Пасольства Францыі ў Беларусі Людавік Руае.

Дні Франкафоніі стартуюць Тыднем французскага кіно і франкафоннай паэзіі. У кінатэатры «Цэнтральны» з 10 па 15 сакавіка арганізавана дэманстрацыя 5 фільмаў на французскай мове з субтытрамі на рускай: «Няправільная вера» (2006) рэжысёра Рашдзі Зем, «Дзед Мароз — адмарозак» (1982) рэжысёра Жан-Мары Пуарэ, «Ты і я» (2006) рэжысёра Жулі Лопеса Курваля, «Францыя» (2007) рэжысёра Сержа Базона, «Гільяціна» (2005) рэжысёра Коста-Гаўраса. Асабліваць гэтага паказу ў тым, што фільмы будуць дэманстравацца двойчы ў час Тыдня французскага кіно. У гэтыя ж дні аматары франкафоннай паэзіі змогуць наведаць розныя мерапрыемствы, аб'яднаныя тэматыкай «смех і гумар». У праграме — тэатралізаваныя чытанні гумарыстычных паэм, літаратурнае кафэ, прысвечанае Ле Клезіё (Нобелеўская прэмія 2008 года), прэзентацыя творчасці французскага пісьменніка Жана Тардзьё.

З 16 па 20 сакавіка Пасольства Францыі правядзе Тыдзень французскай мовы. Тыдзень завершыцца ў МДЛУ традыцыйным гала-канцэртам франкафоніі, на якім прагучаць французскія песні і будуць выконвацца французскія танцы.

Як падкрэслілі ў пасольстве, французская мова прызнана афіцыйнай у 29 дзяржавах, якія ўваходзяць у Міжнародную арганізацыю франкафоніі. Яна налічвае 70 членаў, з якіх 56 — дзяржавы і ўрады (Кіпр і Гана выступаюць на асацыяцыйных правах) і 14 — краіны-наглядальнікі.

У 2006 годзе колькасць франкафонаў ва ўсім свеце перасягнула рубеж 200 млн, а колькасць тых, хто вывучае французскую мову, дасягнула 118 млн.

Учреждение образования
«БЕЛОРУССКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ ИСКУССТВ»

ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ АБИТУРИЕНТОВ
в 2009 году по следующим специальностям:

ДНЕВНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ
(на бюджетной и платной основе)

ТЕАТРАЛЬНЫЙ ФАКУЛЬТЕТ

Специальности — актерское искусство (драматический театр и кино, музыкальный театр), режиссура кино и телевидения (телевидение, документальный фильм), режиссура театра (драматический театр), кинотелеоператорство (телеоператорство), искусствоведение (организация театральной деятельности).

ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ФАКУЛЬТЕТ

Специальности — живопись (станковая), монументально-декоративное искусство (роспись), скульптура, графика.

ФАКУЛЬТЕТ ДИЗАЙНА И ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО ИСКУССТВА

Специальности — дизайн объемный, дизайн мебели, экспозиционный дизайн, дизайн интерьеров, дизайн (графический), фотографика, телереклама, дизайн виртуальной среды, декоративно-прикладное искусство (изделия из керамики, изделия из текстиля, костюм, изделия из металла).

ЗАОЧНАЯ ФОРМА ОБУЧЕНИЯ
(на бюджетной и платной основе)

ТЕАТРАЛЬНЫЙ ФАКУЛЬТЕТ

Специальности — актерское искусство (драматический театр и кино), режиссура театра (драматический театр), режиссура кино и телевидения (телевидение, звукорежиссура), кинотелеоператорство (телеоператорство).

Прием заявлений на очную и заочную форму обучения осуществляется в сроки, определенные Правилами приема в высшие учебные заведения в 2009 году.

Поступающие в Академию представляют сертификаты о результатах централизованного тестирования по белорусскому или русскому языку и истории Беларуси, сдают экзамены по дисциплине «Творчество».

В Академии действуют подготовительные курсы по рисунку, живописи, композиции, актерскому мастерству, режиссуре.

Консультации для абитуриентов проводятся:
- на театральном факультете — по вторникам с 17.00 до 19.00 и воскресеньям с 12.00 до 14.00 в аудиториях;
- на художественном факультете и факультете дизайна и декоративно-прикладного искусства — на кафедрах ежедневно, кроме субботы и воскресенья.

АДРЕС АКАДЕМИИ: 200012, г. Минск, пр. Независимости, 81.
СПРАВКИ ПО ТЕЛЕФОНАМ: 292 12 21 — театральный факультет, 331 34 78 — художественный факультет, 292 51 53 — факультет дизайна и декоративно-прикладного искусства.

УНН 100289132.

ПУЦЯВЫЯ РАБОТЫ ПРАЦЯГВАЮЦЦА...

У сувязі з іх правядзеннем 18, 19 і 20 сакавіка электрацягнік Мінск—Маладзечна адпраўленнем на 12.40 будзе ісці да станцыі Аляхновічы, а электрацягнік Маладзечна—Мінск адпраўленнем на 13.50 на ўчастку Маладзечна—Аляхновічы будзе ўвогуле адменены.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПЯТНІЦА, 20 САКАВІКА

5.05, 16.05 Серыял «Два лёсы».
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.55 Навіны.
6.02, 7.05 Прэс-агляд.
6.05, 1.45 Дзень спорту.
6.15, 7.10, 8.10 «Добрай раніцы, Беларусь!».
6.45, 7.45, 19.30 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.20 Гатуем разам.
8.35 Сфера інтарэсаў.
9.05, 13.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10, 19.55 Серыял «Монтэкрыста».
10.05 Серыял «Гарачы лёд».
10.50, 18.05 Серыял «Родныя людзі».
11.40 «ЕўраФэст. Дзень за днём».
12.10 «Інтуіцыя».
13.05 Серыял «Монк».
14.05 Шпілька.
14.30 Серыял «Офіс».
15.15, 19.20 Навіны рэгіёна.
15.25 «Нябачны фронт».
16.55 «Жыццё як жыццё». «Я схадзіла да варажбіткі».
21.00 Панарама.
21.50 Серыял «Зорны крэйсер «Галактыка», 1-я серыя.
23.35 Трылер «Інтэрв'ю з вампірам».

6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 1.50 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Рыжая». Серыял.
10.05 «Мушкецёры Кацярыны». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 2.05 Навіны спорту.
11.10 «Кантрольная закупка».
12.00 «Малахаў+».
13.10 «Зразумець. Даравацъ».
13.45 «Модны прыгавор».
15.00 «Дзялкі». Серыял.
16.15 «Агонь кахання». Серыял.
17.10 «Няхай гавораць».
18.20 «Дакументальны дэтэктыў».
18.55 «Поле цудаў».
20.00 Час.
21.05 «Вялікая розніца».
22.10 Драма «Дзікае поле».
1.20 «Наша Belarussia».

6.55 Ранішняя падзарадка.
7.55, 17.00 Смачна з Барысам Бурдой.
8.20 Серыял «Забойная сіла-6».
9.15 У гэты дзень.
9.20 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
10.05 Час футбола.
10.30 Спорт, спорт, спорт... Тамара Дулуб.
11.05, 17.35 Серыял «Спадчынніца».
12.00 Камедыя «12 крэслаў».

13.25 Серыял «Расплата за грахі».
14.10 Мультфільм.
14.25 Мультсерыял «Аладзін».
15.10 Пазакласная гадзіна.
15.25 Школа рамонту.
16.10 Гадзіна суда з Паўлам Астахавым.
18.35 Навіны культуры.
18.50 Усё пра бяспеку.
19.20 Бітва экстрасэнсаў.
20.25 Калыханка.
20.45 Экспедыцыя.
20.50 «Грандыёзная гонка».
21.50 Меладрама «Анатомія Грэй-4».
23.20 Хакей. НХЛ. Тампа Бэй — Вашынгтон Кэпіталз.

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.40 «Раніца. Студыя добрага настрою».
8.30 «Аўтапанарама».
8.50 «Атрад». Серыял.
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 «Танга ўтраіх». Серыял.
11.45, 18.25 «Багатая і любімая». Серыял.
12.40, 17.30 «Званая вячэра».
13.50 «Добры дзень, доктар!».
14.20 «Далёкія сваякі».
14.30 «Брыдкае качаня». Серыял.
15.30 «Салдаты. Новы прызыў». Серыял.
16.50 «Асабісты інтарэс».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.35 Камедыя «План «Б».
23.00 «Гарачы лёд».
23.25 «Відзьма-нявідзьма».
0.05 Маст. фільм «Дзікунства».

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 6.05, 7.05 Садружнасць live.
5.30 Рэальныя гісторыі «Жыццё ў руху».
6.35 «Удачная пакупка».
6.45 «Цік-так».
7.30 «Рандэву з зоркай».
8.05, 1.45 «Жывая гісторыя».
9.05 Ток-шоу «Слова за слова».
10.05 Серыял «Скрыжаванне».
11.05 Серыял «Я не вярнуся».
12.05, 0.05 Маст. фільм «Мільёны Ферфакса».
14.05 Мультфільм.
14.30 Серыял «Прыгоды Сіндбада».
15.20 «Культурны слой з Львом Лур'е».
15.55 «Білет на сёння».
16.05, 3.50 «Гадзіна суда. Справы сямейныя».
17.05 Серыял «Каханне як каханне».

18.20 Акцэнты.
18.30 «Лякарства ад крызісу».
19.05 «Нашы рэкорды».
20.05 Канцэрт.
21.20, 2.50 «Дакументальны дэтэктыў. Свой ці вораг? Скандал на Лубянцы. Дзённік забойцы».
22.30 «Увесь гэты рок».
23.15 Дак. фільм «Кома гэта праўда».

7.00, 10.40 «Навіны кіно».
7.10, 10.55, 23.35 «Метэапрагноз».
7.15 Серыял «Візіт да Мінатаўра».
8.30, 18.45 Дак. серыял «Лондан вачыма гурмана».
9.00 «Дом жывых гісторый».
9.30, 21.00 «К-відэа».
9.50, 19.45 Серыял «Салодкі плод».
11.00 Маст. фільм «Дарога анёлаў».
13.00 «Дзённы тэлечат».
16.30 «Мультпарад».
17.00 Серыял «Штрафнікі».
17.50 «Ін-фармацыя».
18.00 Серыял «Астанкі, якія гавораць».
19.10 «К-гульні».
19.15 «Адшукваецца адпачынак».
19.35 «8 самых».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Драма «Вендэта».
23.10 «Хіт-парад тэлечата».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
9.20 Серыял «Карменіта».
10.10 Серыял «Жыццё, якога не было...».
11.00, 14.00, 17.00, 19.00 Весткі.
11.40 Серыял «Трое супраць усіх».
12.40 Маст. фільм «Вяселле Крэчынскага». 2-я серыя.
13.50, 16.50, 18.50, 23.20 Навіны—Беларусь.
14.20 «Кулагін і партнёры».
14.55 «Імгненні Юрыя Бондарава». Дак. фільм.
15.55 І да, і пасля цябе будуць іграць тую ж ролю...». Марк Прудкін. Дак. фільм.
17.25 «Гарадок». Дайджэст.
17.55 «Жанчына без мінулага». Серыял.
19.30 «Ізмайлаўскі парк».
21.25 Маст. фільм «Сітуацыя 202. Асобы перыяд».
23.30 Камедыя «Даярка з Хацапетаўкі».

7.00 Добрай раніцы, Расія!
10.00, 17.30, 0.25 Серыял «Родныя людзі».
10.45, 18.15, 1.10 Серыял «Лэдзі Бомж».
11.30 «Эпізоды». Георгій Франгулян.
12.15 Серыял «Жыццё, якога не было...».
13.00, 16.00, 19.00, 3.00 Весткі.
13.20 Весткі—Масква.
13.35, 5.40 Маст. фільм «Мужчынскі зігзаг».
14.50 Мультфільм.

15.15 «Мой сярэбраны шар. Тамара Сёміна».
16.20 Весткі—Паўночны Каўказ.
16.45 Весткі—спорт.
17.00 «Пецярбург: час і месца».
19.45, 1.55 Серыял «Карменіта».
20.30, 3.45 «Крывое люстэрка. Тэатр Яўгена Петрасяна».
22.25 Маст. фільм «Выбар маёй мамачкі».
23.55 Смеханастальгія.
2.40 Навіны культуры.

6.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.00 Сёння.
6.05 «Сёння раніцай».
9.05 «Галоўны герой».
10.25 «Іх норавы».
10.55 «Авіятары».
11.25 Серыял «Сакрэтныя даручэнні».
12.10 Серыял «Сола для пісталета з аркестрам».
13.35 Серыял «Сышчыкі-5».
15.20 «Ты не паверыш! Ньюс».
15.30 «Агляд. Выратавальнікі».
16.30 Серыял «Ліцэйны, 4».
18.30 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
19.40 «Следства вялі...».
20.40 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
21.00 Маст. фільм «Мангол».
23.10 Баявік «Дзевяць ярдаў-2».
1.05 Трылер «Застацца ў жывых».

7.15 Канал «Настрой».
9.25 «Энцыклапедыя». Яраслаў Гашэк. Пісьменнік.
9.30, 18.30, 3.15 «Трымай мяне мацней». Серыял.
10.15, 19.15 Мультфільм.

10.30, 13.30, 16.30, 19.30 Падзеі.
10.45 «І зноў раніца». Маст. фільм.
12.10, 4.00 Алена Хмяльніцкая ў праграме «Запрашае Барыс Ноткін».
12.35, 20.05 «Родныя людзі». Серыял.
13.20 «Гісторыя дзяржавы Расійскай».
13.45 «Скандальнае жыццё» з Вольгай Б. Тарыфы ЖКГ.
14.35 «Межы дзяржавы». «Пётр Вялікі. Вяртанне ў Еўропу».
15.00, 6.15 «Жонка Іуды». Серыял.
15.50, 5.35 У цэнтры ўвагі. «Тата, не бядуй!».
16.50, 2.15 «Інспектар Дэрык». Серыял.
17.50 Сусветная гісторыя здрадніцтваў. «І ты, Брут!».
20.50 «Народ хоча ведаць». Ток-шоу.
21.45, 4.25 «Дзеці Ванюхіна». Серыял.
22.30 Маст. фільм «Кароль Лір».
0.45 Падзеі. 25-я гадзіна.
1.15 «Адна гадзіна з Казінцавым». Дак. фільм.
5.10 «Pop Corn-TV».

9.30, 16.00, 19.30 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
10.30, 13.30, 20.30, 23.30 Футбол. Кубак УЕФА.
13.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Жараб'ёўка.
14.00 Футбол. Кубак УЕФА. Жараб'ёўка.
14.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
18.00 Біятлон. Кубак свету.
19.00, 2.15 Футбол. Еўрагалы.
19.15, 2.00 Футбол. Еўрагалы — Фернанда Торэс.
21.30 Бокс.

21.00 ФІЛЬМ ДНЯ

«МАНГОЛ» (РАСІЯ—КАЗАХСТАН—МАНГОЛІЯ—ГЕРМАНІЯ, 2007 г.)

Унікальная гісторыя чалавека, які стаў легендай, расказвае пра маладыя гады вялікага воіна Чынгісхана, пра час, калі ўсё толькі пачыналася і калі яшчэ ніхто не ведаў, што Цемуджын стане вялікім ханам усіх манголаў — грозным Чынгісханам. Хутка свет уздрыгне ад імені гэтага чалавека.

Рэжысёр — Сяргей Бадроў-старэйшы. **У ролях:** Таданобу Асано, Хулан Чулуун, Амаду Мамадакаў, Басан, Алія, Хэ Цы.

СУБОТА, 21 САКАВІКА

6.25 Серыял «Сэрца акіяна».
6.50 Брытва Акама.
7.15 Існасць.
7.45 Дзень спорту.
7.55 «Добрай раніцы, Беларусь!».
8.45 Гатуем разам.
9.00, 12.00, 15.00, 18.00 Навіны.
9.10, 15.30 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.15 Здароўе.
9.50 Серыял «Як сказаў Джым».
10.15 Шпілька.
10.55 Ранішняя хваля.
11.30 «Мары здзяйсняюцца...».
12.10 Камедыя «Сем нянек».
13.40 Дак. серыял «Тайны забытых перамог».
14.05 «Будні чэмпіёнаў». Аляксей Калюжны.
14.30 «Нябачны фронт».
15.10 Навіны рэгіёна.
15.35 Вакол планеты.
16.20 «Зона Х». Вынікі тыдня.
16.40 «Інтуіцыя».
17.45 «Зямля беларуская». «Запаведныя сцежкі Лепельшчыны».
18.20 «Ваша лато».
19.10 Латарэя «Пяцёрачка».
19.20 «Мінскі джаз-2009».
21.00 Панарама.
21.45 «PRекрасный мир».
22.10 Камедыя «Сімона».
0.25 «Уласнай персонай».
0.50 Серыял «30 Рок».

7.00 «Суботняя раніца».
8.00, 9.00, 16.00, 20.30 Нашы навіны.
9.05 «Шчаслівыя разам». Серыял.
9.35 «Здароўе».
10.20 «Смак».
11.10 «Кветкі як цуд». Дак. фільм.
11.40 Фільм — дзецям «Прыгоды Элмо ў краіне Брудаландыі».
13.00 Тэлечасопіс «Саюз».
13.30 «Кінаметры вайны». «Дзяцінства пад дыктоўку».
14.00 Кінааповесць «Сыны ідуць у бой».
16.15, 21.00 Навіны спорту.
16.20 Вялікая палітыка.
16.50 Меладрама «Падары мне месяцавае святло».
18.35 «Адзін супраць усіх».
19.30, 21.05 Ледніковы перыяд: Глабальнае пацяпленне.
23.15 «Пражэктарперысхілтан».
23.50 Баявік «Антыкілер».

7.45 Дак. серыял «Сардэчна запрашаю ў маю краіну».
8.15 Серыял «Олівер Твіст».
9.00 Свая кампанія.

10.05 «Тайны смак».
10.35 Жансавет.
11.05 Школа рамонту.
12.00 Невытлумачальна, але факт.
12.55 «Полацкія лабірынты: кадэцкі след».
13.25 Страсці па культуры.
14.10 Біятлон. Кубак свету. Гонка праследавання. Мужчыны.
15.00 Мультфільм.
15.10 Спорт, спорт, спорт... Аляксей Сёмкін.
15.40 Жаночая ліга.
16.10 Біятлон. Кубак свету. Гонка праследавання. Жанчыны.
17.05 Касмапалітэн.
18.00 Маст. фільм «Навічок».
20.20 Жаночая ліга.
20.55 Камедыя «Суседзі па пакоі».
23.00 Казанова.
23.30 Драма «Самарыцянка».

6.55 «Анфас».
7.10 «Гарачы лёд».
7.35 «Вовачка-2». Серыял.
8.30 Фільм — дзецям «Фантазіі Вяснухіна». 1-я серыя.
9.35 «Я — падарожнік».
10.00 «Крокі да поспеху».
10.55 «Мінск і мінчане».
11.30 «Каханне маё». Серыял.
12.30 «Новыя падарожжы дылетанта».
13.00 Маст. фільм «Наш амерыканскі Бора».
14.35 «Народжаныя ў СССР».
15.15 «Рэальны спорт».
15.30 «Ваенная тайна».
16.20 «Наша справа».
16.30, 19.30 «24 гадзіны».
16.40 «Відзьма—нявідзьма».
17.20 «Мужчынскія гісторыі».
18.10 «Top Gear. Руская версія».
19.00 «Малая Радзіма».
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 Маст. фільм «Эфект матылька-2».
21.55 Канцэрт Міхаіла Задорнава: «Нататкі прадсказамуса».
23.25 Маст. фільм «Навука сну».
1.10 Маст. фільм «Забароненыя тайны».

5.00, 12.20 Фільм-казка «Прыгоды Тома Соера і Гекельберы Фіна».
6.45 Дак. серыял «Загадкі Егіпта».
7.45, 15.20 «Рандэву з зоркай».
8.15 «Рэспубліка сёння».
8.30, 14.05 Мультсерыял «Паўторная загрузка 1-2».
9.00 «Мільён пытанняў пра прыроду».
9.15 «У гасцях у Мінуткі».
9.30, 14.30 Серыял «Лэсі і рэнджар Коры».
10.00 «Мар, дзейнічай, будзь!».

10.30 «Саюзнікі» .
11.00, 4.00 «Хіт-экспрэс».
12.00, 15.00, 18.00, 21.00 Навіны Садружнасці.
12.10 «Любімыя акцёры».
15.55 «Білет на сёння».
16.00 Серыял «Дружная сямейка».
17.00, 3.00 «Прагрэс».
18.20, 0.30 Маст. фільм «Паляванне на цень».
20.30 «Дзень пасла».
21.20 Маст. фільм «Сведка».
23.30 «Загранічныя гісторыі з Валерыем Нікалаевым».

9.00, 15.50, 23.20 «Навіны кіно».
9.05, 23.30 «Астра-, метэапрагноз».
9.15 «Адзінка ў кубе».
9.45, 18.45 Дак. серыял «Лондан вачыма гурмана».
10.15 Камедыя «Трое ў каноэ».
12.00 Маст. фільм «Шпік».
13.45 Камедыя «Мэверык».
16.00 «Адшукваецца адпачынак».
16.20 «Мультпарад».
17.00 Баявік «Грамавержац».
19.15 Серыял «Невідзімка».
20.45 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні» — юніёр.
21.05 Баявік «Джэймс Бонд — агент 007».

7.00, 11.00, 14.00 Весткі.
7.10 Маст. фільм «Угрум-рака». 1-я серыя.
8.35 Мультфільм.
8.45 «Мой сярэбраны шар. Валянціна Такарская».
9.40 «Суботнік».
10.25 «Ранішняя пошта» з Юрыем Нікалаевым і Ларысай Грыбалёвай».
11.10 Маст. фільм «Эдгар і Хрысціна».
12.40 «Ха!». Маленькія камедыі.
13.00 Серыял «Вяртанне Турэцкага».
14.20 Маст. фільм «Мужчынскі зігзаг».
15.50 «Цана зорнай ролі». Дак. фільм.
16.40 «Крывое люстэрка. Тэатр Яўгена Петрасяна».
19.00 Весткі ў суботу.
19.40 Святочнае шоу Валянціна Юдашкіна.
22.10 Маст. фільм «Злачынная страсць».
23.55 Серыял «Кансервы».

7.00, 10.00, 13.00 Весткі.
7.10, 10.10 Весткі—Масква.
7.20 Маст. фільм «Эдгар і Хрысціна».
8.45 Суботнік.
9.15 Пакой смеху.
10.20 Біблейскі сюжэт.
10.45, 1.05 Маст. фільм «Угрум-рака».
11.50 Мультфільм.
12.00 За сямю пячаткамі.
12.30 Розначытанні.

13.15 «Звычайны канцэрт з Эдуардам Эфіравым».
13.40 «Падарожжы натураліста».
14.15 Набытак рэспублікі.
14.30 «Нацыянальны інтарэс».
15.20 Больш, чым каханне.
16.00 «Драма Тацццяны Пельтцэр».
16.45, 3.35 «Суботні вечар».
18.15, 2.15 Серыял «Вяртанне Турэцкага».
19.00, 3.00 Весткі ў суботу.
19.45 Маст. фільм «Піцерскія канікулы».
22.05 Маст. фільм «Зарэчанскія жаніхі».
22.45, 5.10 Маст. фільм «Жывая мішэнь».
0.10 «Культурная рэвалюцыя».
6.30 «Гарадок». Дайджэст.

7.40, 8.45 Мультфільмы.
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.20 «Казкі Бажэнава».
8.55 «Агляд».
9.25 «Без рэцэпта».
10.25 «Галоўная дарога».
10.55 «Кулінарны паядынак».
11.55 «Кватэрнае пытанне».
13.30 «Асаблівa небяспечны!».
14.05 Камедыя «Заяц над безданню».
16.25 «Жаночы погляд». Ірына Лачына.
17.05 Серыял «Закон і парадак. Аддзел аператыўных расследаванняў».
19.30 «Прафесія — рэпарцёр».
20.00 «Праграма Максімум».
21.05 «Рускія сенсацыі».
22.00 «Ты не паверыш!».
23.00 Трылер «Прароцтва чалавека-матылька».
1.50 Камедыя «Жмуркі».

7.10 «І зноў раніца». Маст. фільм.
8.25 «Мадэст з роду Мусаргскіх». Дак. фільм.

9.35 «Дзённік падарожніка». Сем цудаў Расіі.
10.00 «Pop Corn-TV».
10.30, 13.30, 1.45 Падзеі.
10.45 «Усё пра сабак». Дак. серыял.
11.05 Мультпарад.
11.40 Фільм — дзецям «Чароўная лямпа Аладзіна».
13.00 Гісторыя рускіх цароў. «Гасудар Аляксей Міхайлавіч».
13.50 «Рэпарцёр».
14.05 Мікалай Пятроў у праграме «Сто пытанняў дарослаλаму».
14.45 «Непрыручаная прырода Афрыкі». Дак. серыял.
15.10 «Перахітрыць Лёс». Маст. фільм.
17.55 «Бомба як аргумент у палітыцы». Фільм Леаніда Млечына.
18.35, 3.25 «Спявае Валерый Лявонцьеў».
19.30, 5.15 «Прыватны дэтэктыў». Серыял.
21.00 «Пастскрыптум».
22.00 «Ворагі». Маст. фільм.
23.15 Часова даступны. Міхаіл Яфрэмаў.
0.10 «Фабрыка шчасця». Маст. фільм.
2.00 «Гараджане». Маст. фільм.
4.15 «Юрый Талубееў». Дак. фільм.

9.30 Кёрлінг. Чэмпіянат свету.
11.00, 16.45 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
13.00 Футбол. Еўрагалы.
13.15, 15.15, 18.15 Біятлон. Кубак свету.
14.15, 16.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
19.45 Тэніс. Турнір WTA.
21.30 Спартыўныя бальныя танцы.
23.00 Фігурнае катанне. Чэмпіянат Еўропы.
0.00 Аўтаспорт.
0.45 Байцоўскі клуб.

23.30 ФІЛЬМ ДНЯ

«САМАРЫЦЯНКА» (ПАЎДНЁВАЯ КАРЭЯ, 2004 г.)

Скандальны і непрадказальны рэжысёр стварае пранізлівую і рэалістычную карціну жыцця, віртуозна спалучаючы філасофію нораваў і вострыя тэмы маралі, закранаючы надзённую для Паўднёвай Карэі тэму прастытуцыі школьніц.

Рэжысёр — Кім Кі-Дук. **У ролях:** Квак Дзі Мін, Сео Мін Ёнг, Эол Лі, Квон Хюн Мін, О Янг.

НЯДЗЕЛЯ, 22 САКАВІКА

6.15 Серыял «Сэрца акіяна».
6.45 Маст. фільм «Калі багі пазасыналі».
8.30 Альманах падарожжаў.
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.05, 14.55 «Беларусь. Гісторыя Перамогі».
9.10 Арсенал.
9.40 Серыял «Як сказаў Джым».
10.05 Культурныя людзі.
10.40 У свеце матораў.
11.10 «ЕўраФэст. Дзень за днём».
11.25 «Мары здзяйсняюцца...».
12.10 Камедыя «Адзінокім прадастаўляецца інтэрнат».
13.55 Дак. фільм «Масфільм». Невядомая версія».
15.10 Навіны рэгіёна.
15.30 Nota Bene.
15.55 Маст. фільм «Бессмяротныя».
17.45 Суперлато.
18.40 Драма «Індзі».
20.35 «Спартлато 5 з 36».
21.00 «Панарама тыдня».
22.15 «Планета гольфа: Іспанія».
22.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Відэачасопіс.
23.10 Баявік «Бэтмен і Робін».

7.00 «Нядзельная раніца».
8.00, 9.00, 16.00 Нашы навіны.
9.05 Нядзельная пропаведзь.
9.20 «Шчаслівыя разам». Серыял.
9.50 «Бесталковыя нататкі».
10.10 Пакуль усе дома.
11.00. Фазэнда.
11.35 «Разумнікі і разумніцы».
12.20 «Ранішняя пошта».
13.15 «Дарослыя казкі пра жывёл». Дак. фільм.
13.45 «Адваротны адлік». «Сталіца, якой не было».
14.15 Праект «Агульная справа».
16.15 Навіны спорту.
16.20 Тэорыя неверагоднасці «Ігар Кіа. Апошні вялікі маг».
16.55 Нядзельны «Ералаш».
17.15 Драма «Гульня ў хованкі».
19.00 «Рэкламная паўза».
20.00 Контуры.
21.05 «Дыханне планеты».
21.40 Дэтэктыў «Сышчык».
23.20 «Камедзі Клаб».
23.55 Трылер «Сёмы знак».

8.10 Звон.
8.40 Мір вашаму дому.
8.50 Бухта капітанаў.
9.30 Наша пяцёрачка.
10.00 Мультфільм.
10.20 Серыял «Госця з будучыні».
11.30 Урачэбныя тайны.
12.10, 0.05 ПРАсоўванне+.

12.25 Слова пісьменніка.
12.50 Спявай, душа. by.
13.20 Дак. фільм «Цывілізацыя даледніковага перыяду».
14.10 Біятлон. Кубак свету. Гонка з масавым стартам. Мужчыны.
15.15 Серыял «Непрыгожая Бэці».
16.10 Біятлон. Кубак свету. Гонка з масавым стартам. Жанчыны.
17.05 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Ліверпуль — Астан Віла.
19.00 Камедыя «Фрэнк МакКласкі — страхавы агент».
20.35 Тэлебарометр.
20.55 «Правы чалавека».
21.10 Экспедыцыя.
21.40 Камедыя «Джо супраць вулкана».
23.35 Свая музыка.
0.30 Канцэрт Ванесы Парадзі.

6.40 «Праверана на сабе».
7.25 «Вовачка-2». Серыял.
7.50 Камедыя «План «Б».
9.30 «Добры дзень, доктар!».
10.00 «Відавочца» прадстаўляе: самае смешнае».
10.55 «Вялікае снеданне».
11.30 «Каханне маё». Серыял.
12.30 «Аўтапанарама».
13.00 Маст. фільм «Вячэрняя казка».
14.45 «Дарагая перадача».
15.00 «Культурнае жыццё».
15.30 «Прыватныя гісторыі».
16.30 «24 гадзіны».
16.50 «Рэтраманія».
18.00 «Фантастычныя гісторыі».
19.00 «Аўтапанарама».
19.30 «Тыдзень».
20.30 Маст. фільм «Аднойчы ў Галівудзе».
22.25 «Спартыўны тыдзень».
22.45 «Сусветны бокс».
23.35 «Агенцтва «Залатая куля». Серыял.

5.00, 12.20 Фільм-казка «Прыгоды Тома Соера і Гекельберы Фіна».
6.45 Дак. серыял «Загадкі Егіпта».
7.45, 15.20, 2.30 «Цяжкасці перакладу».
8.15 «Тэрыторыя KG».
8.30, 14.05 Мультсерыял «Паўторная загрузка 1-2».
9.00 «АБВГДэйка».
9.30, 14.30 Серыял «Лэсі і рэнджар Коры».
10.00 «Даведнік».
10.30 «Тайны забытых перамог». «Бура. Загадана знішчыць».
11.00 «Ведаем рускую».
12.00, 15.00 Навіны Садружнасці.
12.10 «Любімыя акцёры».
15.55 «Білет на сёння».
16.00 Серыял «Дружная сямейка».

17.00, 3.00 «Асабістыя рэчы».
18.00 Маст. фільм «Жаночыя слёзы».
20.00 «Разам».
21.00 Маст. фільм «Падзямелле».
22.40 «Паўночнікі».
23.30 Дак. фільм «Апошнія дні знакамітасцяў».
0.30 Маст. фільм «Сведка».
4.00 Канцэрт.

9.00, 17.10 «К-гульні».
9.05, 23.35 «Метэапрагноз».
9.15 «Мой любімы гадаванец».
9.45 «Кіно—кліп—парад».
10.00 «Адшукваецца адпачынак».
10.20 «8 самых».
10.30 Маст. фільм «Джэймс Бонд — агент 007».
13.00 Серыял «Лейтэнант Каломба».
14.40 Канцэрт «Па вашых просьбах».
15.40, 21.00 «К-відэа».
16.00 Фільм для дзяцей «Тайна жалезных дзвярэй».
17.15 Камедыя «Нянькі».
18.45 Дак. серыял «Лондан вачыма гурмана».
19.15 Серыял «Невідзімка».
20.45 «Вечарніца».
21.05 Меладрама «Я кахаю цябе».
23.10 «Хіт-парад тэлечата».

7.00 «Набытак рэспублікі».
7.15 Маст. фільм «Угрум-рака».
8.40 Мультфільмы.
9.05 «Смехапанарама» Яўгена Петрасяна.
10.00 «Гарадок».
11.00, 14.00 Весткі.
11.10 «Сам сабе рэжысёр».
12.00 «Севастопаль». Фільм Аркадзя Мамантава.
13.00 Серыял «Вяртанне Турэцкага».
14.20 Маст. фільм «Фізікі».
16.20 «Аншлаг і Кампанія».
18.25 «Сумленны дэтэктыў».
19.00 Весткі тыдня.
20.05 «Спецыяльны карэспандэнт».
20.30 Маст. фільм «Піцерскія канікулы».
23.20 Камедыя «Башмачнік».

7.00 Маст. фільм «Адданы сябар Санча».
8.20 Маст. фільм «Фізікі».
10.00, 13.00 Весткі.
10.10 Весткі—Масква. Тыдзень у горадзе.
10.45, 1.00 Маст. фільм «Угрум-рака».
12.00 Мультфільм.
12.20 Сам сабе рэжысёр.
13.15 «Гарадок». Дайджэст.
13.40 Хто ў доме гаспадар.
14.10 Партытуры не гараць.

14.40 «Тым часам».
15.30, 5.55 «Бунт Іхціяндра. Аляксандр Бяляеў».
16.15, 4.25 Юбілейны канцэрт праграмы «Добрай ночы, малыя!».
17.45 «Сумленны дэтэктыў».
18.15, 2.15 Серыял «Вяртанне Турэцкага».
19.00, 3.00 Весткі тыдня.
20.05, 3.55 Спецыяльны карэспандэнт.
20.35 «Танцы з зоркамі». Сезон-2009.
23.10 «Пётр Тадароўскі ў коле сяброў».
0.05 «Лінія жыцця». Уладзімір Дашкевіч.

7.40 Мультфільм.
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння.
8.15 «Дзікі свет».
8.45 «Іх норавы».
9.20 «Ядзім дома!».
10.25, 20.35 «Надзвычайнае здарэнне. Агляд за тыдзень».
10.55 «Прафесія — рэпарцёр».
11.25 «Авіятары».
11.55 «Дачны адказ».
13.25 «Крамлёўскія пахаванні». Міхаіл Калінін.
14.10 Меладрама «Вялікае каханне».
16.25 «Барацьба за ўласнасць».
17.05 Серыял «Закон і парадак. Злачынны намер».
19.00 «Сёння. Падагульняючая праграма».
19.55 «Чыстасардэчнае прызнанне».
21.10 «Галоўны герой».
22.20 Вестэрн «Блуберы».
0.35 «Футбольная ноч».
1.05 Меладрама «Добрай ночы».

6.55 Маст. фільм «Кароль Лір».

9.10 «Праваслаўная энцыклапедыя».
9.35 «Сялянская застава».
10.00 «21 кабінет».
10.30, 2.15 Падзеі.
10.45 «Нашы любімыя жывёлы».
11.10 «АБВГДэйка».
11.35 Мультпарад.
12.00 «Гараджане». Маст. фільм.
13.20 Тайнікі Рускага музея. «Іван Крамской. Выбар шляху».
13.50 Маскоўскі тыдзень.
14.20 Група «Фабрыка» ў праграме «Запрашае Барыс Ноткін».
14.45 «Непрыручаная прырода Афрыкі». Дак. серыял.
15.10 «Геній Места».
15.35 «Палітычная кухня».
16.05, 3.00 Дэтэктыў «Мяне гэта не датычыцца».
17.35 «Вінакурскі салавей». Дак. фільм.
18.10 «Смех з дастаўкай дадому».
19.30, 5.20 «Прыватны дэтэктыў». Серыял.
21.00 «У цэнтры падзей».
21.50 «Вячэрняя казка». Маст. фільм.
23.30 «Перахітрыць Лёс». Маст. фільм.
2.30 «Pop Corn-TV».
4.30 «Пахаванне пето не было». Дак. фільм.

9.30, 20.00, 23.00, 23.30 Аўтаспорт.
10.00, 14.30, 16.15 Біятлон. Кубак свету.
11.15, 19.30 Скачкі на лыжах з трампліна. Кубак свету.
13.00, 15.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
17.00, 2.00 Агляд снежнага уік-энда.
17.30 Кёрлінг. Чэмпіянат свету.
21.00 Тэніс. Турнір WTA.
0.30 Бокс.

20.30 ФІЛЬМ ДНЯ

«АДНОЙЧЫ Ў ГАЛІВУДЗЕ» (ЗША, 2008 г.).

Стужка расказвае пра нялёгкія будні буйнога прадзюсара, які спрабуе закончыць здымкі шматпакутнай стужкі. Галівуд — месца не для слабакоў, і ў гэтым яму чарговы раз давядзецца пераканацца на ўласнай скуры.

Рэжысёр — Бары Левінсон. **У ролях:** Роберт Дэ Ніра, Брус Уіліс, Стэнлі Тучы, Джон Туртура, Крысцен Сцюарт, Лілі Рэйб, Дэніс Альбанезе.

ПАНЯДЗЕЛАК, 16 сакавіка
3.00, 21.00 Камедыя «Няўдачлівыя».
4.30 Драма «Рассякаючы хвалі».
7.30 Драма «Смерць спадара Лазарэску».
10.00 Драма «Прыгажосць па-англійску».
12.00 Камедыя «Чэрчыль ідзе на вайну».
13.30 Драма «Пухір».
15.00 Камедыя «Цудоўная чацвёрка».
17.00 Драма «Сіняя машына».
18.30 Драма «Гарбатая гара».
22.30 Драма «Пастаянныя палюбоўнікі».
1.30 Фантастыка «Тайна містэра Райса».

АЎТОРАК, 17 сакавіка
3.00, 21.00 Драма «Мемуары гейшы».
5.30 Драма «Гарбатая гара».
8.00 Драма «Пухір».
9.30 Камедыя «Цудоўная чацвёрка».
11.00 Драма «Сіняя машына».
13.00 Драма «Мой бацька — мой герой».
15.00 Баявік «Сярэбраны ястраб».
17.00 Камедыя «Нявеста і забабоны».
19.00 Трылер «Эксперымент».
23.30 Фантастыка «Тайна містэра Райса».
1.00 Драма «Бум!».

СЕРАДА, 18 сакавіка
3.00, 21.00 Драма «Дзённікі матацыкліста».
5.00 Трылер «Эксперымент».
7.00 Трагікамедыя «Мой бацька — мой герой».
9.00 Баявік «Сярэбраны ястраб».
11.00 Камедыя «Нявеста і забабоны».
13.00 Трагікамедыя «Сіроты».
15.00 Дак. фільм «Двайная порцыя».
17.00 Драма «Ключы ад дома».
19.00 Камедыя «Апошні пацалунак».
23.10 Драма «Бум!».
1.00 Трылер «Віртуоз».

ЧАЦВЕР, 19 сакавіка
3.00, 21.00 Трылер «Пастыр».
5.00 Камедыя «Апошні пацалунак».
7.00 Трагікамедыя «Сіроты».
9.00 Дак. фільм «Двайная порцыя».
11.00 Драма «Ключы ад дома».
13.00 Меладрама «Суперзорка».
15.00 Трагікамедыя «Я заўсёды хацеў быць гангстарам».
17.00 Камедыя «Дзецям да 16-ці».
18.40 Драма «Белая графіня».
22.30 Трылер «Віртуоз».
0.10 Драма «Індакітай».

ПЯТНІЦА, 20 сакавіка
3.00, 21.00 Меладрама «Любімчык».
4.30 Драма «Белая графіня».
7.00 Меладрама «Суперзорка».
9.00 Трагікамедыя «Я заўсёды хацеў быць гангстарам».
11.00 Камедыя «Дзецям да 16-ці».
13.00 Камедыя «Напал страсцяў».
15.00 Камедыя «Джым з Пікадзілі».
17.00 Камедыя «Гуд бай, Ленін!».
19.00 Баявік «Сапраўдная Маккой».
22.30 Драма «Індакітай».
1.30 Драма «Партрэт Дарыяна Грэя».

СУБОТА, 21 сакавіка
3.00, 21.00 Трагікамедыя «Здача».
5.00 Баявік «Сапраўдная Маккой».
7.00 Камедыя «Напал страсцяў».
9.00 Камедыя «Джым з Пікадзілі».
11.00 Камедыя «Гуд бай, Ленін!».
13.00 Камедыя «Лаві ўдачу, або Пашанцавала, дык пашанцавала».
15.00 Драма «Шарлота Грэй».
17.00 Камедыя «Еўратрып».
19.00 Трагікамедыя «Паглядзі на мяне».
23.00 Драма «Партрэт Дарыяна Грэя».
0.30 Драма «Нябачныя дзеці».

НЯДЗЕЛЯ, 22 сакавіка
3.00, 21.30 Драма «Пухір».
5.00 Трагікамедыя «Паглядзі на мяне».
7.00 Камедыя «Лаві ўдачу, або Пашанцавала, дык пашанцавала».
9.00 Драма «Шарлота Грэй».
11.00 Камедыя «Еўратрып».
13.00 Камедыя «У шоу толькі дзяўчаты».
14.50 Драма «Грошы на дваіх».
17.00 Камедыя «Гаспадыня дома».
19.00 Драма «Тайнае жыццё слоў».
23.00 Драма «Нябачныя дзеці».
1.30 Камедыя «Па пакупкі на ноч гледзячы».

Discovery

ПАНЯДЗЕЛАК, 16 сакавіка
7.00, 15.40 «Трукачы».
7.25, 16.05, 2.00 «Сапраўды вялікія рэчы».
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15 «Як гэта працуе».
10.10 Выжыць любой цаной.
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
12.00 «Пятая перадача».
13.50 А можа гэта здарыцца з намі?
14.45, 21.00 Брудная работка.
17.00, 4.45 Аўтамайстэрні: Машына Давіда Жынола.
18.00, 5.40 З чаго гэта зроблена?
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 Самыя цяжкія работы свету.
23.00 Выжыць любой цаной.
1.00 «Галаваломы».

АЎТОРАК, 17 сакавіка
7.00, 15.40 «Трукачы».
7.25, 16.05, 2.00 «Сапраўды вялікія рэчы».
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 З чаго гэта зроблена?
10.10, 1.00 «Галаваломы».
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
12.00 Аўтамайстэрні: Машына Давіда Жынола.
13.50, 0.00 Выжыць любой цаной.
14.45, 21.00 Брудная работка.
17.00, 4.45 Стварy матацыкл.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 «Народжаныя ў катастрофах».
23.00 Кітайцы робяць цуды.

СЕРАДА, 18 сакавіка
7.00, 15.40 «Трукачы».
7.25, 16.05, 2.00 «Сапраўды вялікія рэчы».
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 З чаго гэта зроблена?
10.10, 1.00 «Галаваломы».
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
12.00 Стварy матацыкл.
13.50, 0.00 Выжыць любой цаной.
14.45, 21.00 Брудная работка.
17.00, 4.45 З гразі ды ў князі: ЗША.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 На валасок ад смерці.
23.00 Сапраўдныя героі.
23.30 Якія цудам выратаваліся — крутыя здымкі.

ЧАЦВЕР, 19 сакавіка
7.00, 15.40 «Трукачы».
7.25, 16.05, 2.00 «Сапраўды вялікія рэчы».
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15, 18.00, 5.40 З чаго гэта зроблена?
10.10, 1.00 «Галаваломы».
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
12.00 З гразі ды ў князі: ЗША.
13.50, 0.00 Выжыць любой цаной.
14.45, 21.00 Брудная работка.
17.00, 4.45 Круты цюнінг.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 «У турме і на чужыне».
23.00 Жыццё Натана.

ПЯТНІЦА, 20 сакавіка
7.00 «Трукачы».
7.25, 16.05, 2.00 «Сапраўды вялікія рэчы».
8.20, 12.55 Амерыканскія калымагі.
9.15 З чаго гэта зроблена?
10.10 «Галаваломы».
11.05, 20.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
12.00 «Круты цюнінг».
13.50, 1.00 Выжыць любой цаной.
14.45, 21.00 Брудная работка.
15.40 «Звар'яцелыя ад трукаў».
17.00, 4.45 «Пятая перадача».
18.00, 5.40 Як гэта працуе.
19.00, 3.50 Амерыканскі чопер.
22.00, 2.55 Вынайсці будучыню.
23.00 Новы свет.
0.00 Рос Кемп у Афганістане.

СУБОТА, 21 сакавіка
7.00, 13.50, 3.50 Кітайцы робяць цуды.
7.55, 14.45 Народжаныя ў катастрофах.
8.50 «Як гэта працуе».
9.45, 16.35, 4.45 У свеце машын.
10.10, 18.00 Зброя будучыні.
11.05, 19.00 Вынайсці будучыню.
12.00 Новы свет.
12.55 «Пятая перадача».
15.40, 2.00 Сапраўдныя героі.
16.05, 2.25 Якія цудам выратаваліся — крутыя здымкі.
17.00, 2.55 З гразі ды ў князі: ЗША.
20.00 Амерыканскія калымагі.
21.00 Круты цюнінг.
22.00, 6.05 Амерыканскі чопер.
23.00, 5.10 Дарожныя монстры.
0.00 Смяротная зона.
1.00 На валасок ад смерці.

НЯДЗЕЛЯ, 22 сакавіка
7.00, 21.00, 6.05 Разбуральнікі легендаў.
7.55, 3.50 Сапраўды вялікія рэчы.
8.50, 16.35, 4.45 «Хлам? Не, машына!».
9.15, 13.50 Сапраўдныя героі.
9.45, 14.20 Якія цудам выратаваліся — крутыя здымкі.
10.10 Расшыфроўка катастрофы.
11.05 Самыя цяжкія работы свету.
12.00, 23.00, 2.55 Смяротная зона.
12.55, 2.00 Выжыць любой цаной.
14.45, 20.00 Амерыканскі чопер.
15.40 З чаго гэта зроблена?
17.00 Брудная работка.
18.00, 5.10 Новы свет.
19.00 Дарожныя монстры.
22.00 «Рос Кемп у Афганістане».
0.00 Жыццё Натана.
1.00 «У турме і на чужыне».

ТV XXI

ПАНЯДЗЕЛАК, 16 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Меладрама «Новая Францыя».
11.25, 19.25, 3.25 Драма «Чытаю цябе, як кнігу».
13.15, 21.15, 5.15 Камедыя «Чэхаўскія матывы».
15.20, 23.20, 7.20 Драма «Герой месяца».

АЎТОРАК, 17 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Яго завуць саскуатч».
10.40, 18.40, 2.40 Камедыя «Каханне Арчы».
12.20, 20.20, 4.20 Камедыя «Заўсёды кажы «Да пабачэння».
10.05, 22.05, 6.05 Драма «Ікаўка».
15.25, 23.25, 7.25 Трылер «Жах Амітвіля».

СЕРАДА, 18 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Палюбоўнік Сэм».
10.35, 18.35, 2.35 Камедыя «Дрэнны Санта».
12.10, 20.10, 4.10 Драма «Тайна Ганны».
13.45, 21.45, 5.45 Трылер «Непахісны».
15.30, 23.30, 7.30 Драма «Маё лета кахання».

ЧАЦВЕР, 19 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Меладрама «Каля мора».
11.00, 19.00, 3.00 Меладрама «Паглядзі на мяне».
12.55, 20.55, 4.55 Драма «Прэм'ера».
15.20, 23.20, 7.20 Трылер «Калі заўтра наступіць».

ПЯТНІЦА, 20 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Камедыя «Вось ужо гэтыя дочкі».
10.25, 18.25, 2.25 Камедыя «Споведзь кветачніцы».
12.10, 20.10, 4.10 Камедыя «Пераключаючы каналы».
14.00, 22.00, 6.00 Камедыя «Абмяняцца жонкамі».
15.30, 23.30, 7.30 Драма «Пакаянне».

СУБОТА, 21 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Драма «Да заўтра».
10.45, 18.45, 2.45 Меладрама «Непапраўны ўпарты».
12.20, 20.20, 4.20 Камедыя «Банкавы білет у 1 мільён стэрлінгаў».
14.00, 22.00, 6.00 Камедыя «Ледзяны ўраджай».
15.30, 23.30. 7.30 Меладрама «Вароты Евы».

НЯДЗЕЛЯ, 22 сакавіка
9.00, 17.00, 1.00 Меладрама «Цень велікана».
10.40, 18.40, 2.40 Камедыя «Няхай ідзе снег».
12.15, 20.15, 4.15 Драма «Нацягнутая цеціва».
13.45, 21.45, 5.45 Трылер «Сяброўка нявесты».
15.25, 23.25, 7.25 Трылер «Ілжывая рака».

У праграме магчымыя змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена!

Мінск: старое ў новым і наадварот

За сваю гісторыю Мінск неаднойчы руйнаваўся і ствараўся наноў. Магчыма, таму цяперашнія жыхары горада з трымценнем у сэрцы шукаюць сляды гэтай гісторыі, доказы старажытнасці Мінска і цікавяцца далейшымі планамі па аднаўленні старой часткі горада.

Што гэтыя планы дадуць уласна гораду і яго жыхарам? Магчыма, пешаходныя зоны — сёння абмяркоўваюцца розныя іх варыянты: вуліца Рэвалюцыйная, Гандлёвая, нават ідзе гаворка пра стварэнне пешаходных сувязяў паміж рознымі часткамі гістарычнага цэнтра і праз раку Свіслач.

Паводле словаў намесніка дырэктара КУП «Мінская спадчына» Дзмітрыя Яноўскага, пачаліся працы па праектаванні Мінскага замчышча. Зроблена эскізнае рашэнне, але яно яшчэ не выносілася на разгляд.

Магчыма, праект будзе такім, каб прадэманстраваць нейкім чынам Мінскую браму, рэшткі якой былі раскапаныя пры будаўніцтве станцыі метро «Няміга». Распрацоўваецца пытанне, каб рэчку Нямігу, хоць бы ў частцы Мінскага замчышча, вывесці на паверхню. Зразумела, што ўсё паказаць і аднавіць немагчыма, ландшафт тут памяняўся моцна, нават з канца XIX — пачатку XX стагоддзя, якое адлюстраванае на фотаздымках. Але праект павінен найперш паказаць характар Мінскага замчышча. Былі абмеркаванні: у якім кірунку можа пайсці праектаванне, што актуальна выявіць, на што звярнуць увагу? Зараз ідуць комплексныя навуковыя даследаванні, а яны павінны даць глебу для роздуму праекціроўшчыкам.

На тэрыторыі гістарычнага цэнтра (а гэта некалькі кварталаў, у тым ліку Траецкае прадмесце, Ракаўскае прадмесце, Верхні горад і тэрыторыі, якія прылягаюць да іх) размешчана 218 будынкаў. На 30 з іх выконваюцца рэстаўрацыйныя і будаўнічыя працы. На сённяшні дзень па 64 аб'ектах вядуцца працы па падрыхтоўцы праекта рэканструкцыі, па 29 распрацоўваюцца, а па пяці распрацоўка дакументацыі завершана. Мінгарвыканкамам прынятая канцэпцыя па перапрафіляванні першых паверхаў будынкаў гістарычнага цэнтра, паводле яе там размесцяцца аб'екты для адпачынку мінчан і гасцей — кавярні, бары, установы сферы паслуг.

— За 2008 год на рэканструкцыю накіравана 105 мільярдаў рублёў з усіх крыніц. Тры аб'екты ўведзены ў эксплуатацыю, яшчэ 9 плануюцца да ўводу, — паведаміў Дзмітрый Яноўскі. — Прадпрыемства «Мінская спадчына» існуе з 2004 года, за гэты перыяд ужо 25 аб'ектаў уведзены ў эксплуатацыю. Больш за тое, на тэрыторыі гістарычнага цэнтра рэалізуецца яшчэ 10 інвестыцыйных праектаў, даволі цяжкіх. Гэта — завяршэнне будаўніцтва паркінга на вуліцы Няміга, побач вядуцца будаўніча-мантажныя працы на перасячэнні вуліц Гарадскі вал і Няміга. Так-сама па левым баку вуліцы Гандлёвая завяршаецца будаўніцтва грамадскага, дзелавога і гандлёвага цэнтра, на правым баку плануем сёлета пачаць аднаўленне вуліцы. Гэта маштабны праект, які ўяўляе сабой 5 кварталаў, прыкладна каля 32 будынкаў у кожным квартале. Праектная арганізацыі і навуковыя кіраўнікі пастараліся аднавіць гэтую вуліцу ў тым выглядзе, у якім яна існавала ў XVIII стагоддзі.

Канцэпцыя аднаўлення гістарычнага цэнтра, паводле словаў Дзмітрыя Яноўскага, прадугледжвае новае будаўніцтва: такое было меркаванне навуковых кіраўнікоў праекта і гарадскіх архітэктараў. Рэалізацыя гэтых праектаў, якія з'яўляюцца новым будаўніцтвам, была ўхвалена кіраўніком дзяржавы.

Як адзначыў намеснік дырэктара дэпартамента па ахове гісторыка-культурнай спадчыны Міністэрства культуры Ігар Чарняўскі, наконт магчымасці ці немагчымасці аднаўлення будынкаў у гістарычным цэнтры вядуцца дыскусіі, перш чым вызначыць іх будучыню:

— Наконт будынка, што стаяў на рагу Камсамольскай і Рэвалюцыйнай, магу сказаць, што прадугледжвалася яго захаванне. Але чаму адбылося так, як адбылося, і ў гэтым месцы з'явіўся новы будынак — трэба ў мінулае задаць пытанне, — адзначыў Ігар Чарняўскі. — Сёння там ёсць пэўныя праблемы па адаптацыі забудовы ў асяроддзе. Кропкавае праектаванне нідзе не прыносіць карысці. Гэта, можа быць, выдаткі не зусім добрай падрыхтаванасці да прац у такім гістарычным асяроддзі. Такі вопыт, дарэчы, мы мелі ў Траецкім прадмесці, дзе фактычна адбылася поўная рэканструкцыя, а не рэстаўрацыя. Ёсць шмат размоў адносна зносу будынкаў. Я магу назваць толькі адзін знос, які атрымаў водгук у праваахоўных органаў — Рэвалюцыйная, 17. Пакуль мы не можам гаварыць, чым гэта скончыцца, вядзецца следства. Але бываюць самыя розныя сітуацыі. Законам, дарэчы, прадугледжана разборка аварыйных канструкцый, можа, толькі гэтая разборка вядзецца ў такім аб'ёме, што выклікае пэўныя нараканні. Але мы павінны добра ведаць гісторыю нашага гістарычнага цэнтра. Якім чынам ён ствараўся? Мураваная забудова гістарычнага цэнтра пачалася з канца XIX стагоддзя пасля шэрагу вялікіх пажараў, бо рашэнне гарадскіх улад, якое забараняла забудову драўлянай архітэктурай. Але цяпер на шэрагу тых будынкаў можна ўбачыць, які стан той цэглы — яна фактычна пераўтваралася ў парашок. Другая прычына — вялікая колькасць рамонтаў, якія праводзіліся ў гэтых будынках, асабліва ў пасляваенны час. Мы бачым, што на адным будынку прысутнічае цэгла 3-4-х тыпаў. Многія аб'екты дагэтуль страцілі свае першапачатковае аблічча. Таму па кожным з аварыйных будынкаў рашэнне прымаецца не проста, а ў некалькі стадый, потым выносіцца на разгляд навукова-метадычнай рады, толькі пасля таго Міністэрства культуры выдае сваё заключэнне.

Ларыса ЦІМОШЫК.

Прамая лінія

ПАЧУЦЦЁ ЛОКЦЯ

На пытанні чытачоў адказала прафесар кафедры кардыялогіі і рэўматалогіі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі, доктар медыцынскіх навук Тамара ЦЯБУТ

(Працяг. Пачатак у нумарах за 7, 10 сакавіка.)

☎ ***— Аксана, Любанскі раён. Мне 35 гадоў. З лістапада — боль у локцях. Тэрапеўты прызначылі лячэнне — уколы дыклаберлу, німесуліт, плюс фізіяпрацэдуры — ультрагук, мазі. Але боль застаецца...***

— А калі баляць суставы — у спакоі, ноччу?

— Практычна заўсёды.

— Пасля чаго боль з'явіўся?

— Здаецца, проста пачаўся...

— З чым работа ваша звязана?

— Я санітарка ў бальніцы.

— Суставы не чырванелі, не прыпухалі?

— Не.

— Рэнтгенаўскія здымкі рабілі?

— Не, не прызначалі. Сказалі, што гэта ўзроставае, маўляў, давядзецца з гэтым жыць. Але ж я не магу ні працаваць, ні спаць...

— Ваш узрост для гэтага болю якраз непадыходны. Хутчэй за ўсё, у вас запаляюцца месцы, дзе замацоўваюцца сухажыллі або звязкі, інакш кажучы, мае быць эпікандыліт. Вам трэба зрабіць рэнтгенаўскія здымкі, здаць аналізы крыві. Патрэбна і часовае абмежаванне нагрузкі на локці, імкніцеся не ставіць локці на стол... Працягвайце мясцовае ўжыванне мазяў — шабельніку, або дыклафенаку, або індаметацыну, або фастум-гелю. Майце на ўвазе, што накладваць мазь трэба даўжынёй 2-3 см, 2-3 разы ў дзень. На ноч можна рабіць цёплую павязку. Калі паляпшэння не будзе, пад'едзьце ў абласную бальніцу. Магчыма, хірург і рэўматолаг прызначаць вам іншае лячэнне. Напрыклад, увядзенне ў мяккія тканкі або суставу глюкакартыкоідных гармонаў. А пакуль для абследавання папрасіце на месцы накіраванне да рэўматолага ў абласную бальніцу.

— А ўколы дыклаберлу ўжо не патрэбны?

— Не.

☎ ***— Мазыр, Ніна Дзмітрыеўна. Вось ужо сем гадоў пакутую ад рэўматоіднага артрыту. Калолі дыклафенак, алдэўм. Доктар сказаў: колькі будзеце жыць, столькі і будзе выкручваць. Дык я ўжо нават два гады не хаджу ў бальніцу...***

— Гэта няправільна. Абавязкова трэба пайсці да рэўматолага. Сёння для лячэння рэўматоіднага артрыту існуюць базісныя супрацьзапаленчыя прэпараты, якія змяншаюць запаленне. Ніводзін пацыент з такім захворваннем, як у вас, не павінен застацца без гэтай тэрапіі. Інакш болевы сіндром застанецца. Падыдзіце да сваіх урачоў і скажыце аб гэтым. Я вам па тэлефоне прызначыць згаданую тэрапію не магу, паколькі для гэтага неабходна ведаць вынікі вашых аналізаў, рэнтгенаўскіх здымкаў. Калі ў Мазыры не могуць гэта зрабіць, значыць, звяртайцеся ў вобласць, да галоўнага рэўматолага Гомельскай вобласці — доктара Шчарбахіна. Вазьміце накіраванне, пад'едзьце ў Гомель і атрымайце базісную тэрапію, якая дазваляе прыпыніць развіццё працэсу і зменшыць болевы сіндром. Дыклафенак, вальтарэн не здольны паўплываць на асноўны працэс.

☎ ***— Калінкавічы, Мікалай Аляксандравіч. Астэахандроз, дэфармуючы спандылёз пояснічна-крыжавога аддзела пазваночніка, стэноз пазваночнага канала на ўзроўні L-2,3. Чатыры разы ляжаў у бальніцы, але эфекту ніякага. Боль аддаваў спачатку ў левую нагу, а цяпер нібыта ў пояснічна-крыжавы аддзел.***

— А зняменне пальцаў ног ёсць?

— Такога няма.

— Можаце прайсці вялікую адлегласць, ці боль абмяжоўвае рух?

— Прайсці магу, а вось падняць цяжкае немагчыма...

— Паколькі ёсць змяненні спіннамазгавога канала, неабходна пракансультавацца ў неўролага ці нейрахірурга. У іх таксама ёсць спецыфічная медыкаментозная тэрапія. У іншым выпадку давядзецца вырашаць пытанне аб хірургічнай карэкцыі. Калі вам скажуць, што лячэнне — кансерватыўнае, значыць, давядзецца пачаць з лячэбнай фізкультуры, прымаць прэпараты, якія здымаюць хваравіты мышачны спазм, так званыя міярэлаксанты — мідакалм, сердалут, а таксама прэпараты, якія паляпшаюць трофіку і кровазабеспячэнне, харчаванне храстковай тканкі — пентаксіфілін у таблетках. Такім чынам вам неабходна пракансультавацца са спецыялістам. Важна высветліць, ці няма сімптаматычнага сціскання нервовых карэньчыкаў, якія выходзяць на гэтым узроўні.

— Мне парэкамендавалі сухі бальзам...

— Спачатку ўрачы павінны разабрацца з сімптомамі сціскання нервовых карэньчыкаў.

☎ ***— Ніна Аркадзьеўна, Брэсцкая вобласць. Моцна баліць правае плячо. Калі зрабілі рэнтген, сказалі, што пашкоджаны чацвёрты пазванок. Калолі ўколы нікацінавай кіслаты. Рабілі масаж, але нічога не дапамагае... Што падкажаце?***

— Не зусім разумею, што азначае «пашкоджаны чацвёрты пазванок»...

— Ёсць нейкае парушэнне, урач сказаў, што пайшлі ад яго нейкія адросткі... Траўмы не было.

— Значыць, ёсць змяненні, характэрныя для астэахандрозу. Давайце зыходзіць з таго, што ў такім выпадку адзін пазванок церпіць досыць рэдка. Такія змяненні могуць спрыяць сцісканню нервовага карэньчыка, што можа выклікаць пэўныя парушэнні. Скажыце, пры якіх рухах, у якім становішчы з'яўляецца боль?

— Нават ноччу, лежачы, бывае.

— А здымак плечавога сустава рабілі?

— Кажуць, там няма ніякіх змен.

— Калі ёсць змяненні з боку пазваночніка, дзеянні могуць быць наступнымі. Ужыванне прэпаратаў, якія паляпшаюць мікрацыркуляцыю, і прэпаратаў, якія папярэджваюць разбурэнне міжпазванковых дыскаў. Курсы лячэння павінны быць працяглымі, па 1,5-2 месяцы, потым перапынак на той жа тэрмін і зноў прыём. І так на працягу 2-3 гадоў і болей. Каб захаваць мышачны тонус, варта надаваць належную ўвагу плаванню, масажу, лячэбнай фізкультуры. Для купіравання болевага сіндрому могуць выкарыстоўвацца нестэроідныя супрацьзапаленчыя прэпараты — дыклафенак, ібупрафен, але толькі ў тым выпадку, калі няма язвы страўніка і 12-перснай кішкі.

— Я пачынала прымаць... Страўнік балеў.

— Тады з мэтай яго абароны варта дадаць амепразол. Згаданыя прэпараты прыкладна ў 10 працэнтаў хворых выклікаюць болі ў эпігастрыі, а ў 1-4 працэнтаў — язву страўніка і 12-перснай кішкі.

☎ ***— Алена Іванаўна, 51 год. Клецкі раён. Дзесьці год таму ў нагах з'явілася адчуванне, быццам коле іголкамі, і наогул я іх быццам бы не адчуваю... Нібыта змярцвелі. Спрабую пастаянна размінаць, але гэта не дапамагае. Была ва ўрачоў у Клецку і Мінску. Ведаю, што ў мяне ёсць варыкознае расшырэнне венаў і астэахандроз. Скажыце, з чым можа быць звязана непрыемнае аняменне ў нагах — з першым ці другім? У нас на месцы ёсць фізіякабінет. Але хто і якія працэдуры павінен прызначыць? Дзе можна абследаваць пазваночнік? Як лячыцца? Ці ёсць магчымасць абследавацца і лячыцца бясплатна, бо іншай магчымасці ў мяне няма...***

— Непрыемнае адчуванне ў нагах можа быць звязана і з варыкозным расшырэннем венаў, і з астэахандрозам. Фізіятэрапеўтычныя працэдуры прызначае ўрач-тэрапеўт або ўрач-фізіятэрапеўт. Абследаваць пазваночнік можна як у Клецку, так і ў абласной клінічнай бальніцы. Асноўныя метады абследавання пазваночніка — клінічныя сімптомы, якія выяўляе ўрач-неўролаг, рэнтгеналагічнае даследаванне, па паказаннях можа прымяняцца камп'ютарная тамаграфія або магнітна-рэзанансная тамаграфія. Магчымасць абследавацца і лячыцца бясплатна ёсць як на ўзроўні раёна, так і па накіраванні з раёна ў абласной бальніцы. У залежнасці ад выяўленых змяненняў выбіраецца схема лячэння. Пры наяўнасці астэахандрозу гэта будзе выкарыстанне прэпаратаў, якія здымаюць болевы сіндром, — нестэроідных, супрацьзапаленчых сродкаў, прэпаратаў, якія здымаюць мышачны спазм, — міярэлаксантаў і прэпаратаў, якія дзейнічаюць пасля спынення прыёму так званых хондрапратэктараў.

Святлана БАРЫСЕНКА,
Вольга ШАЎКО.
(Працяг будзе.)

Набалела!

НЕ СТРАЛЯЙ ПА ПТУШЦЫ!

Год роднай зямлі, які адзначаецца сёлета, паняцце маштабнае, але мы закранём толькі некаторыя праблемы навакольнага асяроддзя, бо калі пра іх гаварыць, як не ў гэты год?

У кожнай вобласці ёсць Камітэт прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя, які мае ў раёнах свае філіялы. Вось яны сочаць, кантралююць, ахоўваюць...

Дзікая шэрая гусь

А ахоўваць на Брэстчыне ёсць што. Толькі асабліва ахоўваемыя прыродныя тэрыторыі і аб'екты складаюць 461,3 тыс. гектараў, а гэта 14% тэрыторыі вобласці. Нацыянальны парк, 17 рэспубліканскіх і 26 мясцовых заказнікаў, 66 помнікаў прыроды знаходзяцца на гэтай тэрыторыі. А яшчэ эколагам неабходна кантраляваць якасць навакольнага асяроддзя, сачыць за будаўніцтвам водаахоўных аб'ектаў, станам ачышчальных збудаванняў гарадоў, прамысловых прадпрыемстваў, жывёлагадоўчых комплексаў...

На комплексы, найперш, і звернем увагу, бо яны на вачах, і праблемы ў плане экалогіі, добра вядомыя і зразумелыя.

Наяўнасць комплексаў, на якіх утрымліваюцца дзясяткі тысяч галоў жывёлы — гэта каласальны ціск на навакольнае асяроддзе, але гэты фактар падчас узвядзення гэтых жывёлагадоўчых комплексаў не браўся ў сур'ёзны разлік. А ў той жа час у краінах Заходняй Еўропы такія вялікія комплексы былі забароненыя.

— Многія жывёлагадоўчыя камбінаты ўжо эксплуатуюцца па 20-30 гадоў, і іх неабходна абнаўляць, праводзіць рэканструкцыю, — сказаў **намеснік начальніка Баранавіцкай інспекцыі прыродных рэсурсаў Алег ЗАГУРСКІ,** — а самая вялікая бяда на такіх сельгаспрадпрыемствах — гэта адхіленне ад тэхналогіі. Сцёкі павінны праходзіць працэс асвятлення, разбаўлення вадой, іх нельга зліваць у адно месца на полі...

Калі на абмежаванай прасторы сканцэнтравана столькі жывёлы, то навакольныя палі перанасычаныя нітратамі. Яны ў зямлі і ў калодзежнай вадзе найбліжэйшых вёсак.

Аднойчы сусед, чалавек ужо ва ўзросце, папрасіў на пасадку вінаград. Выбраўшы самы лепшы саджанец, я пасадзіў яго там, дзе дзед паказаў — у метры ад ганка. На наступны год вінаград пайшоў у рост, даў пасынкі і... пачаў засыхаць. І не было зразумела, ад чаго, у чым прычына. А пазней высветлілася, што дзед кожную раніцу выходзіў на ганак і пускаў струмень пад вінаград.

Сцёкі з-пад жывёлы найлепш распырскваць раўнамерна, але часта ідуць самым простым шляхам — вывозяць цыстэрнай на поле і адкрываюць засаўку. Даводзілася бачыць, як цэлая бочка вылівалася ў адным месцы. Можа, трактарыст эканоміў салярку ці не хацеў трэсціся ў кабіне... Нельга сцёкі выліваць і на снег, бо з паводкай яны трапляюць у вадаёмы і рэкі.

І ўсё ж гэта ўчарашні дзень. Будаваць, як некалі, і жыць у тых умовах ужо немагчыма.

Год таму я напісаў артыкул, у якім выказаў занепакоенасць наконт будоўлі датчанамі свінакомплексу ў Ляхавіцкім раёне. Ён узводзіцца ў некалькіх кіламетрах ад Шчары, а ўлічваючы, што там на ўтрыманні будзе штогод 60 тыс. свіней, то трывога зразумелая.

І вось узвядзенне аб'екта ўступіла ў стадыю завяршэння. Усе, хто пабываў там, сцвярджаюць, што ў датчан ёсць чаму павучыцца. І кіраўніцтва вобласці ставіць комплекс у прыклад іншым будаўнікам.

Начальнік аддзела экспертызы Брэсцкага абласнога камітэта прыродных рэсурсаў Сяргей КУШНІР сказаў:

— Мая справа — не кантроль, а экспертыза праектаў. Скажу, што пададзены праект адпавядаў нашым прававаахоўным законам, а як усё будзе на практыцы, пакажа час. Гэта датычыцца і ачышчальнай сістэмы. Там усё даволі арыгінальнае, нават адкорм свіней. Парасят ад нараджэння да забою трымаюць пры свінаматцы, а ў нас так не робіцца. На тэрыторыі комплексу нават трава не павінна расці, каб птушкі не заляталі.

Асабліва трывожыцца не выпадае, бо гэты комплекс па ўсіх параметрах, у тым ліку і ў экалагічным плане, перавышае аналагічныя аб'екты, узведзеныя раней.

Абнадзейвае тое, што ў нас на дзяржаўным узроўні робяцца крокі для захоўвання навакольнага асяроддзя. Іншая справа, наколькі яны эфектыўныя і ці спраўляюцца адпаведныя прыродаахоўныя структуры з пастаўленымі перад імі задачамі.

У экалагічнай інспекцыі поле дзейнасці шырокае, і правы ёй дадзены вялікія, але ці можа інспекцыя выкарыстаць іх на ўсю моц?

Праблема ў тым, што экалогія з'яўляецца закладніцай эканомікі, і так ва ўсім свеце. Вунь ЗША не жадаюць падпісваць пагадненне аб скарачэнні выкідаў прамысловых адходаў у паветра, а Японія, нягледзячы на пазіцыю іншых краін, працягвае забіваць кітоў. І ў Саюзе было тое ж самае. Эканамічныя інтарэсы перацягвалі экалагічныя.

Пяцьдзесят гадоў таму ўзвялі найбуйнейшы ў Еўропе тэкстыльны камбінат, а на адстойніках вырашылі зэканоміць. У той час камбінат працаваў у тры змены, і ўсе хімічныя адходы скідваліся ў каналізацыю. Баранавіцкі «Водаканал» толькі цяпер уздыхнуў з палёгкай, бо ў тэкстыльнага «задышка».

Многае залежыць ад таго, як ставяцца да экалагічных праблем дзяржаўныя структуры, але не трэба скідваць з рахунку і пазіцыю асобнага чалавека.

У мінулым годзе праводзілася аперацыя «Чыстае паветра» — правяраліся на таксічнасць і задымленасць адпрацаваныя газы аўтамабільных рухавікоў. У вобласці было выяўлена 1527 аўтамашын, якія эксплуатаваліся з парушэннямі — таксічнасць перавышала вызначаныя нормы.

Вясновае паляванне забароненае ва ўсіх краінах Еўропы. У Грузіі вясновае паляванне забароненае з 1997 года, ва Украіне — у 2004 годзе. У Расіі вясновае паляванне ўжо на працягу шэрагу гадоў не праводзіцца ў многіх рэгіёнах (Іркуцкая, Амурская, Пермская і інш. вобласці). Застаёмся выключэннем у Еўропе?

Такіх аўтамашын у разы больш, бо выяўлены толькі тыя, каго «тармазнулі» выбарачна.

Адкуль гэтыя аўтамашыны ўзяліся? Хіба яны не праходзілі тэхагляд? Нехта ж у талон-сертыфікат паставіў чалавеку штамп, што з выхлапнымі газамі ўсё ў парадку.

Выйсце не ў штрафах, бо браканьеры, нягледзячы на вялікія штрафныя санкцыі, не знікаюць, а ў змяненні маральна-псіхалагічнага стану грамадства. Чалавек яшчэ не разумее, што зрабіўшы шкоду прыродзе, ён шкодзіць сабе. І праблему нарматыўна-прававымі актамі не вырашыць. Любоў да Прыроды павінна закладвацца з калыскі і, найперш, у сям'і.

Калі 2009 год абвешчаны Годам роднай зямлі, то гэта значыць і роднай Прыроды, бо гэтыя паняцці цесна звязаныя. Вось і хочацца, каб сёлета для Прыроды было зроблена нешта добрае. Магчыма, нехта не выкіне на абочыну смецце ці не падпаліць вясной сухую траву, а хтосьці не ўскіне стрэльбу...

На апошняе хачу звярнуць асаблівую ўвагу.

І гэтай вясной дазволена адстрэльваць пералётных птушак. А хто з нас не бачыў клін дзікіх гусей у небе. Пачуўшы іх сумныя галасы, людзі пачынаюць шукаць гусей у вышыні.

Некалі існавала павер'е, што калі завязаць вузел і адразу ж развязаць яго, то клін распадзецца. У дзяцінстве даводзілася хуценька вязаць вузлы на папружцы ці вяроўцы, пакуль гусі былі над галавой. Здаралася, што птушкі перастройваліся, выцягваліся ў ланцужок, але яны пастаянна гэта робяць.

Гусі ў небе — гэта эмацыянальнае ўспрыманне Прыроды, магчыма, і не ўсвядомленае.

Крыкі дзікіх гусей трывожаць людзей, вярэдзяць душу, нагадваюць, што мы адно цэлае, толькі вось людзі нешта вельмі важнае забылі...

Але часам птушкам лепш не апускацца на зямлю...

Здаралася, што дзікія гусі гінулі на палях чарадой — паскубуць азімых, якія апрацаваны хімікатамі, і — бывай, неба. Ну, а да паляўнічых не прывыкаць.

— У гусей існуе адзін і той жа маршрут, па якім яны лятаюць ужо не адзін мільён гадоў. Над Баранавіцкім раёнам вясной і восенню дзікія гусі не рэдкасць. Ляцяць праз Палессе на поўдзень. Гэтыя птушкі вельмі асцярожныя, і ўпаляваць іх няпроста. У нас страляць гусей можна, а вось у Польшчы нельга, — сказаў **дырэктар Баранавіцкага таварыства паляўнічых і рыбаловаў Алег ГЕЙЛАШ.**

А вось што думае **Васіль ЛІСЕЙЧЫКАЎ,** які доўгі час узначальваў мясцовы лясгас — чалавек з сям'і патомных лесаводаў:

— Адстрэл пералётнай птушкі — гэта звычайнае варварства. Гусі робяць пералёт у тысячы кіламетраў, каб вывесці дзяцей у тундры, а іх на нашай зямлі забіваюць. Нават у многіх расійскіх губернях дзікіх гусей нельга страляць. Хоць гэтыя птушкі і не падпускаюць блізка чалавека, але пералёт забірае ў іх многа сілы, і гусі апускаюцца на зямлю, каб адпачыць і падкарміцца. А іх тут чакае небяспека.

Ёсць паляўнічыя, якія спецыялізуюцца на дзікіх гусях. Птушкі ляцяць, а яны на аўтамашынах — за імі. Вядуць дзікіх гусей ад Пінска да самага Віцебска — праз усю краіну. І што з таго, што гусі асцярожныя, сёння паляўнічыя маюць наразную зброю з аптычным прыцэлам, так што адлегласць не такая ўжо і праблема. Тут больш азарту, чым прыбытку, бо падчас веснавога пералёту птушкі дужа худыя. **У Еўропе паляванне на дзікіх гусей забаронена ўвогуле.**

Забітыя паляўнічымі птушкі вясной — адзін бок справы, магчыма, іх не надта шмат — не так проста ўпаляваць тую ж гусь ці качку. Але куды большая шкода — у патрывожанай чарадзе, якая тут жа ўзнімаецца ў неба, калі гучаць стрэлы. Уявіце: аслабленыя даўжэзным пералётам птушкі стомлена апусціліся на зямлю, а іх сустракаюць шротам. Далёка не ўсіх данясуць натруджаныя крылы да месцаў гнездавання. А ўспомнім чапляў, якія ў час міграцыі са Скандынавіі на поўдзень робяць перадышку на вадаёмах нашых рыбгасаў. Толькі на возеры Сялец штогод іх забіваюць па тысячы ці болей. Чаплі быццам бы наносяць цяжкія страты рыбнай гаспадарцы.

«Чаплі кормяцца дробнай рыбай, жабамі, апалонікамі, вадзянымі насякомымі, грызунамі... Падоўгу нерухома стаяць на плыткім месцы, уцягнуўшы галаву...», — напісана ў выданні «Птушкі. Белавежская пушча», выд. «Ураджай», Мінск, 1976 г. Зрабілі з чаплі злоснага браканьера — падлічылі колькі кілаграмаў рыбы яна з'ядае ў дзень. Каб Швецыя ці Нарвегія даведаліся, што з іх чаплямі робяць на в. Сялец, то пайшлі б на нейкі дэмарш. Аднойчы я паспрабаваў пагаварыць з дырэктарам тамашняга рыбгаса, але размовы не атрымалася — розныя погляды на Прыроду. Для мяне яна храм, а для дырэктара — майстэрня.

Пацікавіўся пра дзікіх гусей у інтэрнэце і быў уражаны — працэнтаў семдзесят інфармацыі прысвечана таму, як дзікага гусака засмажыць. Пакаштаваць гусяціны ахвотных многа...

Ад аднаго «прыродазнаўцы» пры пасадзе пачуў, што пара адстрэльваць і лебедзяў, бо ад іх адна зараза.

Не трэба заразу шукаць у Прыродзе. Яна з'яўляецца тады, калі чалавек робіць нейкія непрадуманыя крокі. Адкуль узяўся птушыны грып ці шаленства кароў? Магчыма, гэта адказ Прыроды на нашу дзейнасць?

Перамагчы стэрэатыпнасць мыслення няпроста. Пра адстрэл шэрай чаплі наша газета пісала, уздымалі праблему і іншыя выданні, а што змянілася?

Вось і хочацца, каб у Год роднай зямлі былі зроблены пэўныя захады і не так часта гучалі стрэлы. **Хоць бы ў гэты год дзікіх гусей, качак і чапляў не бралі на мушку.** А чаму і не?! Заўтра, як аб'яўлена, у Беларусі пачынаецца веснавое паляванне на птушку. Мяркую, што яшчэ не позна яго адмяніць. Тады нашы ўзнёслыя (і вельмі правільныя!) словы пра сваю зямлю, пра любоў да яе не стануць пустым гукам.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.29	18.10	11.41
Віцебск —	6.19	17.59	11.40
Магілёў —	6.19	18.00	11.41
Гомель —	6.15	17.57	11.42
Брэст —	6.44	18.25	11.41
Гродна —	6.44	18.26	11.42

Месяц
Поўня.
Месяц у сузор'і Шаляў.

Імяніны
Пр. *Марыны, Арсенія, Івана, Мікалая.*
К. *Бажэны, Хрысціны, Марка, Нікіфара.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

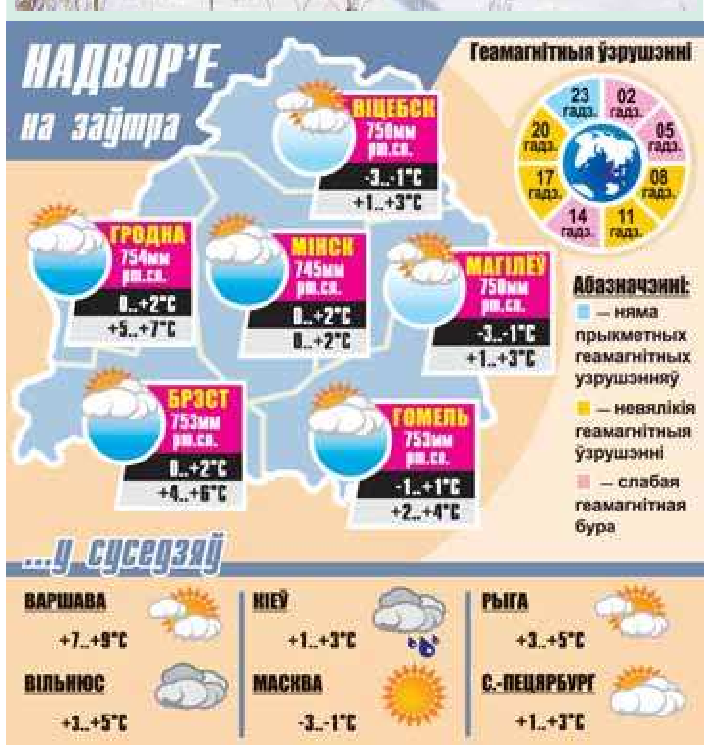

...у суседзяў

ВАРШАВА +7..+9°C	КІЕЎ +1..+3°C	РЫГА +3..+5°C
ВІЛЬНЮС +3..+5°C	МАСКВА -3..-1°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +1..+3°C

13 сакавіка

Дзве даты

1898 год — у Мінску адбыўся І з'езд РСДРП.

1881 год — беларускі рэвалюцыянер-народаволец Ігнат Грынявіцкі бомбай, кінутай у экіпаж Аляксандра II, смяротна параніў расійскага імператара.

Цытата дня:

«Мыльны пузыр — самае прыгожае і самае дасканалае з усяго, што існуе ў прыродзе».

Марк Твен (1835—1910), амерыканскі пісьменнік.

ПАДУШКА

Свет і сусвет чалавека

Невядома, ці ведалі нашыя продкі пра егіпецкія піраміды, але практычна ў кожнай хаце была свая «егіпецкая піраміда», а часам і не адна — піраміда з падушак. Кожную раніцу гаспадыня запраўляла ложак і складала падушкі па памеры: ад самай вялікай да самай малой. Колькасць падушак магла быць рознай: ад трох да дванаццаці і больш. Прычым самая маленькая падушка іншы раз дасягала якраз памеру вуха (пад-вушка).

- У дачыненні да падушкі — звычайнай хатняй рэчы — у славян былі распрацаваны так званыя залатыя правілы. Але самым галоўным было наступнае: на падушцы катэгарычна забаранялася сядзець (!), інакш «адсядзіш» свой розум (згубіш шчасце, паразуменне з іншымі людзьмі, страціш сваю долю і інш).

Але як толькі падушка трапляла ў поле дзеяння сямейных абрадаў, да яе ставіліся, прытрымліваючыся іншых патрабаванняў:

- З-пад галавы паміраючага чалавека выцягвалі звычайную падушку і падкладалі спецыяльна падрыхтаваную, у якую напіхвалі салому (часцей гарохавую). Лічылася, што курынае пер'е «не дае памерці». Маглі пакласці ў яе лісце ці пруты з веніка, а таксама валасы і пазногці, якія збіраліся на працягу ўсяго жыцця паміраючага чалавека.
- Спецыяльную падушку клалі ў труну. Часцей за ўсё яе напаўнялі драўлянай стружкай.
- Пасля таго як падзялілі каравай, нявесту маглі пасадзіць на пуховую падушку. Потым на гэтую ж падушку сядалі тыя дзяўчаты, якія па розных прычынах доўгі час не маглі выйсці замуж.
- Пры дапамозе падушкі варажылі. Каб убачыць у сне свайго нарачонага, дзяўчаты клалі пад падушку розныя рэчы, напрыклад, грэбень, і казалі: «Сужаны, ражаны, прыходзь мне валасы часаць, касу расплятаць».
- Калі чалавек не мог доўга заснуць, раілі перавярнуць падушку. Калі губляў сон, то перад тым, як легчы спаць, чытаў замовы, напрыклад такія: «Ранішняя зара Марыяна, вячэрняя зара Марыя, палудзённая, палуночная і начная Наталля, здыміце з мяне, рабы Божай (імя), бяссонніцу, аднясіце яе на кусты, на сухія лясы. Амін».

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усміхнёмся!

Адзін знаёмы раніцай 9 сакавіка пераблытаў пасудамыйную машыну з пральнай. Зараз у яго няма посуду. Ну, і пральнай машыны — таксама.

☺

Прадзюсар — маладому выканаўцу:

— Учора я жонцы паабяцаў, што назаву ў яе гонар зорку. Так што, Сяргей, віншую — ты станеш зоркай. І зваць цябе будуць Анжэла.

☺

Сапраўды лепшы сябар чалавека — сабака. Не верыце? Паспрабуйце зрабіць такі эксперымент: зачыніце ў багажніку машыны разам сабаку і сваю жонку. Праз гадзіну-другую адкрыйце. Хто, па-вашаму, вам больш узрадуецца?

☺

У краме:

— Паслухайце, ваш сродак ад молі нікуды не варты. Моль жарэ яго з задавальненнем!

— Тады ўсё ў парадку. Пакуль яна жарэ, ёй не да адзення.

Цімураўцы ратуюць бабулінага ката.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 74 13 92, Баранавічах: 47 26 02, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03; прыём рэкламы тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zvyazda.minsk.by, рэдактар рэкламнага аддзела — тэл./факс 292 04 52.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.
Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку».
Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.538 Індэкс 63850. Зак. № 1361. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12